

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
DEĞERLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

ORTAOKUL İNGİLİZCE DERS KİTAPLARINDAKİ DEĞERLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HALİL İBRAHİM ASLAN

DANIŞMAN

DOÇ. DR. SEVGİ COŞKUN KESKİN

MAYIS 2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
DEĞERLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

ORTAOKUL İNGİLİZCE DERS KİTAPLARINDAKİ DEĞERLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HALİL İBRAHİM ASLAN

DANIŞMAN

DOÇ. DR. SEVGİ COŞKUN KESKİN

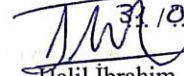
MAYIS 2019

BİLDİRİM

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırladığım bu çalışmada:

- Tezde yer verilen tüm bilgi ve belgeleri akademik ve etik kurullar çerçevesinde elde ettiğimi ve sunduğumu,
- Yararlandığım eserlere atıfta bulunduğumu ve kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değiştirmede bulunmadığımı,
- Bu tezin tamamını ya da herhangi bir bölümünü başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı,

beyan ederim.

 31.05/2019
Halil İbrahim ASLAN

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

'Ortaokul İngilizce Ders Kitaplarında Aktarılan Değerler' başlıklı bu yüksek lisans tezi Türkçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı Değerler Eğitimi Bilim Dalında hazırlanmış ve jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

Başkan ..Doç. Dr. Ersin TOPGU... (İmza)

Üye ..Doç. Dr. Sağı COSKUN KESKİN... (İmza)

Üye ..Doç. Dr. Yusuf KESKİN... (İmza)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

17.06.2013

(İmza)

Prof. Dr. Ömer Faruk TUTKUN

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, 2018/2019 Eğitim-Öğretim yılında devlet okullarında okutulan Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıf İngilizce ders kitapları değer aktarımı bakımından incelenmiştir. Yapılan araştırmalar sonucunda ortaokul İngilizce ders kitaplarının değer aktarımı yönünden incelenmesini içeren başka bir çalışmaya alanyazında rastlanamamıştır. Bu sebeple, bu çalışmanın gelecekte bu alanda yapılacak araştırmalara bir nevi bir mukaddime olması beklenmektedir.

Bu araştırma için yola çıktığım ilk günden beri olağanüstü desteğiyle hiçbir aşamada beni yalnız bırakmayan, çok kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Sevgi COŞKUN KESKİN'e,

Yol gösteren fikirleri ve zengin bakış açısıyla araştırmam süresince ufkumu genişleten kıymetli arkadaşım ve ağabeyim Selçuk ÖNDER'e,

Yüksek Lisans programına girişimden tez çalışmam bitene kadar beni her konuda destekleyen değerli kardeşim Arş. Gör. Mehmet UYMAZ'a,

Kendilerine ihtiyaç duyduğumda beni destekleriyle yalnız bırakmayan Osmangazi Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ailesine,

Her zaman destekleri ve dualarıyla beni güçlü kılan annem, babam, ablam ve erkek kardeşime,

Araştırmanın ilk gününden son gününe kadar yanımda olan ve varlığı ile beni mutlu eden değerli eşim İleana Alina'ya

En büyük motivasyon kaynağım olan kızım Zeynep Sara ve oğlum Eduard Said'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

ÖZET

ORTAOKUL İNGİLİZCE DERS KİTAPLARINDAKİ DEĞERLER

Halil İbrahim ASLAN, Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Sevgi COŞKUN KESKİN

Sakarya Üniversitesi, 2019

Bu araştırmada ortaokul İngilizce ders kitapları, aktarılan değerler bağlamında analiz edilmiştir. Araştırmada 2018-2019 eğitim-öğretim yılında devlet okullarında okutulan 5. Sınıf, 6. Sınıf, 7. Sınıf ve 8. sınıf ders kitapları incelenmiştir.

Araştırmada toplam 40 tema incelenmiştir. İncelenen temalarda her bir değer verilmiş şekline göre ayrı ayrı ele alınmıştır.

Yapılan araştırma neticesinde ders kitaplarında sporseverlik değerinin toplamda en çok işlenen değer olduğu tespit edilmiştir. Sporseverlik değerinden hemen sonra sırasıyla sorumluluk, sağlıklı olmaya önem verme, farklılıklara saygı ve hayvan sevgisi en sık işlenen değerler olduğu tespit edilmiştir. Bu değerler çoğunlukla örtük bir şekilde görseller ve metinler aracılığıyla verilmiştir. Barışsever olma, dürüstlük ve kitap sevgisi değerleri en düşük sıklıkta verilen değerler olduğu tespit edilmiştir. 2018 yılında yayınlanan İngilizce öğretim programında öğrencilere aktarılması hedeflenen adaletli olma, sabırlı olma, diğerkam olma gibi değerlerin ders kitaplarında yeterince yer bulamadığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Değerler, İngilizce ders kitapları, değerler eğitimi

ABSTRACT

VALUES IN THE SECONDARY SCHOOL ENGLISH TEXTBOOKS

Halil İbrahim ASLAN, Master Thesis

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Sevgi COŞKUN KESKİN

Sakarya University, 2019

In this study, secondary school English textbooks were analyzed in the context of values. In the research, 5th Grade, 6th Grade, 7th Grade and 8th Grade textbooks which are used in 2018-2019 academic year, have been studied in public schools in 2018-2019 academic year.

A total of 40 themes were examined in the study. In the themes examined, each value was handled separately according to the way it was presented.

As a result of the research, it was determined that the value of love of sports was the most used value in the textbooks. Immediately after the value of love of sports, responsibility, respect for differences, and love of animals were found to be the most frequently used values. These values are mostly given implicitly through visuals and texts. It was determined that values of peace, honesty and love of books were the values given in the lowest frequency. It has been determined that the values such as fairness, being patient and altruism, which were aimed to be conveyed to the students in the English education program published in 2018, weren't used enough.

Keywords: Values, English textbooks, Values education

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİM	İ
JÜRİ ÜYELERİ'NİN İMZASI	İİ
ÖNSÖZ.....	İİİ
ÖZET	İV
ABSTRACT	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
TABLolar LİSTESİ	İX
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	X
BÖLÜM I	1
GİRİŞ.....	1
1.1 Amaç	3
1.2 Önem	3
1.3 Sınırlılıklar	4
1.4 Tanımlar	4
1.5 Kısaltmalar	4
BÖLÜM II.....	5
ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	5
2.1 DEĞER KAVRAMI.....	5
2.1.1 Değer sınıflamaları.....	5
2.1.1.1 Spranger'in değer sınıflaması.....	5
2.1.1.2 Rokeach'ın değer sınıflaması	6
2.1.1.3 Schwartz'ın değer sınıflaması	7
2.1.2 Değerlerin özellikleri.....	8
2.2 DEĞERLER EĞİTİMİ.....	9
2.2.1 Aile ve okulda değerler eğitimi.....	9
2.2.2 Değerler eğitimi ile ilgili yaklaşımlar	10
2.2.2.1 Değerlerin telkini.....	10
2.2.2.2 Değer açıklama	11
2.2.2.3 Değer analizi.....	11
2.2.2.4 Ahlaki muhakeme.....	11
2.2.2.5 Karakter eğitimi.....	12

2.3 YABANCI DİL EĞİTİMİ VE DEĞERLER	12
2.3.1 Ülkemizde yabancı dil eğitimi ve değerler	13
2.3.2 Kültür, dil ve değer ilişkisi	14
2.4 KONUS İLE İLGİLİ LİTERATÜR.....	14
2.4.1 Türkçe ders kitaplarında yer verilen değerler	14
2.4.2 Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler ders kitaplarında yer verilen değerler	15
2.4.3 Diğer ders kitaplarında yer verilen değerler.....	16
BÖLÜM III.....	17
YÖNTEM	17
3.1 Veri Toplama Süreci ve Analizi.....	20
3.1.1 Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma.....	20
3.1.2 Çerçeveye göre verilerin işlenmesi.....	22
3.1.3 Bulguların tanımlanması.....	23
3.1.4 Bulguların yorumlanması	23
BÖLÜM IV	25
BULGULAR.....	25
4.1 Beşinci Sınıf İngilizce ders kitabında yer alan değerler.....	25
4.1.1 Merhaba (Hello)	26
4.1.2 Benim şehrim (My town)	28
4.1.3 Oyunlar ve hobiler (Games and hobbies)	30
4.1.4 Günlük rutinim (My daily routine).....	33
4.1.5 Sağlık (Health).....	36
4.1.6 Filmler (Movies).....	38
4.1.7 Parti zamanı (Party time).....	40
4.1.8 Formda olma (Fitness).....	44
4.1.9 Hayvan barınağı (Animal shelter)	47
4.1.10 Festivaller (Festivals)	50
4.2 Altıncı Sınıf İngilizce Ders Kitabında Yer Alan Değerler.....	53
4.2.1 Yaşam (Life).....	54
4.2.2 Lezzetli kahvaltı (Yummy breakfast)	56
4.2.3 Şehir Merkezi (Downtown)	58
4.2.4 Hava ve duygular (Weather and emotions)	59
4.2.5 Lunaparkta (At the fair).....	61
4.2.6 Meslekler (Occupations).....	62

4.2.7 Okuldan sonra (After school)	63
4.2.8 Kitap kurtları (Bookworms)	66
4.2.9 Gezegeni kurtarma (Saving the planet)	68
4.2.10 Demokrasi (Democracy).....	70
4.3 Yedinci Sınıf İngilizce Ders Kitabında Yer Alan Değerler	71
4.3.1 Görünüş ve kişilik (Appearance and personality)	73
4.3.2 Sporlar (Sports).....	74
4.3.3 Biyografiler (Biographies).....	77
4.3.4 Vahşi hayvanlar (Wild animals)	79
4.3.5 Televizyon (Television).....	80
4.3.6 Kutlamalar (Celebrations)	82
4.3.7 Hayaller (Dreams)	84
4.3.8 Kamu binaları (Public buildings)	86
4.3.9 Çevre (Environment)	88
4.3.10 Gezegenler (Planets).....	89
4.4 Sekizinci sınıf İngilizce ders kitabında yer alan değerler	90
4.4.1 Arkadaşlık (Friendship).....	91
4.4.2 Gençlik Hayatı (Teen Life).....	94
4.4.3 Mutfakta (In the kitchen).....	98
4.4.4 Telefonda (On the phone).....	99
4.4.5 İnternet (The internet).....	101
4.4.6 Maceralar (Adventures).....	102
4.4.7 Turizm (Tourism)	103
4.4.8 Ev işleri (Chores).....	105
4.4.9 Bilim (Science)	107
4.4.10 Doğal güçler (Natural forces).....	109
BÖLÜM V	111
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	111
5.1. Sonuç	111
5.2 Tartışma	113
5.3 Öneriler.....	116
KAYNAKÇA	117
EKLER	117
ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİSİ	124

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Spranger'in Değer Sınıflaması	6
Tablo 2. Rokeach'in Değer Sınıflaması	7
Tablo 3. Referans Alınan Değerler Listesi	21

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Kohlberg'in Ahlaki Gelişim Teorisi.....	12
Şekil 2. Rokeach'ın Değer Sınıflaması.....	22
Şekil 3. Kitaplardan Değer Kanıtı Olarak Alınan Örnekler	24

BÖLÜM I

GİRİŞ

Gerek ulusal gerekse evrensel ölçekteki değerlerin gelecek olan nesillere aktarılması, toplumun devamlılığını sağlayabilmesi ve bireylerin içinde yaşadıkları topluma adapte olup mutlu ve sağlıklı bir hayat sahibi olabilmesi açısından gereklilik arz etmektedir. Değer ediniminin ailede hayatında temellendiği bilinmektedir. Ailenin yanı sıra değerlerin edinilmesinde eğitim-öğretim kurumları ve bireyin çevresi de önemli bir etkiye sahiptir. Çünkü insanlar, değerleri ailelerinden, eğitim-öğretim kurumlarından ve sosyal çevrelerinden edinirler. Ayrıca, edindikleri bu değerleri davranış haline getirme olanağı bulurlar (Aydın, 2008; Aydın ve Gürler, 2014).

Zorunlu eğitim ile birlikte okullarda verilen değer eğitimi günümüzde çok daha önemli bir konuma gelmiştir. Geçmişte her ne kadar okulun değer kazandırma sürecinde tarafsız olması gerektiğine dair tartışmalar yaşanmış olsa da, günümüz toplumlarında değerlerden uzak düşüldüğü düşüncesi ile birlikte, okulların değer edinme sürecinde etkin bir rol üstlenmesi gerektiği fikrinin kabul edilmesi durumu ortaya çıkmıştır (Lickona, 1991).

Öğrenciler, öğretmenlerini, arkadaşlarını ve okullarda kendilerine sunulan ortamı kendilerine örnek alarak, istemli veya istemsiz bir şekilde değerler edinebilirler. Değer edinimleriyle ilgili öğretmenler tarafından verilen geri dönütler değer ediniminin ekseriyetle gerçekleştiği yönündedir. Öğretmenlerin çoğunluğu, değerler eğitimi ile ilgili okulda yaptıkları çalışmalar ile öğrencilerde davranış değişikliklerinin meydana geldiğini, gerek sınıf ortamında gerekse okul dışı ortamlarda bunu gözlemleyebildiklerini ve öğrencilerde olumlu yönde değişiklikler olduğunu belirtmişlerdir (Baydır, 2018). Bu sebeple öğrencilerin içerisinde bulunduğu okul ortamının durumu, değer ediniminin gerçekleşebilmesi için yüksek derecede önem arz etmektedir. Bununla birlikte eğitim-öğretim kurumlarında, öğrenciler tarafından edinilmesi hedeflenen ulusal ve evrensel değerlerin, bir program içerisinde, tüm derslerde öğrencilere aktarılması ve bu amaca yönelik davranışlar ve tutumlar geliştirmesi hedeflenmektedir (Çengelci, Hancı ve Karaduman, 2013).

Milli Eğitim Bakanlığınca oluşturulmuş programlarda, değer aktarımının hem doğrudan hem de dolaylı olarak yapılmasını öneren yaklaşımlara yer verildiği görülmektedir. Bu yaklaşımlardan bazıları; değerlerin telkin yoluyla verilmesi, eylem öğrenme, karakter eğitimi, değer analizi, ahlaki muhakeme, örtük program yoluyla öğretim, değer açıklama gibi yaklaşımlardır. (Önder, 2018). Eğitim-öğretim kurumlarında değer öğretiminin temelini de farklı yaklaşımların ve tekniklerin hem ders içerisinde hem de ders dışında gerçekleştirilen etkinliklerde, gerekli ortam ve materyaller sağlanarak kullanılması durumu oluşturmaktadır. Ülkemizde, özellikle son yıllarda oluşturulan ders müfredatları hedeflenen kazanımlar açısından ele alındığında, değer ediniminin önemli bir amaç haline geldiği görülebilir. TTKB'nin özel eğitim, ilkökul, ortaokul, lise, mesleki ve teknik eğitim bazında yayımladığı öğretim programlarına bakıldığında, bütün derslerde değer kazanımları ile ilgili hedefler varlığını göstermektedir (MEB, 2019).

Eğitim-öğretim kurumlarında ders kitapları sıklık bakımından en çok kullanılan materyallerdir. Ünsal ve Güneş (2002) "Ders kitaplarının, öğretim programlarında yer alan konulara ait bilgileri planlı ve düzenli bir biçimde inceleyip açıklayan, bilgi kaynağı olarak öğrenciyi dersin hedefleri doğrultusunda yönlendiren ve eğiten temel bir unsur olduğunu ve bununla birlikte ders kitaplarının, öğretim sürecinin vazgeçilmez araçları olan tamamlayıcı öğretim materyalleri olduğunu belirtmişlerdir. Ders kitaplarında yer alan bilgi ve görsel açık ya da örtük bir şekilde değer eğitimi de içine alabilir. Diğer yandan yabancı dil öğretiminde de açık ya da örtük bir şekilde değer eğitimi yapılmaktadır. Zira dil, ait olduğu toplumun düşünce biçimini yansıtan bir araçtır. Dil gelişimi, toplumla birlikte geliştiği için yabancı bir dilde etkin olmanın ilk şartı o toplumun düşündüğü şekilde düşünebilmektedir (Er, 2006). Bu sebeple dil eğitiminin değerlerle birlikte verilmesi önem arz etmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ders kitaplarındaki değer kazanımlarının incelenmesi açısından, gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin alan yazın incelendiğinde Hayat bilgisi, Türkçe, Sosyal Bilgiler, Tarih, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi gibi dersler ön plana çıkmaktadır (Candan ve Ergen, 2014; Çekin, 2012; Demircioğlu ve Tokdemir, 2008; Doğan ve Gülüşen, 2011; Kaygana, Yapıcı ve Aytan, 2013; Keskin, 2008; Somuncu, 2008; Şimşek, 2013). Öte yandan İngilizce ders kitaplarının değer öğretimi yönünden ele alındığı herhangi bir çalışma bulunamamıştır.

Dil, değerlerin hedeflenen kitleye aktarımı konusunda önem bakımından en önde gelen unsurlardan biridir. Kişilerin ana dili, değer ediniminde en önemli unsurdur ve düşünme, anlama, iletişim kurma gibi temel hayati becerilerinin merkezidir. Bununla birlikte yabancı dil dersleri hem milli ve evrensel değerleri kazandırmada hem de farklı kültürlerdeki değerleri tanıtmada etkin bir araç olarak kullanılabilir. Bu bağlamda, yapılan bu çalışmada İngilizce dersi öğretim programına dayalı olarak oluşturulmuş olan ortaokul 5., 6., 7. ve 8. sınıflarda MEB tarafından okutulan İngilizce ders kitapları, üniteler halinde detaylı bir şekilde incelenerek hangi değerlere nasıl yer verildiği araştırılmıştır.

1.1 Amaç

Bu araştırmada 2018 yılında yayınlanan İngilizce dersi öğretim programına dayalı olarak yazılan ortaokul 5., 6., 7. ve 8. sınıflarda MEB tarafından okutulması uygun görülen İngilizce ders kitaplarında açık ya da örtük şekilde yer verilen değerler incelenmiştir. Bu bağlamda aşağıdaki problemlere çözüm bulmaya çalışılmıştır.

1. Ortaokul 5. Sınıf İngilizce ders kitaplarında aktarılan değerler hangileridir?
2. Ortaokul 6. Sınıf İngilizce ders kitaplarında aktarılan değerler hangileridir?
3. Ortaokul 7. Sınıf İngilizce ders kitaplarında aktarılan değerler hangileridir?
4. Ortaokul 8. Sınıf İngilizce ders kitaplarında aktarılan değerler hangileridir?

1.2 Önem

Yabancı dil öğretiminde açık ya da örtük bir şekilde değer eğitimi yapılmaktadır. Zira dil, ait olduğu toplumun düşünce biçimini yansıtan bir araçtır. Dil, toplumla birlikte geliştii için yabancı bir dile hakim olabilmenin ilk şartı o toplum gibi düşünebilmektir (Er, 2006). Bu nedenle dil eğitimi yapılırken değerler de birlikte aktarılmaktadır. Bu çalışmada da Türkiye’de ikinci bir dil olarak öğretilen İngilizceye ait MEB tarafından belirlenmiş programlara göre yazılmış ders kitaplarının hangi değerlere yer verdiği araştırılmıştır. Bunun yanı sıra bu araştırma;

- İngilizce ders kitaplarında aktarılan değerleri belirlemesi açısından *özgün*,
- MEB’e ders İngilizce ders kitaplarında aktarılan değerler hakkında yol göstermesi ve kaynaklık etmesi bakımından *gerekli*,
- Dil öğretiminin elzem olduğu günümüzde, dil öğrenirken kültürün erozyona uğramaması konusunu gündeme getirmesi bakımından *güncel* bir çalışmadır.

1.3 Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Milli Eğitim Bakanlığının geliştirdiği 2018 İngilizce dersi öğretim programları doğrultusunda yazılan, Ortaokul 5., 6, 7. ve 8. sınıf İngilizce ders kitaplarıyla,
- Milli Eğitim Bakanlığının geliştirdiği tüm programlarda yer verilen değerden oluşan değer listesiyle,
- Araştırma boyunca elde edilen kaynaklar ve bulgularla sınırlıdır.

1.4 Tanımlar

Değer; Sosyal bir yapının varlık, birlik ve devamının sağlanması için kabul gören inanışlardır (Tural, 1988, s.5).

Değerler eğitimi; Ülkenin önem verdiği değerlerin eğitim sistemi içerisinde geliştirilmesi için yer bulmasıdır (Doğan, 1997).

1.5 Kısaltmalar

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

Bkz.: Bakınız

Akt.: Aktaran

BÖLÜM II

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölüm, anlatılan problem durumuna ilişkin kuramsal açıklamaları içermektedir ve dört başlık altında incelenmiştir. İlk başlıkta değer kavramı, ikinci başlıkta değerler eğitimi, üçüncü başlıkta yabancı dil öğretiminin içeriği ve değer aktarımıyla ilişkisi açıklanmıştır. Son başlıkta konu ile ilgili literatür incelenmiştir.

2.1 Değer kavramı

Geçmişten günümüze her daim önemini koruyan değerler kavramına ilişkin pek çok tanım yapılmıştır. Değerlere ilişkin önemli çalışmalar yapmış olan Rokeach'a (1973) göre değer; davranışlarımızı ve ideallerimizi yönlendiren, bunların toplum tarafından arzu edilir olup olmadığına dair kanaat oluşturmamızı sağlayan düşünce ve tercihler olarak tarif edilmiştir. Güngör'e (1993) göre değer, bir şeyin kabul edilir, arzu edilir ya da kabul edilemez, arzu edilmez olduğuna ilişkin inançlarıdır. Schwartz (1996) değer kavramını, hayatımıza yön veren rehber ilkeler olarak tanımlamıştır. Özensel (2003, s.219-220) sosyo-kültürel ilişkileri ve örüntüleri anlayabilmek için değerlerin en hayati ölçütler olduğunu belirtmiştir.

Alanyazındaki değer tanımlamaları incelendiğinde değerler için bazı kritik noktalar ortaya çıkmaktadır. Buna göre değer; arzu edilen, insan davranışlarına rehber olan, sosyo- kültürel hayata zemin oluşturan, eylem ve durumların ötesine geçebilen, değişime açık, bireysel ve toplumsal olarak önemine göre farklı şekilde sıralanabilen, inanç, fikir, amaç, duygu, yaşantı, ölçüt, tercih ve kurallar olarak tanımlanabilir (Önder, 2018).

2.1.1 Değer sınıflamaları

Değerlere ilişkin birçok sınıflama yapılmakla birlikte bunlardan en popüler olanlarından bazıları Spranger, Rokeach ve Shwartz' in değer sınıflamaları olarak ifade edilebilir (Keskin, 2016, s.1485-1510).

2.1.1.1 Spranger'in değer sınıflaması

Spranger'in (1928) değer sınıflamasına göre değerler altı grupta toplanmıştır. Bu değerler verilen tabloda gösterilmiştir (Ünal, 1981 ve Güngör 1993'ten akt. Akbaş,2004, s.55-56).

Tablo 1.

Spranger'in Değer Sınıflaması

Bilimsel Değerler	Gerçeğe, bilgiye, muhakemeye ve eleştirel düşünceye önem verir. Bilimsel değerleri olan insan deneysel, eleştirci, akılcı ve entelektüeldir.
Ekonomik Değerler	Yararlı ve pratik olana önem verir. Ekonomik değerlerin hayatta önemsenmesi gerektiğini belirtir.
Estetik Değerler	Simetri, uyum ve forma önem verir. Birey hayatı olayların bir çeşitliliği olarak görür. Sanatın toplum için zorunluluk olduğunu düşünür.
Sosyal Değerler	Başkalarını sevme, yardım ve bencil olmama esastır. En yüksek değer insan sevgisidir. Bu insan sevgisini insanlara sunar. Nazik ve sempattir; bencil değildir.
Politik Değerler	Her şeyin üstünde kişisel güç, etki ve şöhret vardır. Esas olarak kuvvetle ilgilidir.
Dini Değerler	Evreni bir bütün olarak kavrar ve kendisini onun bütünlüğüne bağlar. Dini uğrunda dünyevi hazları feda eder.

2.1.1.2 Rokeach'ın değer sınıflaması

Değerleri *amaç* ve *araç* değerler olarak iki kategoride inceleyen Rokeach (1973), amaç değerleri yaşamın temel amaçları ile, araç değerleri de bu amaçlara ulaşmak için kullanılan davranış şekilleri ile açıklamıştır (Akbaş, 2004, s.57). Aşağıdaki tabloda amaç ve araç değerlere değinilmiştir (Rokeach, 1973'ten akt. Akbaş, 2004, s.57):

Tablo 2.

Rokeach'ın Değer Sınıflaması

AMAÇ DEĞERLER	ARAÇ DEĞERLER
Aile güvenliği	Bağımsız olma
Barış içinde bir dünya	Bağışlayıcı olma
Başarılı olma	Cesaretli olma
Bilgelik	Dürüstlük
Dini olgunluk	Entelektüellik
Eşitlik	Geniş görüşlülük
Gerçek dostluk	Hırslı olma
Güzellikler dünyası	İtaatkârlık
Heyecan verici bir yaşam	Kendini kontrol etme
İç huzur	Kibarlık
Kendine saygı	Kendine hakim olma
Mutluluk	Mantıklı olma
Gerçek dostluk	Neşeli olma
Özgürlük	Sevecenlik
Rahat bir yaşam	Sorumluluk sahibi olma
Sosyal kabul	Temizlik
Ulusal güvenlik	Yardımseverlik
Zevk	Yaratıcı olma

2.1.1.3 Schwartz'ın değer sınıflaması

Shwartz (1992) değer teorisinde belirtilen 10 üst değer her birinin altında yatan motivasyona göre sınıflandırılmıştır ve bu değerler şu şekildedir (Bardi ve Shwartz, 2003, s.1208) :

a) *Güç*: Kişi ve kaynaklar üzerinde denetim, sosyal statü, prestij, kontrol veya hakimiyet,

b) *Başarı*: Sosyal standartlara göre yetkinlik göstermek, kişisel başarı,

- c) *Hazcılık*: Zevk ve bireysel hazza önem verme,
- d) *Uyarılma*: Yaşamda heyecan ve yenilik,
- e) *Öz yönelim*: Bağımsız düşünceye sahip olma ve bağımsız hareket edebilme, yaratma, keşfetme,
- f) *Evremselcilik*: Tüm insanların ve doğanın iyiliğini idrak etme, bunu onaylama ve beğenme, insana ve doğaya karşı hoşgörölü ve koruyucu olma,
- g) *Yardımsellik*: İletişim içinde bulunulan kişilerin refahının korunması ve geliştirilmesi,
- h) *Geleneksellik*: Geleneksel kültürün veya dinin sunduğu gelenek ve fikirlere saygılı olma ve bunları onaylama,
- ı) *Uyumluluk*: Başkalarına zarar verecek, sosyal normları bozacak davranışların azaltılması,
- i) *Güvenlik*: Toplumun ve bireyin kendisinin güvenliği, uyumu ve bunun sürekliliği.

2.1.2 Değerlerin özellikleri

Değerlerin sosyal bilimler disiplinlerinin her alanında fonksiyon ve özellikleri sayılabilmekle birlikte Shwartz ve Bilsky (1987) genel olarak şu şekilde özetlemiştir:

“Değerler, inançlardan meydana gelir. Duygulardan arındırılmış fikir niteliği taşımazlar. Eylem durumuna geçtiklerinde duygularla iç içe geçerler.

Değerler, bireyin amaçlarıyla ve bu amaçlara ulaşmak için etkili olan davranış biçimleriyle ilişkilidirler.

Değerler, özgül eylem ve durumların üzerindedirler.

Değerler, davranışların, insanların ve olayların seçilmesine ya da değişimine yönlendiren standartlar olarak işlev görürler.

Değerler taşıdıkları öneme göre kendi aralarında sıralanırlar. Sıralanmış bir değerler kümesi, değer önceliklerini belirleyen bir sistem oluşturur.

Değerler değişmeye açıktır. Özellikle zamanla içerisinde ortaya çıkan yeni ihtiyaçları karşılamak için, değer önceliklerinde değişiklikler olabilir.” (akt. Kuşdil ve Kağıtçıbaşı, 2000, s.60)

Değerlerin genel özellikleri Gökçe (1994) tarafından şu şekilde ifade edilmektedir:

- a) Sosyal değer, temel seçici oryantasyonun standardıdır. Yani bu bağlamda değer(ler) bilinçli ve amaçlı davranışların genel ölçütüdür. Bu bakımdan değer, sosyal eylemde bulunan bir kişinin sosyal olarak kabullenebilen olgu ve istekleri için temel atıf noktası görevini görmektedir.

- b) Değer(ler), kültürel olarak şekillendirilmiştir ve aynı zamanda kültür üzerinde de yönlendirici olarak etki etmektedir. Bu bakımdan değerler, belli bir kültürün gelişme süreci içinde şekil almaktadır. Bu da genel olarak sembol, moral ve estetik normlar, davranış şekilleri olarak belirginleşir. Bu açıdan değerler kültürün esasını oluşturmaktadır.
- c) Değerler, insanlarla özdeşleşmiştir. Yani sosyalleşme sürecinde değerler kişiler tarafından öğrenilmekte ve üstlenilmektedir. Kısaca, kişinin şahsiyet yapısına entegre olmaktadır. Bunun doğal bir sonucu olarak değerler kişinin şahsiyetinin bir parçası olarak görülmektedir.
- d) Değerler, sosyal bir boyuta sahiptirler. Yani değerler hem zihinsel (arzu ve eylem boyutunu belirten) hem de hissî-duygusal yönü belirten ifadelerdir. (Özense, 2003, s.230-231)

2.2 Değerler eğitimi

Birçok disiplinin araştırma konusu olan değerlerin öğrenilen ve öğretilen olgular olduğu bir gerçektir. Zira bireyler değerlerle donatılmış olarak dünyaya gelmemektedir. Değerlerin farklı kültür ve toplumlarda değişik şekillerde izlenmesi, onların sonradan edinilmiş olduğunun bir kanıtı sayılabilir. Davranışlara yön veren değerler ekseriyetle yaşadığımız toplumumuzda kurduğumuz insan ilişkileri ile bağlantılıdır. Hayatımızı ve toplumumuzu yakından ilgilendiren değer edinimi, şüphesiz eğitimin de bir konusudur. Değer eğitimi denildiğinde sadece okullarda verilen dersler akla gelmemelidir. Çünkü bütün toplumu bir okul ve her insanı da bu okulun hem öğretmeni hem de öğrencisi olarak görmek daha doğrudur (Aydın ve Gürler, 2012).

Değerler eğitimi, "karakter eğitimi", "ahlak eğitimi", "etik eğitimi" gibi birçok şekilde adlandırılmasına karşın, bu alanların bazı durumlarda farklı konular üzerinde yoğunlaştıkları görülebilmektedir. Bu farklılıklara rağmen hepsinin üzerinde durduğu temel konunun, kişisel ve sosyal değerleri edinmede aile, okul ve eğitimcilerin önemli bir rol üstlenmesinin gerekliliği olduğu söylenebilir (Lovat, 2010, s.3). Bu açıdan değer eğitiminde en önemli paya sahip olan aile ve okul kurumlarına aşağıda değinilecektir.

2.2.1 Aile ve okulda değerler eğitimi

Değerlerimizi erken yaşlarda edindiğimiz ilk kurum ailedir ve ebeveynler çocukları üzerinde en büyük etkileme gücüne sahip kişilerdir. Bu da ebeveynleri çocukların değer yargılarını ve hayata bakış açılarını oluşturmada en etkin kişiler haline getirir. Kurdukları duygusal bağ ve sundukları düşünce, davranış ve yargılar çocukların değerlerini oluşturma sürecinde çok önemli bir etkiye sahiptir (Lickona, 1991, s.30).

Ailede çocuğun sağlıklı bir değer edinimi süreci geçirmesi ile ilgili olarak Aydın (2008), ebeveynlerin doğru rol model teşkil etmesi, çocukların gelişim düzeyleri ve bireysel farklılıklar dikkate alınarak ebeveynlerin davranışlarına dikkat etmesi, iletişime önem verme ve çocuğa vakit ayırma, doğru bir disiplin anlayışı geliştirme gibi konulara vurgu yapmıştır.

Yaşadığımız dönemde, okullarda akademik başarının yanı sıra, hayatımızda çok önemli yeri olan, dürüstlük, saygı, nezaket kurallarına uyma, temizlik, çalışkanlık vb. kavramlar da ön plana çıkmaktadır. Günümüzde eğitim alanında da değerler eğitimi önemsenmekte, değerlerin bireylere aktarımına ilişkin çalışmalar yapılmaktadır. Sevgi, saygı, dürüstlük, paylaşma, hoşgörü, önyargıdan kaçınma vb. konuları kapsayan eğitim programları çoğalmaya başlamıştır. Bu programların ortaya çıkmasının altında yatan neden çocukların erken yaşta bu değerlere aşinalık kazanması ve bunların üzerinde düşünme süreçlerinin başlatılma isteğidir. Bu tip programlarda daha çok bilişsel süreçler ön plandadır. Değerler daha çok yaşantı ve tecrübelerle edinilir. Bu nedenle değerlerin öğrenilip davranışa dönüştürülmesi açısından uygulamalar önem arz eder. Öğrenciler için gerekli sosyal ortamı oluşturmada okul, çok önemli bir fırsattır. Doğru davranış ve tutumların, düzenli olarak öğrenci yaşantılarına yön verdiği bir okul ortamının oluşturulması, değerler eğitimi açısından vazgeçilmezdir. Öğretmenler bu ortamda öğrencilere sorumluluk vererek, olumlu ya da olumsuz pekiştireçlerle öğrencilerin değer geliştirme sürecine katkıda bulunurlar (Aydın ve Gürler, 2012).

2.2.2 Değerler eğitimi ile ilgili yaklaşımlar

Değer kazandırma ile ilgili çeşitli yaklaşımlar olmakla birlikte en çok kullanılan yöntemlerden bazıları aşağıda açıklanmıştır.

2.2.2.1 Değerlerin telkini

Kasıtlı veya kasıtsız olarak en çok başvurulan yaklaşımlardan biridir. Bu yaklaşıma göre değerler, birey tarafından sosyalleşme sürecinde toplumun değer unsurlarından, çoğunlukla bilinçsiz bir şekilde edindiği davranış normlarıdır. Değerlerin telkin edilmesi, sürecinde toplum tarafından benimsenen ve yetişkinlerce onaylanan değerler, doğrudan kurallar olarak ortaya konur, öğrencinin bunları kabul etmesi beklenir. Öğrencilerin önceden saptanan değerleri sorgulaması, neden ve sonuçlar üzerine düşünmesi yerine değerlerin manasını ve değere ilişkin örnekleri bilip takdir etmesi beklenir. Değer telkininde bireylere belirlenen değerleri aşlamak veya onları içselleştirmesini gerçekleştirmek için model

olma, olumlu ve olumsuz pekiştireçler, eleştirme, öğrencileri belli cevap ve değerlere yönlendirme, hataları düzeltip doğruya yönlendirme oyun, rol yapma ve öğüt verme gibi yöntemler uygulanır (Suparka ve Johnson, 1975'ten akt. Meydan, 2014, s.99).

2.2.2.2 Değer açıklama

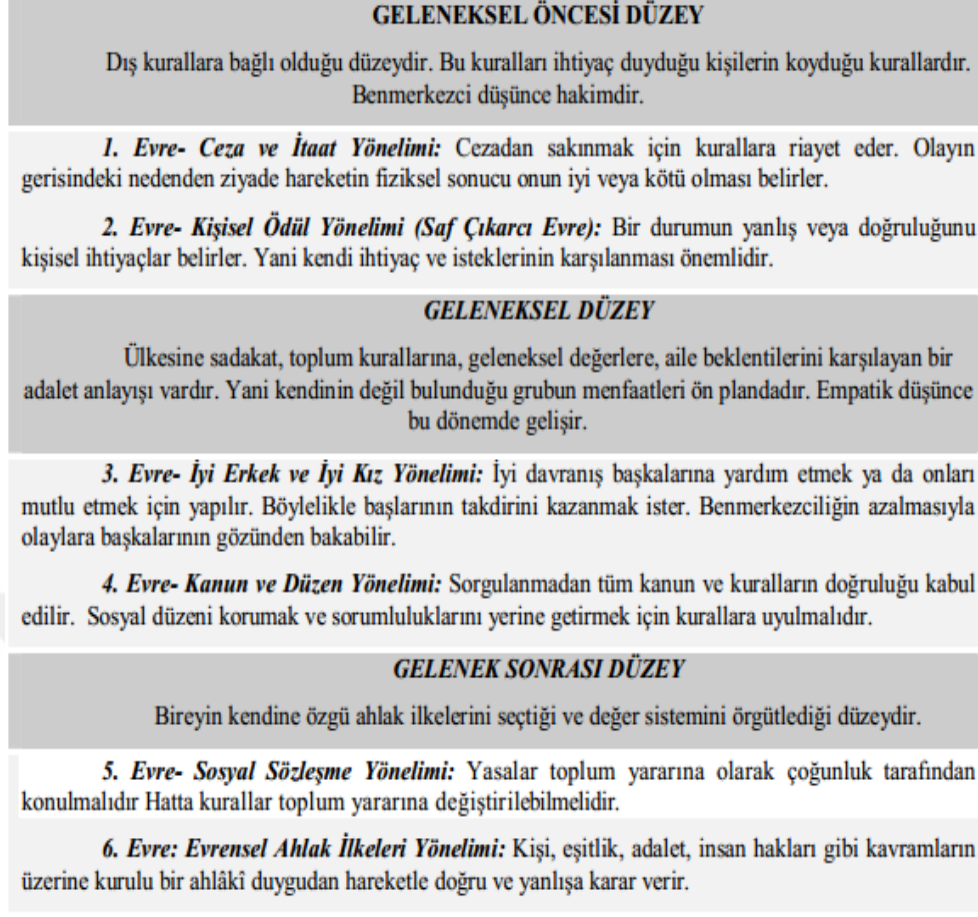
Raths (1966) tarafından ortaya atılan bu yaklaşıma göre, çocuklar mantıksal düşünme ve duygularını gözden geçirmeleri ile kendi değerlerini açıklamalarının ve kendi değerlerinin farkına varmalarının mümkün olacağı düşünülmektedir. Bu yaklaşım bireysel değerleri açıklama ve ortaya koymada öğrencilere yardımcı olmayı, öğrencilerin inanç, tutum ve değerlerini incelemelerini, öğrencilerin değerler hakkında düşüncelerini sağlamayı amaçlar. Bunun için bu yaklaşımda yedi aşamalı bir süreç benimsenmiştir (Naylor ve Diem, 1987'den akt. Yazıcı, 2006, s.511).

2.2.2.3 Değer analizi

Bireyin kendi değerlerini meydana getirmesinde ve yaşam becerileri geliştirmesine katkıda bulunmak için bilimsel düşünme basamaklarının kullanıldığı, rasyonel düşüncenin ön planda olduğu bir yaklaşımdır. Değer analizi yaklaşımında, değerlerin konu olduğu problemler üzerinde duygusallıktan bağımsız, akılcı ve sistematik bir şekilde çözüm yolları aranır. Değer analizi yaklaşımında öğrenciler neden sonuç ilişkisi düzleminde çözüme yönelik fikirlerini belirtirler, değerlendirme yaparlar ve sonuçlara ulaşmaya gayret ederler (Naylor ve Diem, 1987'den akt. Akbaş, 2008, s.14).

2.2.2.4 Ahlaki muhakeme

Kohlberg, Piaget'in zihin ve ahlak gelişimi yaklaşımındaki verilere dayanarak oluşturduğu ahlaki yaklaşımdır. Birey ve toplum düzeyinde ahlaki gelişimine katkı sunmayı hedefleyen bu yaklaşımda ahlaki ikilemler, ahlaki yargıların ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır (Akbaş, 2008, s.15). Üç ana düzeyden oluşan bu yaklaşımda her bir düzey iki döneme ayrılmış ve toplam altı dönem oluşturmuştur (Selçuk, 2008, s.117). Bu düzey ve dönemlere dair özellikler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir (Coşkun-Keskin, 2007, s.55):

Şekil 1. Kohlberg'in ahlâki gelişim teorisi

2.2.2.5 Karakter eğitimi

Thomas Lickona tarafından sistemli hale getirilen karakter eğitimi yaklaşımı, yeni neslin yaşadığı değerler yozlaşması ve çelişkilerden sıyrılıp, insani değerleri kazanma ve bunları davranışa dönüştürme için oluşturulan bir yaklaşım olarak karşımıza çıkmaktadır. Okulun ve öğretmenin etkin rol oynadığı bu yaklaşımda daha önceden belirlenmiş değerlerin, okul ve sınıfta uygun ortamlar oluşturularak, bir dizi yöntemlerle öğrencilere edindirilmesi hedeflenmektedir. Bununla birlikte veli ve diğer çevresel faktörleri içeren paydaşlarda bu yaklaşımda önemli görülmektedir (Lickona, 1991'den akt. Meydan, 2014, s.103).

2.3 Yabancı dil eğitimi ve değerler

Ülkemizde öğrenciler ilkokul 2. sınıftan itibaren lise bitimine dek yabancı dil eğitimi almaktadır ve bu eğitim uzun bir sürece yayılmaktadır. Öğrenciler yabancı dil eğitiminde ülke genelinde yaygın olarak İngilizce eğitimi almaktadırlar. Bu bölümde ülkemizde

ilköğretim düzeyinde uygulanan İngilizce eğitiminin amaç ve kapsamına dair bilgi verilecektir. Ayrıca dil, kültür ve değer ilişkisine değinilecektir.

2.3.1 Ülkemizde yabancı dil eğitimi ve değerler

İlköğretim İngilizce dersi müfredatı 1739 sayılı Türk Milli Eğitim Temel Kanunu esas alınarak düzenlenmiş amaç ve kapsamı oluşturulmuştur. Bununla birlikte Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı bu müfredatta dikkate alınmıştır. Bu programın odak noktasını öğrencilerin, akıcılık, yeterlilik ve dil birikimini desteklemek için, öğrenmelerini gerçek hayattaki uygulamalarına aktarma gereksinimi oluşturmaktadır. Oluşturulan müfredatta öğrencilerin iletişimsel becerilerini geliştirmek önem arz etmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin hedef dilde ihtiyaç ve isteklerini aktarabilmesi, görüş ve inançlarını dile getirebilmesi, iletişim kurarak ilişkilerini yürütebilmesi gibi amaçlara ulaşılabilmesi için iletişimsel yaklaşım (communicative approach) benimsenmiştir. Bu yaklaşım dil bilgisi kurallarından ziyade dili etkileşimli şekilde, otantik kullanımına dayanmaktadır (M.E.B, 2018, s.3-4).

Ülkemizde uygulanması uygun görülen yabancı dil eğitimi müfredat ve programlarında dil becerilerini edinmenin yanı sıra değer eğitimi konuları da ağırlık kazanmıştır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda, diğer modern eğitim programlarında ve modern literatürde belirtildiği üzere, bireyler ve toplumlar için kritik olan milli ve evrensel değerlerden bağımsız bir eğitim programı ve müfredat düşünülemez. Günümüzde yapılan eğitim programları ve müfredatlar, kişisel ve toplumsal inanç ve tutumları, ulusal ve evrensel eğilim ve değer yargılarını içinde barındırmakta ve doğru bir şekilde öğrencilere aktarmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda ilköğretim İngilizce dersi müfredatında da bazı temel değerlere yer verilerek öğrencilerin bu değerleri kazanmasına yardımcı olunması amaçlanmıştır. Öğrenme çıktıları doğrultusunda öğrencilere aktarılması gereken bu temel değerler; *dostluk, adil olma, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk sahibi olma, vatanseverlik ve diğer kamlıktır*. Bu temel değerlerle birlikte diğer değerlerinde mümkün olduğunca konularla uyumlu olarak müfredata yerleştirilmesine özen gösterilmiştir (M.E.B., 2018, s.5-6).

Yabancı dil eğitimi milli ve evrensel değerleri öğrencilere aktarmaya yardımcı olmasının yanında değer edindirme bağlamında başka avantajları da içinde barındırabilir. Küçük yaşlardan itibaren başlayan eğitim hayatında yabancı dil dersleri farklı kültür ve değerleri tanıma, bu kültürlerdeki ilişkileri kavrama, hoşgörü kazanma, kendi kültürel özelliklerini

fark ederek etkin bir kişilik geliştirme gibi alanlarda fırsat olabilir. Ayrıca kendi duygu, fikir ve düşüncelerini başkalarına açıklayabilen ve başkalarını anlayabilen bireyler, sağlıklı bir kişilik ve değer sistemi oluşturmaya daha açık hale gelir. Öğrencilerin zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimleri göz önünde bulundurularak ve ilgileri gözetilerek; değerlerin ders müfredatlarına yedirilmesi ve eğitimcilerin rehberliğinde aktarılması şüphesiz değer edinimi açısından önem arz etmektedir (Alpar, 2013, s.98-102).

2.3.2 Kültür, dil ve değer ilişkisi

Bir toplumun kültürü, o toplumda bulunan değerler, inançlar, yaşam ve iletişim tarzları, toplumsal roller ve gelenekler gibi etkenlerle şekillenir. Bunlar, hayata geldiğimiz andan itibaren toplum içerisinde iletişim ve etkileşim içinde bulunarak öğrenilir ve hayatımızdaki düşünce ve davranışımızı etkiler (Seefeldt, Castle ve Falconer, 2015, s.177).

Bir toplumun dili ve kültürü birbiriyle yakından ilişkilidir. Bireylerin ve sosyal grupların birbirleriyle ilişkilerini düzenleyen bir araç olan dil, milli kimliği oluşturan en önemli etkenlerin başında gelir. Bireyler, kurumlar ve toplumlar arası ilişkiler, dil vasıtasıyla devam ettirilir (Erkal, 1994'ten akt. Urfalı, 1998, s.19).

Dil kültürün ve değer yargılarının aktarılmasında en etkili araçtır. Sözlü ve yazılı kültürel öğeler, değer birikimleri dil vasıtasıyla gelecek nesillere aktarılır. Bir dili öğrenmek, aynı zamanda geçmişten gelen yaşam biçimlerini, içinde yaşadıkları toplumun kendine özgü özelliklerini öğrenmek demektir (Göçer, 2012, s.51-52).

2.4 Konu ile ilgili literatür

Bu bölümde yurt içinde derslerde kullanılan kitaplar bazında yapılan bazı değer araştırmalarına yer verilecektir. Alanyazın incelendiğinde ülkemizde kullanılan İngilizce ders kitaplarındaki değerlere ilişkin bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ayrıca çalışmaların ağırlıklı olarak Türkçe, hayat bilgisi ve sosyal bilgiler ders kitapları üzerine yoğunlaştığı görülmüştür.

2.4.1 Türkçe ders kitaplarında yer verilen değerler

Sezer (2008), ilköğretim I. kademedeki 15 adet farklı Türkçe ders kitaplarında 611 adet metni değer aktarımı açısından incelemiş ve bu ders kitaplarında sadece belirli değerlere yer verildiği ve temaların sınırlı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Somuncu (2008), ilköğretim 7. sınıf Türkçe ders kitabındaki edebî metinlerin temel evrensel değerleri içermesi bakımından incelemiş, değerler bağlamında metinlerin seçimi ve dağılımı konusunda daha özenli olunması gerektiği sonucuna varmıştır.

Doğan ve Gülüşen (2011), 6, 7 ve 8. sınıflarda kullanılan Türkçe ders kitabındaki metinleri değerler bazında incelemiş, *bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, doğa sevgisi, dürüstlük, estetik, hayvan sevgisi, hoşgörü, merhamet, misafirperverlik, nezaket, onurlu olma, özenetim, tutarlılık, sorumluluk ve ulusal değerler* temalarını bu kitaplarda tespit etmişleridir. Yapılan araştırmada bazı metinlerde değerlere ilişkin bir bulgu gözlemlenememiştir. Ayrıca değerlerin dağılımına dikkat edilmediği ve bazı değerlerin yoğun ve bazılarının nadiren kullanıldığı görülmüştür. Verilen metinlerin değer eğitimi açısından etkinliklere desteklenmesi önerilmiştir.

Kaygana, Yapıcı ve Aytan (2013), 6, 7 ve 8. sınıflarda kullanılan Türkçe ders kitabındaki metinleri değerler açısından incelemiş ve verilen metinlerin genel olarak değer eğitimi açısından yeterli olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Kırmızı (2014), 4. sınıf Türkçe ders kitabı metinlerinde yer verilen değerleri incelemiş, bu kitaplarda en çok doğal çevreye duyarlılık, iyimser olma ve millet sevgisi değerlerine yer verildiğini belirtmiştir.

2.4.2 Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler ders kitaplarında yer verilen değerler

Şimşek (2013), kazanımlar aktarılmaya çalışılırken, uygun olan değere yer vermenin önemine dikkat çekmiş ve hayat bilgisi dersinde yer alan değerleri detaylı şekilde incelemiştir.

Candan ve Ergen (2014), 3. sınıf hayat bilgisi ders kitaplarını temel evrensel değerleri içermesi bakımından incelemiş ve kitapların temel evrensel değerleri yeterince içerdiği sonucuna ulaşmıştır. Bununla birlikte belirli değerler açısından zenginleştirilmesinin uygun olacağı belirtilmiştir.

Kuş, Merey ve Karatekin (2013) ilköğretim 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler dersinde yer verilen değerleri incelemiş, bu bağlamda en sık vurgulanan değerlerin duyarlılık, vatanseverlik, sorumluluk, sevgi ve dayanışma olduğunu dile getirmiştir. Programda yer almasına karşın ise temizlik, dürüstlük ve hoşgörü değerlerinin çok az vurgulandığı belirtilmiş ve dengeli dağılımın daha faydalı olacağı vurgulanmıştır.

Yiğit ve Tarman'ın (2013), değerler eğitimimin ilköğretim 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarındaki yeri adlı çalışmasında, önceki yıllara göre değerlerin daha fazla yer aldığı ve görsellerle somutlaştırıldığı sonucuna ulaşmıştır.

2.4.3 Diğer ders kitaplarında yer verilen değerler

Keskin (2015), tarih dersi öğretim programı ve ders kitaplarında değerler eğitimi adlı çalışmasında, hazırlanan ders kitaplarında ne oranda değerler eğitimine yer verildiğini araştırmıştır. Araştırma sonucunda değerler eğitimine doğrudan yer verilmediği, verilmesi uygun görülen değerlerin yıllık planlara ve ders kitaplarına yeterince yansıtılmadığı sonucuna ulaşmıştır. Kitapların ve programın değerler eğitimi açısından gözden geçirilmesi önerilmiştir.

Çekin (2012), değer açısından ilköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersi kazanımlarını değerlendirmiş, vatan–millet bilinci, ahlaklı olma, sevgi, aklın ve bilginin önemi, ailenin önemi, paylaşma, yardımlaşma, temizlik, doğruluk, sağlıklı olmaya önem verme, evrensellik, çalışma, laiklik, sabırlı olma, doğa sevgisi, saygı, hoşgörü değerlerine yer verildiği tespit etmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Çalışma, tarama modeli bağlamında doküman analizi tekniği kullanılarak yapılmıştır. Bilindiği üzere tarama modelleri, geçmişte ya da hali hazırda olan bir durumu kendi şartları içinde olduğu gibi tanımlamayı amaçlamaktadır (Eroğlu ve Köktan, 2008, s.26). Bu araştırma da 2018 tarihli Ortaokul İngilizce Dersi Öğretim Programına dayalı olarak hazırlanmış 5., 6., 7. ve 8. sınıf ders kitaplarının yer verdiği değerlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle doküman incelemesi yapılmıştır. Zira doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Örneklem Tarama araştırmaları genellikle ilgilenilen konular doğrultusunda hedeflenen evrenden seçilen örnekleme gerçekleştir (Christensen, Johnson ve Turner, 2015). Doküman incelemesiyle yapılan araştırmalarda bütün dokümanların analizi yerine, veri setinden bir örneklem oluşturulur (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Bu nedenle çalışmada *kolay ulaşılabılır durum örnekleme* kullanılmış ve 2018 tarihli Ortaokul İngilizce Dersi Öğretim Programına dayalı olarak hazırlanmış 5., 6., 7. ve 8. sınıf ders kitapları analiz edilmiştir. Aşağıda bu kitaplar ve kitaplara yer alan üniteler kısaca tanıtılmıştır:

- 5. Sınıf düzeyinde ortaokullarda okutulan “Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu İngilizce 5 Ders Kitabı” (Yalçın, Genç, Orhon ve Şahin, 2018) içerisinde yer alan üniteler;
 - Merhaba (*Hello*) (17 sayfa),
 - Benim şehrim (*My town*) (16 sayfa),
 - Oyunlar ve Hobiler (*Games and Hobbies*) (16 sayfa),

- Günlük rutinim (*My daily routine*) (17 sayfa),
 - Sağlık (*Health*)
 - Filmler (*Movies*)
 - Parti zamanı (*Party time*)
 - Formda kalma (*Fitness*)
 - Hayvan barınağı (*Animal Shelter*)
 - Festivaller (*Festivals*)
- 6. sınıf düzeyinde ortaokullarda okutulan “Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu İngilizce 6 Ders Kitabı” (Demircan, Akıskalı, Berket ve Günay, 2018) içerisinde yer alan niteler;
- Yaşam (*Life*), (18 sayfa),
 - Lezzetli Kahvaltı (*Yummy Breakfast*) (20 sayfa),
 - Şehir Merkezi (*Downtown*) (18 sayfa),
 - Hava ve Duygular (*Weather And Emotions*) (18 sayfa),
 - Lunaparkta (*At The Fair*) (18 sayfa),
 - Meslekler (*Occupations*) (20 sayfa),
 - Tatiller (*Vacations*) (18 sayfa),
 - Kitap Kurtları (*Bookworms*) (20sayfa),
 - Gezegeni Kurtarmak (*Saving the Planet*)(16 sayfa),
 - Demokrasi (*Democracy*)(14 sayfa),
- 7. sınıf düzeyinde ortaokullarda okutulan “Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu İngilizce 7 Ders Kitabı” (Erdem, Balcı ve Duran zdil, 2018) içerisinde yer alan niteler;
- Görünüş ve kişilik(*Appearance and personality*) (12 sayfa),

- Sporlar (*Sports*) (12 sayfa),
 - Biyografiler (*Biographies*) (12 sayfa),
 - Vahşi Hayvanlar (*Wild Animals*) (12 sayfa),
 - Televizyon (*Television*) (12 sayfa),
 - Kutlamalar (*Celebrations*) (12 sayfa),
 - Hayaller (*Dreams*) (12 sayfa),
 - Kamu Binaları (*Public buildings*) (12 sayfa),
 - Environment (*Çevre*) (12 sayfa),
 - Gezegenler (*Planets*) (12 sayfa),
- 8. sınıf düzeyinde ortaokullarda okutulan “Mastermind Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu İngilizce 8 Ders Kitabı” (Erdem, Balcı ve Duran Özdil, 2018) içerisinde yer alan üniteler;
- Arkadaşlık (*Friendship*)(12 sayfa),
 - Gençlik Hayatı (*Teen Life*)(12 sayfa),
 - Mutfakta (*In the kitchen*)(12 sayfa),
 - Telefonda (*On the phone*)(12 sayfa),
 - İnternet (*The Internet*)(12 sayfa),
 - Maceralar (*Adventures*)(12 sayfa),
 - Turizm (*Tourism*)(12 sayfa),
 - Ev işleri (*Chores*)(12 sayfa),
 - Bilim (*Science*)(12 sayfa),
 - Doğal güçler (*Natural forces*)(12 sayfa),

3.1 Veri Toplama Süreci ve Analizi

Tarama modeliyle modellenen bu çalışmada veri toplama ve analiz sürecinde, betimsel analiz basamakları kullanılmıştır. Tarama modelleri betimsel analiz süreçlerini içermektedir. Bu basamaklar şunlardır (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2007, s.268):

- Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma
- Çerçeveye göre verilerin işlenmesi
- Bulguların tanımlanması
- Bulguların yorumlanması

Bulguların işlenmesi ve tanımlanması aşamasında kitapta yer alan metinler, görseller, karikatürler ise içerik analizine tabi tutulmuştur. Bilindiği üzere içerik analizinde, mevcut dokümanın (görsel ya da metin) yazılı hale getirilen iletişime odaklanılır (Gökçe, 2006).

3.1.1 Betimsel analiz için bir çerçeve oluşturma

Bu aşamada Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kuruluna ilk ve ortaokul düzeyindeki tüm ders programlarında yer alan ve literatürde öne çıkmış olan değerlerin listesi derlenmiş ve tablo haline getirilmiştir. Böylece kitabın analizinde kullanılacak çerçeve oluşturulmuştur. Bu tabloda 83 adet değer yer almaktadır. Bu değerler Tablo 3’de sunulmuştur.

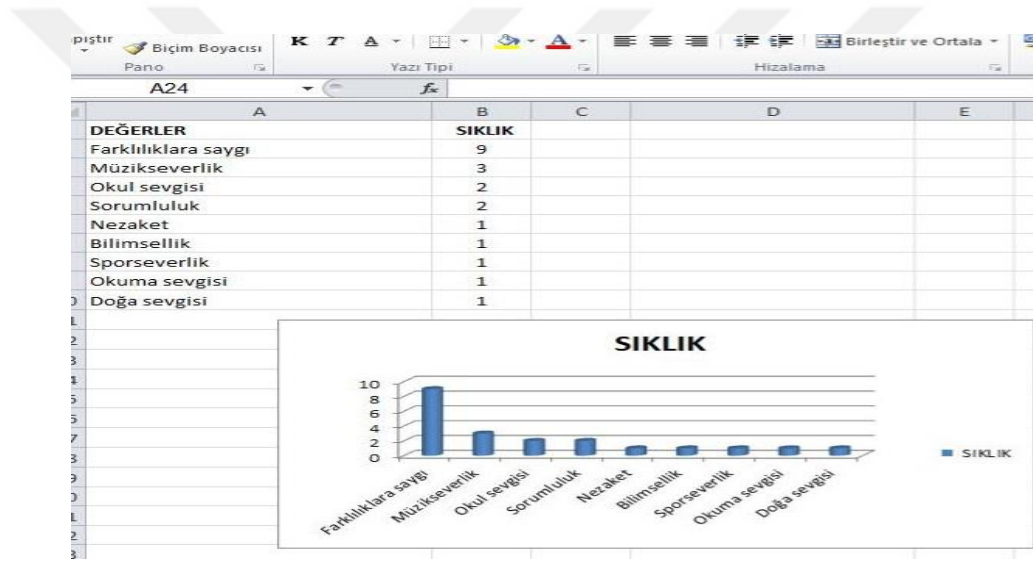
Tablo 3

Referans Alınan Değerler Listesi

ÜST DEĞER	ALT DEĞER	ÜST DEĞER	ALT DEĞER
	Anne Babaya Saygı	Affedici olma	
	Engellilere Saygı	Barışsever olma	
	Dini Günlere Saygı	Bencil Olmama	
	Dini Değerlere Saygı (Namaz, Oruç, Hadis, Ayet, Sure, Dua, Hac vb.)	Bilimsellik	
	Kültüre Saygı	Centilmenlik	
	Sanata Saygı	Cesaret	
Saygı	Türk Bayrağına ve İstiklal Marşı'na saygı	Cömertlik	
	Türk Büyüklerine Saygı	Çalışkanlık	
	Özel Yaşamın Gizliliğine Saygı	Dayanışma	
	Farklılıklara Saygı	Demokrasi Bilinci	
	İbadet Yerlerine Saygı	Doğruluk	
	Öğretmene Saygı	Dostluk	
	Yaşlılara saygı	Edepli Olma	
	Aile Sevgisi	Eşitlik	
	Millet Sevgisi	Etik Kurallara	
	Atatürk Sevgisi	Bağlılık	
	Arkadaş Sevgisi	Fedakarlık	
	Kardeş Sevgisi	Görgülü Olmak	
	Peygamber sevgisi	Güvenilir Olmak	
	Vatanseverlik	Hoşgörü	
Sevgi	Sporseverlik	İnsana Değer Verme	
	Müzikseverlik	İyi Niyetli Olma	
	Okul Sevgisi	Kadirşinaslık	
	Öğretmen Sevgisi	Kanaatkar Olma	
	Hayvanseverlik	Kötü Tezahürata	
	Bayrak Sevgisi	Karşı Olma	
	Doğal Çevreye Duyarlılık	Merhamet	
	Kültürel Mirası Korumaya	Milli Birlik ve	
	Duyarlılık	Berberlik	
	Tarihsel Mirasa Duyarlılık	Misafirperverlik	
	Milli ve Evrensel Değerlere		Düğün
Duyarlılık	Duyarlılık	Mürüvvet	Sünnet
	Toplumsal Olaylara Duyarlılık		Doğum
	Estetik Duyarlılık	Namuslu Olmak	
	Dini ve manevi unsurlara duyarlılık	Nezakat Sahibi	
	Açık Görüşlü olma	Olmak	
	Adaletli /Adil Olma	Onurlu Olma	
	Aile Birliğine Önem	Ölçülü Olma	
	Verme	Paylaşma	
	Alçak Gönüllü olma	Sabır	
	Bağımsızlığa Önem	Sadelik	
	Verme	Sağlıklı Olmaya	
	Sorumluluk Sahibi Olma	Önem Verme	
	Şükretme	Vefalı Olma	
	Temizlik	Yardımlaşma	
		İsraf Etmeme	

3.1.2 Çerçeveye göre verilerin işlenmesi

5. Sınıf, 6. Sınıf, 7. Sınıf ve 8. Sınıf İngilizce ders kitapları 10'ar üniteden oluşmaktadır. Her bir ünite için belirlenen değerler listesine göre, resimler, yazılar, dinleme etkinlikleri içerik analizine tabi tutulmuş ve bu durum frekansal olarak tablo 4'e işlenmiştir. Frekansları belirlenen değerler, ünite bazında grafiklendirilmiştir. Grafiği elde etmek için excel dosyasına tablo olarak değerler aktarılmış ve sonrasında üniteler bazında sütun grafikleri elde edilmiştir. Aşağıda bu durumu gösteren görsele yer verilmiştir.

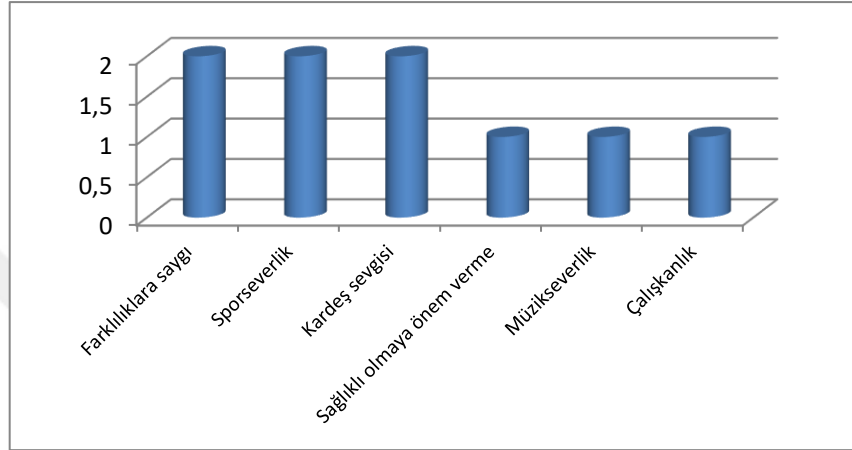

Şekil 2. Sıklık grafiği oluşturma örneği

Ayrıca bu aşamada verilerin güvenilirliğini sağlamak amacıyla hem İngilizce hem de değerler eğitimi konusundaki bir uzmandan random usulüne göre seçilmiş 20 kitap sayfası incelenmiştir. Böylece güvenilirlik için görüş birliği ve ayrılıkları belirlenmiştir. Araştırmanın güvenilirlik hesaplaması için Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülü [$\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}}$] kullanılmıştır. Hesaplamanın sonunda araştırmanın güvenilirliği % 95 çıkmıştır.

3.1.3 Bulguların tanımlanması

Elde edilen verilerde değerler nicelik olarak excel dosyasına aktarılmış ve her bir ünite için değerler grafikleri oluşturulmuştur. Böylece bulguların yorumlanmasına zemin hazırlanmıştır.

Grafik 1. 7. Sınıf İngilizce ders kitabı “Görünüş ve kişilik” (*Appearance and personality*) ünitesinde yer alan değerler

Grafikğin yatayında değerler, dikeyinde ise değerlerin üniteye yer alma sıklıklarına yer verilmiştir.

3.1.4 Bulguların yorumlanması

Bulguların tanımlanmasında oluşturulan grafikler betimlenerek yorumlanmış ve incelenen kitaplardan her bir değer için örnekler seçilerek bulgulamada kullanılmıştır. 6. Sınıfın ilk ünitesi olan “yaşam (life) ” ünitesinde yer alan aile büyüklerine önem verme, aile içi işbirliğine önem verme ve hayvan sevgisi değerine yönelik örnek durum verilen görsellerde sunulmuştur.

Talk about Sally's weekend

→ Help my mother 03:10 pm

(Anneme yardım 03:10)

Görsel 2. Aile büyüklerine önem verme (s.10)

Görsel 3. Aile içi işbirliğine önem verme (s.14)

Görsel 4. Hayvan sevgisi (s.13)

Görsel 2'de küçük bir çocuk aile büyüğüne sarılmıştır. Görsel 3'te ise çocuğun annesine yardım edeceği saat verilmiştir. Son olarak görsel 4'te ise bir köpeğe şefkat gösteren bir kız resmi mevcuttur.

Şekil 3. Kitaplardan değer kanıtı olarak alınan örnekler

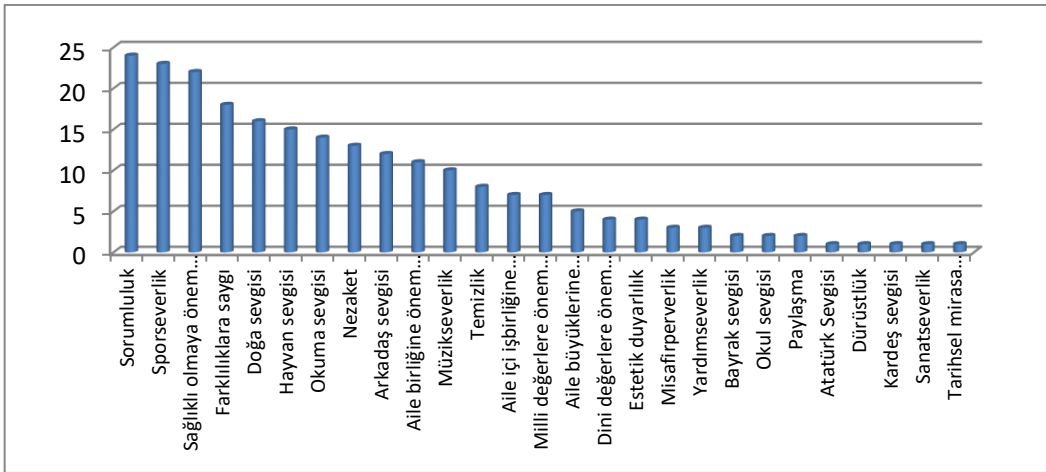
BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1 Beşinci Sınıf İngilizce ders kitabında yer alan değerler

5. Sınıf İngilizce ders kitabında Hello (Merhaba), Benim Şehrim (My Town),Oyunlar ve Hobiler (Games and Hobbies), Günlük Rutinim (My Daily Routine), Sağlık (Health), Filmler (Movies), Parti Zamanı (Party Time), Formda Olma (Fitness), Hayvan Barınağı (Animal Shelter) ve Festivaller (Festivals) üniteleri yer almaktadır.

Kitabın bütününe bakıldığında, *sorumluluk (24)*, *sporseverlik (23)*, *sağlıklı olmaya önem verme (22)*, *farklılıklara saygı (18)*, *doğa sevgisi (16)*, *okuma sevgisi (14)*, *nezaket (13)*, *arkadaş sevgisi (12)*, *aile birliğine önem verme (11)*, *müzikseverlik (10)*, *temizlik (8)*, *aile içi işbirliğine önem verme (7)*, *milli değerlere önem verme (7)*, *aile büyüklerine önem verme (5)*, *dini değerlere önem verme (4)*, *estetik duyarlılık (4)*, *misafirperverlik (3)*, *yardımseverlik (3)*, *bayrak sevgisi (2)*, *okul sevgisi (2)*, *paylaşma (2)*, *Atatürk sevgisi (1)*, *dürüstlük (1)*, *kardeş sevgisi (1)*, *sanatseverlik (1)* ve *tarihsel mirasa duyarlılık (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. Aşağıdaki grafikte 5. Sınıf İngilizce ders kitabında aktarılan değerlerin tamamı görülmektedir.

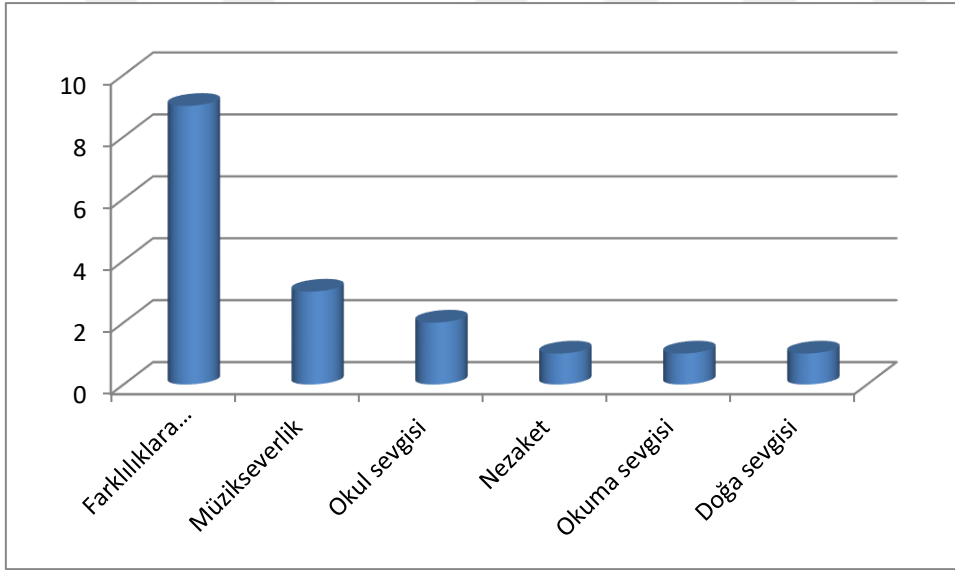

Grafik 2. 5. Sınıf İngilizce ders kitabında yer verilen değerler

5. Sınıf İngilizce ders kitabında yer alan değerler üniteler bazında analiz edilerek sunulmuştur.

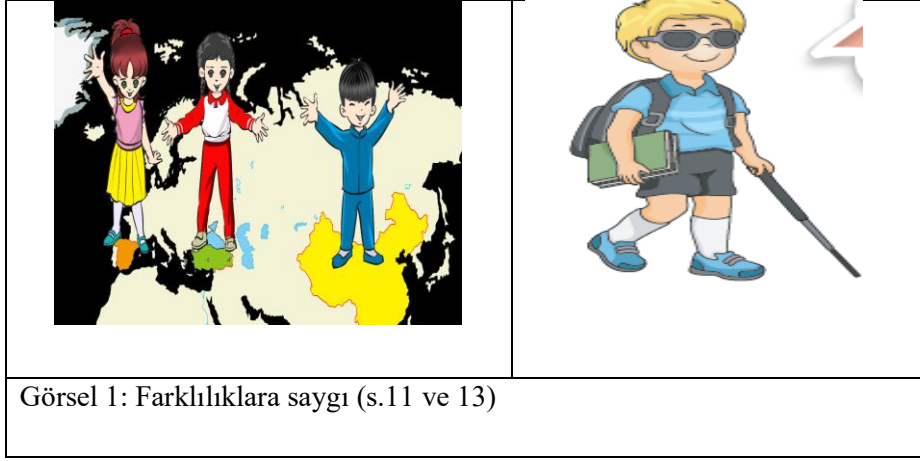
4.1.1 Merhaba (*Hello*)

Merhaba (*Hello*) ünitesi öğrencilerin insanlarla tanışma ve selamlama (*greeting and meeting people*), basit sorular sorabilme (*Making simple inquiries*), hoşlanılan ve hoşlanılmayan şeyleri ifade etme (*Expressing likes and dislikes*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünite. İncelenen kitaplarda 18 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 5. Sınıf İngilizce kitabı “Merhaba” (*Hello*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 3. Merhaba (*Hello*) ünitesinde yer alan değerler

Grafik 3 incelendiğinde; bu ünite *farklılıklara saygı (9)*, *müzikseverlik (3)*, *okul sevgisi (2)*, *nezaket (1)*, *okuma sevgisi (1)*, *doğa sevgisi (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu ünite en çok farklılıklara saygı (9) değeri yer almaktadır. Bu değer çoğunlukla çeşitli görsellerle örtük bir şekilde yansıtılmıştır.

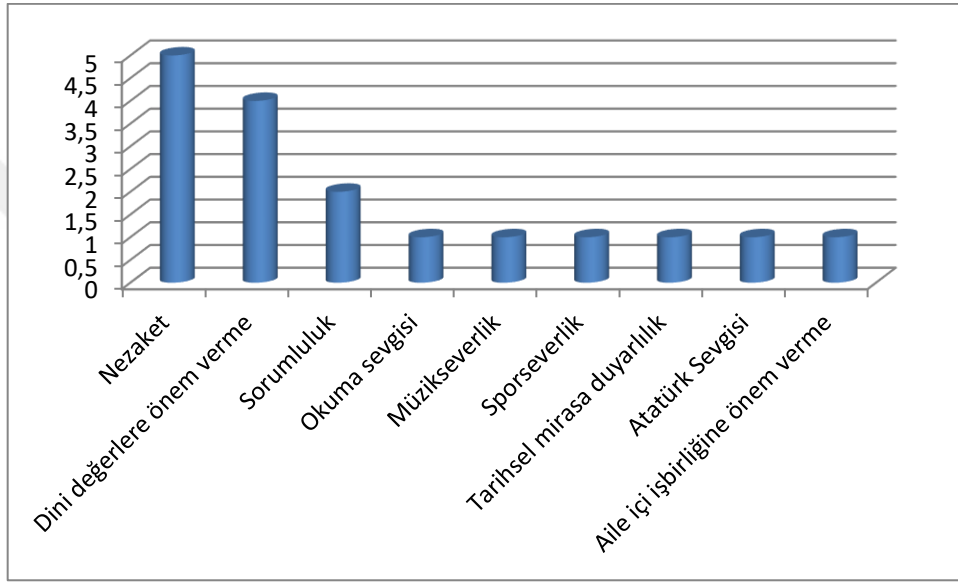
Ders kitabında farklılıklara saygı değeri dışında *müzikseverlik (3)*, *okul sevgisi (2)*, *nezaket (1)*, *okuma sevgisi (1)* ve *doğa sevgisi (1)* değerleri yer almaktadır.

Görsel 2’de her ünite de var olan şarkı zamanı etkinliği ile müzikseverlik, görsel 3’de arkadaşına okulda en sevdiği dersi soran diyalog ile okul sevgisi, görsel 4’de tanışmadan sonra birbirleriyle tanıştığına memnun olma ifadeleri kullanan çocukların diyalogu ile nezaket, görsel 5’de dağa tırmanan çocuk görseli ile doğa sevgisi ve son olarak görsel 6’da kitap okumakta olan çocuk ile okuma sevgisi değerlerine yer verildiği görülmektedir.

4.1.2 Benim şehrim (*My town*)

Benim Şehrim (*My Town*) ünitesi yön sorma ve tarif etme (*asking for and giving directions*), insanların ve nesnelerin konumu hakkında konuşma (*talking about locations of things and people*), kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 16 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte, 5. Sınıf İngilizce kitabı “Benim Şehrim” (*My Town*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 4. Benim şehrim (*My town*) da yer alan değerler

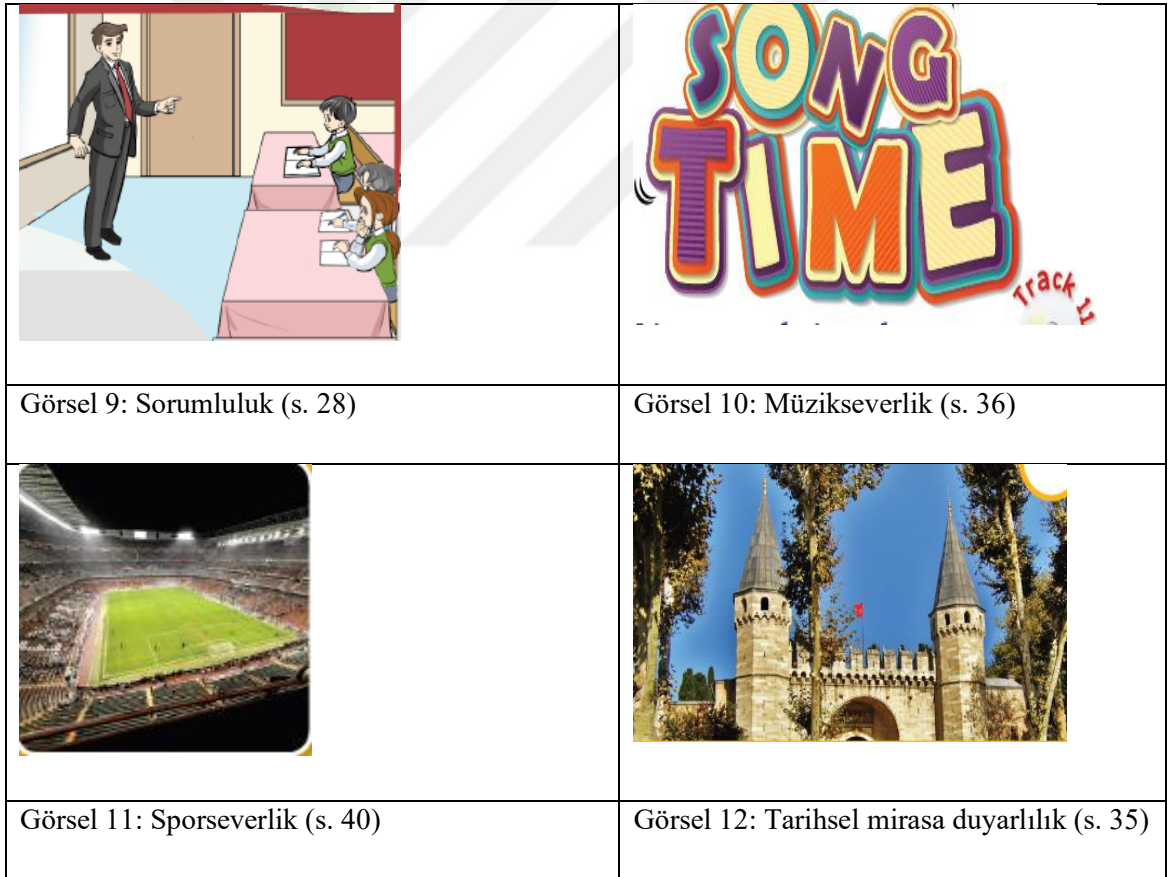
Grafik 4 incelendiğinde; bu ünite de *nezaket* (5), *dini değerlere önem verme* (4), *sorumluluk* (2), *okuma sevgisi* (1), *müzikseverlik* (1), *sporseverlik* (1), *tarihsel mirasa duyarlılık* (1), *Atatürk sevgisi* (1), *aile içi işbirliğine önem verme* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu ünite de en *nezaket* (10) değeri yer almaktadır. Bu değer çeşitli çoğunlukla diyaloglar içerisinde nezaket ifadelerinin kullanımıyla yansıtılmıştır

George : Thanks a lot.	Max : Thanks.
Kate : You are welcome.	Pam : Not at all.
Görsel 7: Nezaket (s.31, 33)	

Nezaket değerinden sonra sıklığına göre sırasıyla *dini değerlere önem verme (4)*, *sorumluluk (2)*, *okuma sevgisi (1)*, *müzikseverlik (1)*, *sporseverlik (1)*, *tarihsel mirasa duyarlılık (1)*, *Atatürk sevgisi (1)*, *aile içi işbirliğine önem verme (1)* değerleri verilmiştir.

Görsel 8’de dini değerlere önem verme değeri cami resimleri ile yansıtılmaktadır.

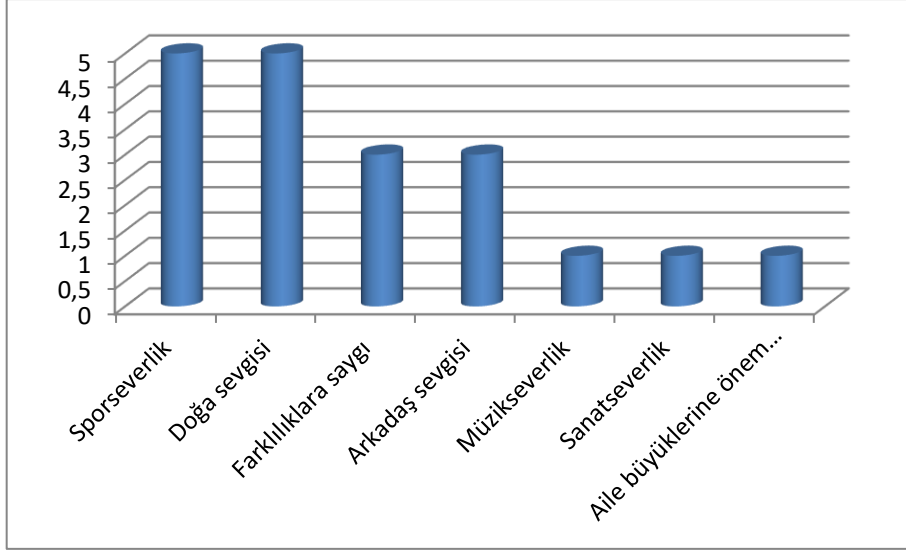

	
Görsel 13: Atatürk sevgisi (s. 35)	Görse 14: Aile içi işbirliğine önem verme (s. 38)

Görsel 9’da öğretmeni ders materyalleri hazır bir şekilde dinleyen öğrencilerle sorumluluk değeri, görsel 10’da her ünite de bulunan şarkı zamanı etkinliği ile müzikseverlik, görsel 11’de içinde bir müsabaka oynanan stadyum ile sporseverlik, görsel 12’de tarihi bir yapı paylaşarak tarihsel mirasa duyarlılık, görsel 13’te Anıtkabir resmi ile Atatürk sevgisi ve görsel 14’te birlikte alışveriş yapan aile resmi ile aile içi işbirliğine önem verme değerleri yansıtılmıştır.

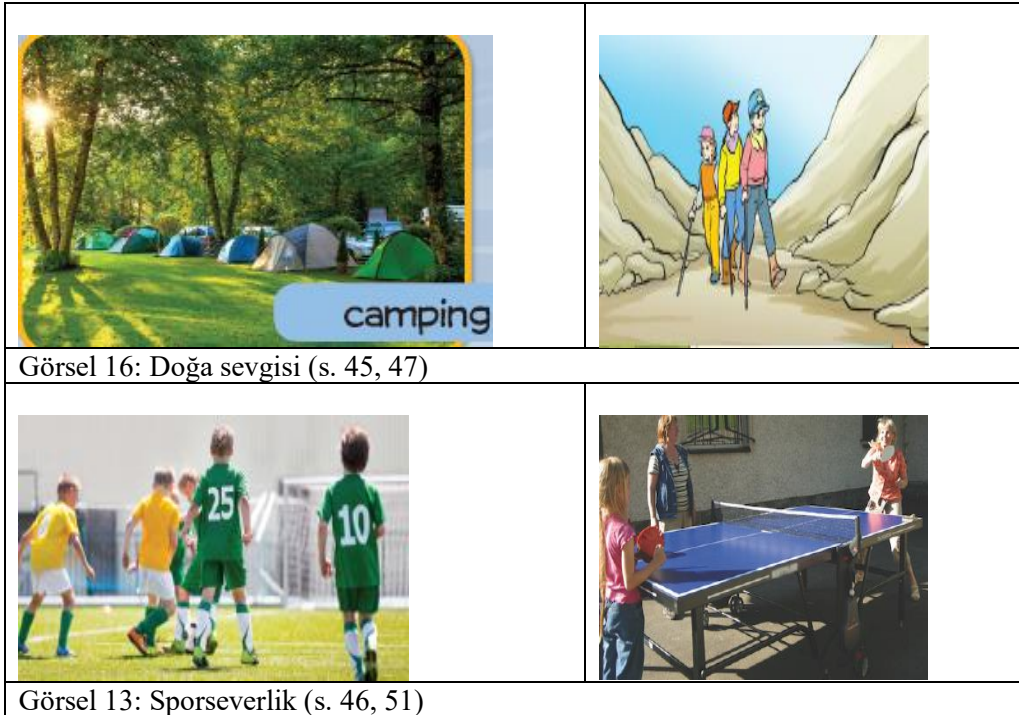
4.1.3 Oyunlar ve hobiler (*Games and hobbies*)

Oyunlar ve Hobiler (*Games and Hobbies*) insanların düzenli olarak ne yaptığını tarif etme (*describing what people do regularly*), yetenekleri ifade etme (*expressing ability and inability*), hoşlanılan ve hoşlanılmayan şeyleri ifade etme (*expressing likes and dislikes*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünite dir. İncelenen kitapta 16 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Grafik 5’te 5. Sınıf İngilizce kitabı “Oyunlar ve Hobiler” (*Games and Hobbies*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 5. Oyunlar ve Hobiler (Games and Hobbies) da yer alan değerler

Grafik 5 incelendiğinde; bu ünite de *sporseverlik* (5), *doğa sevgisi* (5), *farklılıklara saygı*(3), *arkadaş sevgisi* (3), *müzikseverlik* (1), *sanatseverlik* (1), *aile büyüklerine önem verme* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu ünite de en çok sporseverlik (5) ve doğa sevgisi (5) değerleri yer almaktadır. Bu değer çeşitli görsellerle örtük bir şekilde spor yapma ve doğada vakit geçirme görselleriyle yansıtılmıştır.

Sporseverlik ve doğa sevgisi değerlerinden sonra ise sırasıyla *farklılıklara saygı (4)* ve *arkadaş sevgisi (3)* müzikseverlik (2), *sanatseverlik (1)* ve (1) *aile büyüklerine önem verme* değerleri verilmiştir.

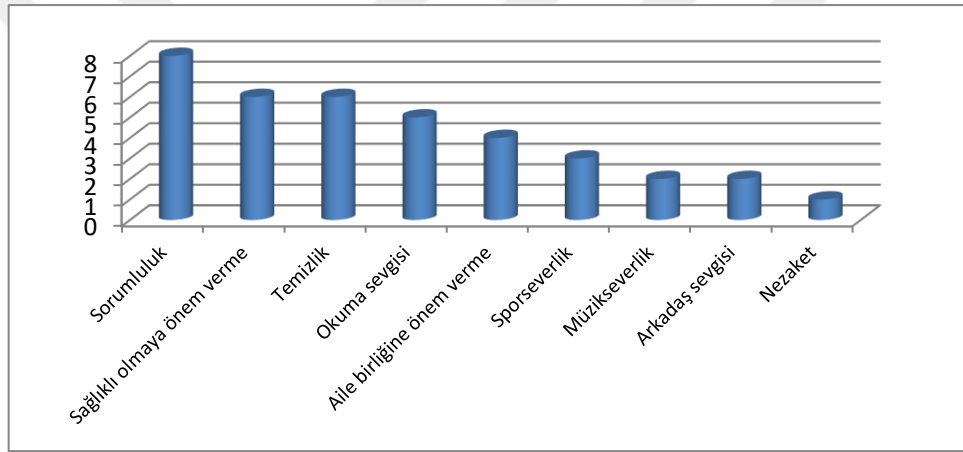
 <p>Can your sister speak French?</p>	
(Kız kardeşin Fransızca konuşabiliyor mu?)	
Görsel 17: Farklılıklara saygı (s. 56)	Görsel 18: Arkadaş sevgisi (s. 54)
 <p>SONG TIME Track 10</p>	
(Şarkı Zamanı)	
Görsel 19: Müzikseverlik (s. 52)	Görsel 20: Sanatseverlik (s. 46)
 <p>Where does your aunt live?</p>	
Görsel 21: Aile büyüklerine önem verme (s. 56)	

Görsel 17’de farklılıklara saygı değeri yabancı bir dil konuşabilme üzerine bir soru ile yansıtılmıştır. Görsel 18’de birlikte ip atlayan çocuklar ile arkadaş sevgisi, görsel 19’da şarkı zamanı etkinliğiyle müzikseverlik, görsel 20’de bir heykeltıraşın çalışması verilerek

sanatseverlik değerlerinin verildiği görülmektedir. Görsel 21’de ise aile büyüklerine önem verme değeri halasının/teyzesinin yaşadığı yeri soran bir ocuk ile yansıtılmıştır.

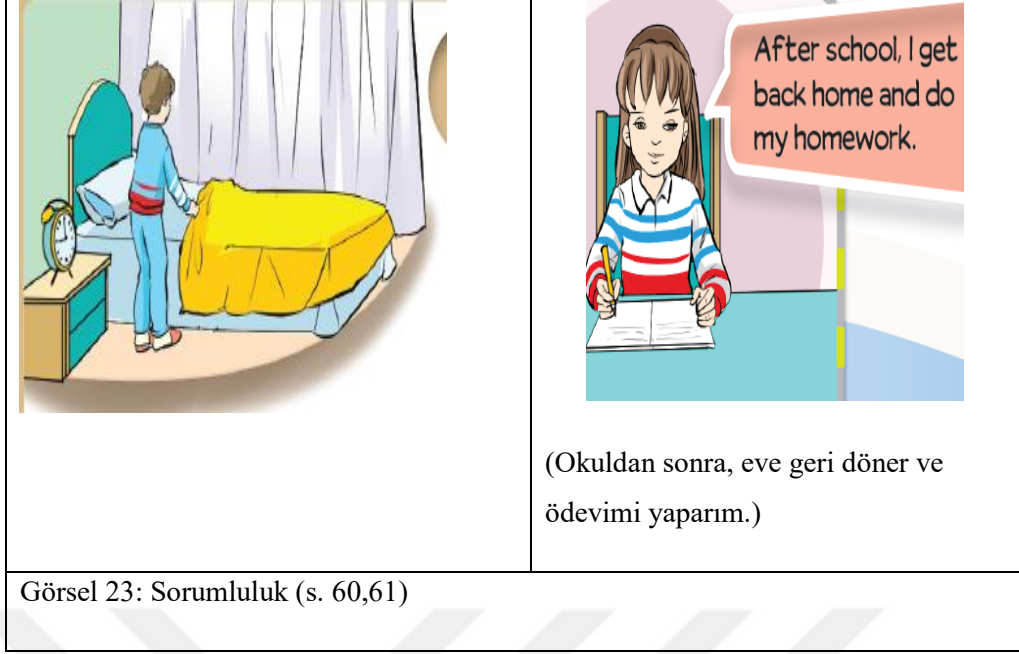
4.1.4 Günlük rutinim (*My daily routine*)

Günlük Rutinim (*My Daily Routine*) nitesi öğrencilerin hava durumunu tarif etme (*describing the weather*), duygularını ifade etme (*expressing emotions*) ve basit sorular sorabilme (*making simple inquiries*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünitedir. İncelenen kitapta 17 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 5. Sınıf İngilizce kitabı “Günlük Rutinim” (*My Daily Routine*) nitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 6. Günlük rutinim (*My daily routine*) da yer alan değerler

Grafik 6’da grldği üzere bu ünitede sorumluluk (8), sağlıklı olmaya önem verme (6), temizlik (6), okuma sevgisi (5), aile birliğine önem verme (4), sporseverlik (3), müzikseverlik (2), arkadaş sevgisi (2), nezaket (1) değerlerine yer verilmiştir. Ünitede en sık vurgulanan sorumluluk değeri eve veya okula dair sorumluluklarını yerine getiren ğrenci görseli ile verilmiştir.

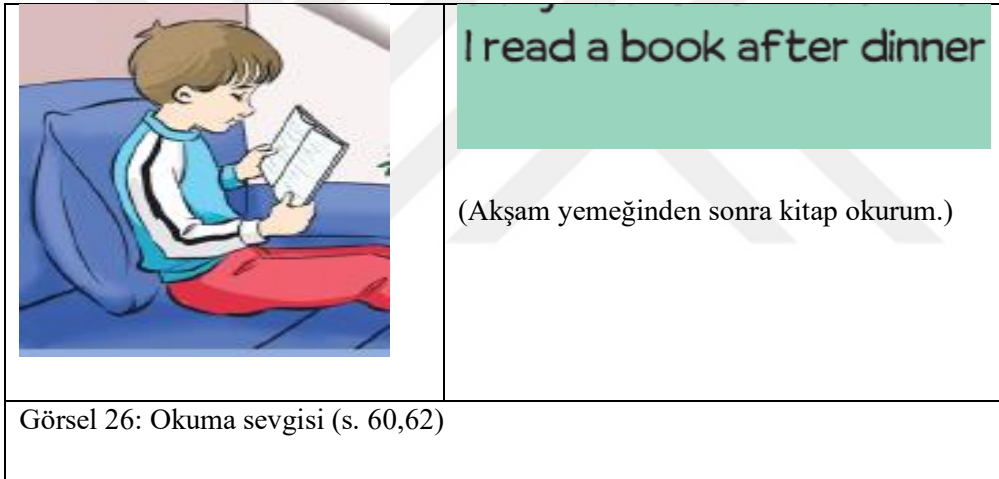
Sorumluluk değerinden sonra *sağlıklı olmaya önem verme (6), temizlik (6), okuma sevgisi (5), aile birliğine önem verme (4)* değerleri birbirlerine yakın sıklıklarda verilmiştir.

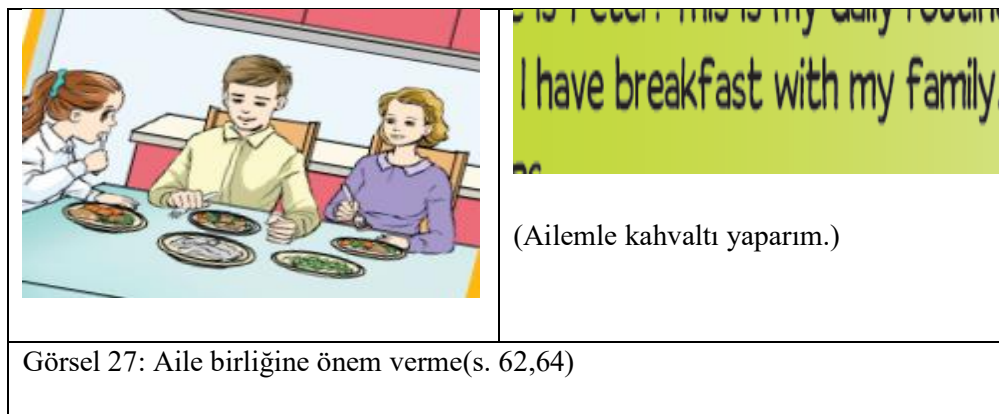
Görsel 24'te sağlıklı olmaya önem verme değeri sağlıklı besinlerle kahvaltı yapan bir çocuk resmi ve "Her gün dişlerinizi fırçalar mısınız?" sorusuyla yansıtılmıştır

Temizlik değeri banyoda kişisel temizliğini yapan çocuk resimleri ile görsel 25'te verilmiştir.

Görsel 26'da kitap okuyan çocuk resmi ve akşam yemeğinden sonra kitap okuduğunu ifade eden bir soru ile okuma sevgisi değeri verilmiştir.

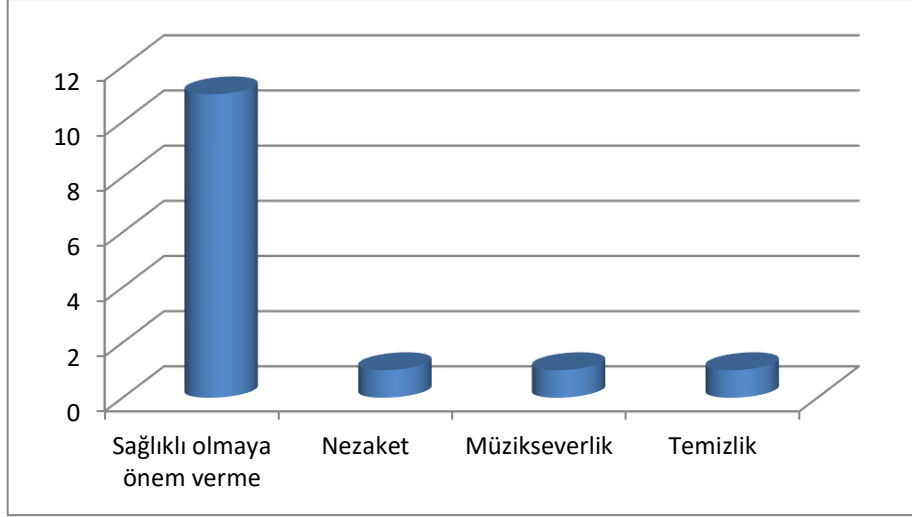
Aile birliğine önem verme değeri gerek resim gerek yazı ile görsel 27’de paylaşılmıştır. Sporseverlik (3), müzikseverlik (2), arkadaş sevgisi (2), nezaket (1) değerleri de yakın sıklıkta verilen değerlerdendir.

	 <p>(Şarkı zamanı)</p>
<p>Görsel 28: Sporseverlik (s. 64)</p>	<p>Görsel 29: Müzikseverlik (s. 68)</p>
	<p>That's all. Thanks for your answers, John. You are welcome.</p> <hr style="border-top: 1px dashed pink;"/> <p>(-Hepsi bu kadar. Cevapların için teşekkürler John. -Rica ederim.)</p>
<p>Görsel 30: Arkadaş sevgisi (s. 76)</p>	<p>Görsel 31: Nezaket (s. 73)</p>

Görsel 28’de basketbol oynayan çocuklar ile sporseverlik, görsel 29’da şarkı zamanı etkinliği ile müzikseverlik, görsel 30’da dışarıda birlikte oynayan çocuklar ile arkadaş sevgisi ve görsel 31’de teşekkür etme ve rica etme ifadeleri ile nezaket değerlerine yer verilmiştir.

4.1.5 Sağlık (*Health*)

Sağlık (*Health*) ünitesi öğrencilerin hastalıkları, ihtiyaçları ve duyguları ifade etme (*expressing illnesses, needs and feelings*) ve basit önerilerde bulunma (*making simple suggestions*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitapta 16 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 5. Sınıf İngilizce kitabı “Sağlık” (*Health*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 7. Sağlık (*Health*) da yer alan değerler

Grafik 7 incelendiğinde bu üniteye *sağlıklı olmaya önem verme (11)* ve *nezaket (1)*, *müzikseverlik (1)* ve *temizlik (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir.

Ünitenin adından da anlaşılacağı gibi en sık vurgulanan değer *sağlıklı olmaya önem verme (11)* değeridir.

<p>Well, you have a cold and a sore throat. You need some medicine and you should stay in bed.</p>	<p>Eat fruit and vegetables, Be healthy.</p>	<p>Give suggestions for a healthy life.</p>
<p>(Soğuk algınlığın ve boğaz ağrın var. Biraz ilaca ve istirahate ihtiyacın var.)</p>	<p>(Meyve ve sebze ye ve sağlıklı ol.)</p>	<p>(Sağlıklı bir yaşam için önerilerde bulun.)</p>
<p>Görsel 32: Sağlıklı olmaya önem verme (s. 78 84,85)</p>		

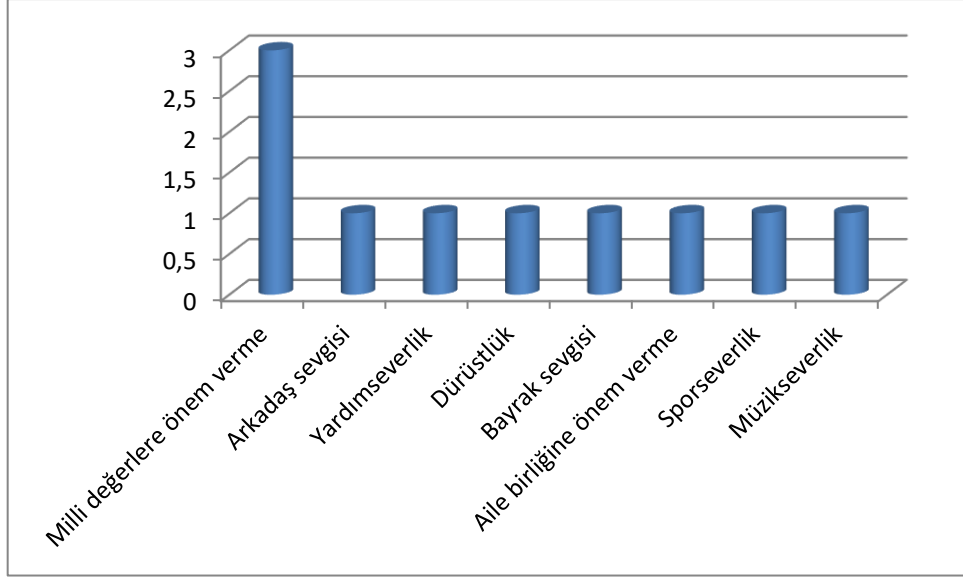
Sağlıklı olmaya önem verme değeri haricinde *nezaket (1)*, *müzikseverlik (1)* ve *temizlik (1)* değerleri paylaşılmıştır.

<p>Thank you, Mrs. Jones. You're welcome. Get well soon.</p> <p>(-Teşekkürler, Bayan Jones. -Rica ederim. Geçmiş olsun.)</p>	 <p>(Şarkı zamanı)</p>
<p>Görsel 33: Nezaket (s. 79)</p>	<p>Görsel 34: Müzikseverlik (s. 84)</p>
<p>Brush your teeth, — — — —</p> <p>(Dişlerini fırçala)</p>	
<p>Görsel 35: Temizlik (s. 84)</p>	

Görsel 33’de geçmiş olsun temennisini içeren bir diyalog ile nezaket, görsel 34’te şarkı zamanı etkinliği ile müzikseverlik ve görsel 35’te dişlerini fırçalama ifadesi ile temizlik değerlerine yer verildiği görülmektedir.

4.1.6 Filmler (*Movies*)

Filmler (*Movies*) ünitesi öğrencilerin insanları ve karakterleri tarif etme (*describing characters and people*), hoşlanılan ve hoşlanılmayan şeyleri ifade etme (*expressing likes and dislikes*), basit sorular sorma (*making simple inquiries*), zamanı söyleme (*telling the time*), kişisel fikirleri belirtme (*stating personal opinion*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 16 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 5. Sınıf İngilizce kitabı “Filmler” (*Movies*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 8. Filmler (Movies) da yer alan değerler

Grafik 8 incelendiğinde; bu ünite de *milli değerlere önem verme (3)*, *arkadaş sevgisi (1)*, *yardımseverlik (1)*, *dürüstlük (1)*, *bayrak sevgisi (1)*, *aile birliğine önem verme (1)*, *sporseverlik (1)* *müzikseverlik (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir.

	<p>I have lots of DVDs, Mary. Let's watch one of them.</p>
<p>Görsel 36: Milli değerlere önem verme (s.92)</p>	<p>Görsel 37: Arkadaş sevgisi (s. 93)</p>
<p>Görsel 38: Yardımseverlik (s. 98)</p>	<p>Görsel 39: Dürüstlük (s. 98)</p>

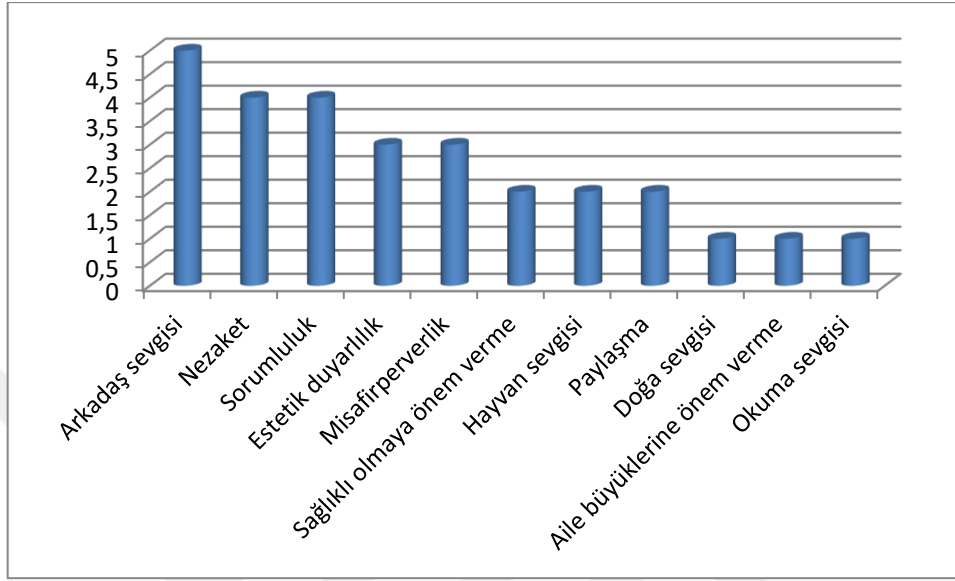
	<p>I think it is so funny, Watch it with your mummy.</p> <p>(Bence çok eğlenceli. Annenle birlikte izle.)</p>
<p>Görsel 40: Bayrak sevgisi (s. 92)</p>	<p>Görsel 41: Aile birliğine önem verme (s. 102)</p>
	 <p>(Şarkı zamanı)</p>
<p>Görsel 42: Sporseverlik (s. 98)</p>	<p>Görsel 43: Müzikseverlik (s. 102)</p>

Milli değerlere önem verme değeri Türk filmlerinden aktör ve aktris resimleri ile görsel 36'da, arkadaş sevgisi değeri birlikte film izlemek isteyen iki çocuğun diyaloguyla görsel 37'de, yardımseverlik değeri yaşlı bir teyzenin çantalarını taşıyan çocuk resmi ile görsel 38'de, dürüstlük değeri cüzdanını düşüren birine cüzdanı teslim eden bir çocuk resmi ile görsel 39'da, bayrak sevgisi İstanbul Muhafızları adlı çizgi film karakterlerinin ellerinde taşıdığı Türk bayrağı resmi ile görsel 40'da, aile birliğine önem verme değeri TV anne ile Tv izleme önerisi ile görsel 41'de, sporseverlik değeri halter sporu icra eden bir sporcu resmi ile görsel 42'de ve son olarak müzikseverlik değeri şarkı zamanı etkinliği ile görsel 43'te yansıtılmıştır.

4.1.7 Parti zamanı (Party time)

Parti Zamanı (Party Time) ünitesi öğrencilerin izin isteme (*asking for permission*), teşekkür ifade etme ve cevaplama (*expressing and responding to thanks*), insanlarla tanışma ve selamlama (*greeting and meeting people*), zorunlulukları ifade etme (*expressing obligations*), günleri ve tarihleri söyleme (*telling the days and dates*)

kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 16 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 5. Sınıf İngilizce kitabı “Parti Zamanı” (*Party time*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 9. Parti zamanı (*Party time*) da yer alan değerler

Grafik 9’da görüldüğü üzere bu üniteye *arkadaş sevgisi* (5), *nezaket* (4), *sorumluluk* (4), *estetik duyarlılık* (3), *misafirperverlik* (3), *sağlıklı olmaya önem verme* (2), *hayvan sevgisi*(2), *paylaşma*(2), *doğa sevgisi* (1), *aile büyüklerine önem verme* (1), *okuma sevgisi* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu üniteye en çok *arkadaş sevgisi* (5) değeri yer almaktadır ve çoğunlukla birlikte zaman geçiren arkadaşlar görselleriyle verilmiştir.

	<p>What do her friends buy for Sue?</p> <p>(Arkadaşları Sue için ne satın alıyorlar?)</p>
<p>Görsel 44: Arkadaş sevgisi (s. 113, 114)</p>	

Arkadaş sevgisi değeri dışında nezaket (4), sorumluluk (4), estetik duyarlılık (3), misafirperverlik (3), sağlıklı olmaya önem verme (2), hayvan sevgisi (2), paylaşma (2), doğa sevgisi (1), aile büyüklerine önem verme (1), okuma sevgisi (1) değerleri verilmiştir.

	☐ You're welcome. ☐ Thank you.
(-Bu çok güzel. Çok teşekkürler. -Rica ederim.)	(-Teşekkürler -Rica ederim.) (Sıralama etkinliği)
Görsel 45: Nezaket (s. 116,121)	

Görsel 45'te teşekkür etme ve rica etme ifadelerini içeren diyaloglar ile nezaket değerinin nasıl aktarıldığı görülmektedir.

	I must do my homework. Can I go to the library?
	(Ödevimi yapmalıyım. Kütüphaneye gidebilir miyim?)
Görsel 46: Sorumluluk (s. 117)	

Görsel 46'da sorumluluk değeri ödevlerini yapan bir çocuk resmi ve ödevlerini yapmak için kütüphaneye gitme izni isteme sorusuyla yansıtılmıştır.

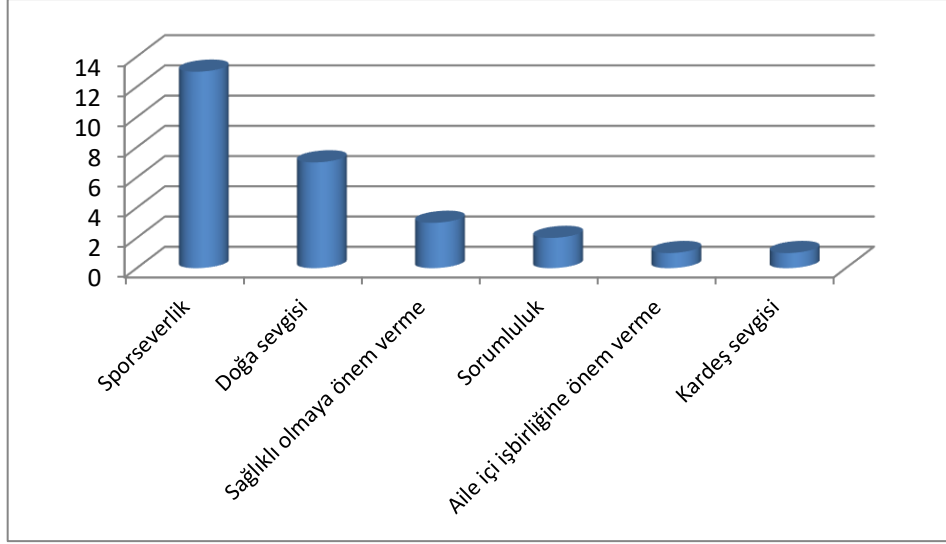
	<p>Hi, Jack. Do you want to come to party on Sunday?</p> <p>(Merhaba Jack. Pazar günü doğum günü partime gelmek ister misin?)</p>
<p>Görsel 47: Estetik duyarlılık (s. 121)</p>	<p>Görsel 48: Misafirperverlik (s. 121)</p>
	
<p>Görsel 49: Sağlıklı olmaya önem verme(s. 117)</p>	<p>Görsel 50: Hayvan sevgisi (s. 113)</p>
	
<p>Görsel 51: Doğa sevgisi (s. 117)</p>	<p>Görsel 52: Aile büyüklerine önem verme (s. 117)</p>

	
Görsel 53: Paylaşma (s. 113)	Görsel 54: Okuma sevgisi (s. 117)

Görsel 47’de odada kullanılan dekoratif amaçlı nesnelere estetik duyarlılık değeri, görsel 48’de doktora muayene olmayı planlayan bir çocuk resmi ile sağlıklı olmaya önem verme değeri, görsel 50’de köpeğini yürüyüşe çıkararak hayvan sevgisi değeri, görsel 51’de doğada yürüyüş yapan insanların resmiyle doğa sevgisi değeri, görsel 52’de dede ve ninesini ziyaret eden çocukların resmiyle aile büyüklerine önem verme değeri, görsel 53’te kalemini ihtiyacı olan arkadaşıyla paylaşan çocuk resmiyle paylaşma değeri ve görsel 54’te kitap okuyan çocuk resmiyle okuma sevgisi değeri verilmiştir.

4.1.8 Formda olma (*Fitness*)

Formda Olma (*Fitness*) ünitesi öğrencilerin geçmiş olaylar hakkında konuşma (*talking about past events*), kişilerin ve eşyaların konumu hakkında konuşma (*talking about locations of things and people*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 16 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 5. Sınıf İngilizce kitabı “Formda olma” (*Fitness*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 10. Formda olma (Fitness) da yer alan değerler

Grafik 10 incelendiğinde; bu ünite de *sporseverlik* (13), *doğa sevgisi* (7), *sağlıklı olmaya önem verme* (3), *sorumluluk* (2), *aile içi işbirliğine önem verme* (1), *kardeş sevgisi* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Bu ünite de en çok *sporseverlik* (13) değeri yer almaktadır. Bu değer, çoğunlukla spor yapan kişi görselleriyle verilmiştir.

Sporseverlik değeri haricinde en sık *doğa sevgisi* (7) ve sonrasında sırasıyla *sağlıklı olmaya önem verme* (3), *sorumluluk* (2), *aile içi işbirliğine önem verme* (1), *kardeş sevgisi* (1) değerleri verilmiştir

	<p>Camping is exciting.</p> <p>(Kamp yapmak heyecan vericidir.)</p>
<p>Görsel 56: Doğa sevgisi (s. 128,136)</p>	

Görsel 56’da doğada yürüyüş yapan insanların resmi ve kamp yapmanın heyecan verici olduğunu ifade eden bir cümle ile doğa sevgisi değeri yansıtılmıştır.

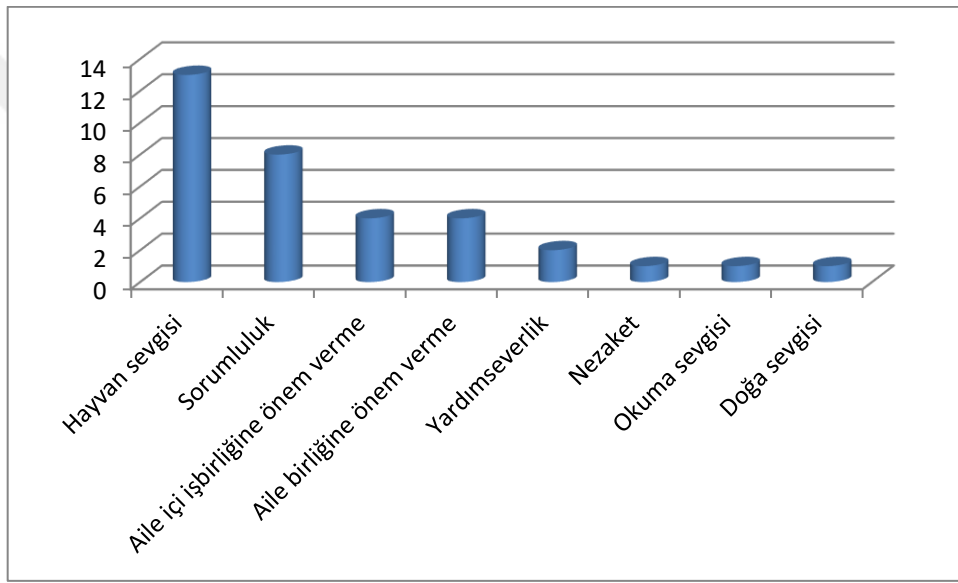
<p>I must do my homework.</p> <p>(Ödevimi yapmalıyım.)</p>	<p>3. must see the doctor.</p> <p>(.....doktora gitmeli.)</p>
<p>Görsel 57: Sorumluluk (s. 136)</p>	<p>Görsel 58: Sağlıklı olmaya önem verme (s. 129)</p>
 <p>(-Canım sıkılıyor anne. Satranç oynayalım. -Alışverişe gitmeliyim -Tabi ki anne. Hadi gidelim.</p>	
<p>Görsel 59: Aile içi işbirliğine önem verme (s. 131)</p>	<p>Görsel 60: Kardeş sevgisi (s. 130)</p>

Görsel 57’de ödevimi yapmalıyım cümlesiyle sorumluluk değerinin, görsel 58’de doktora gitmeli ifadesi ile sağlıklı olmaya önem verme değerinin, görsel 59’da birlikte alışverişe gitmek isteyen anne ve oğul diyaloguyla aile içi işbirliğine önem verme değerinin ve görsel

60’da küçük kardeşinin elinden tutup onu gezdiren abla resmi ile kardeş sevgisi değerinin yansıtıldığı görülmektedir.

4.1.9 Hayvan barınağı (*Animal shelter*)

Hayvan Barınağı (*Animal Shelter*) ünitesi öğrencilerin basit yönergeler verme ve cevaplama (*giving and responding to simple instructions*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünite. İncelenen kitaplarda 16 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 5. Sınıf İngilizce kitabı “Hayvan Barınağı” (*Animal Shelter*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 11. Hayvan barınağı (*Animal shelter*) da yer alan değerler

Grafik 11’de görüldüğü üzere bu üniteye *hayvan sevgisi* (13), *sorumluluk* (8), *aile içi işbirliğine önem verme* (4), *aile birliğine önem verme* (4), *yardımseverlik* (2), *nezaket* (1), *okuma sevgisi* (1), *doğa sevgisi* (1) değerlerine yer verilmiştir. Üniteye çok *hayvan sevgisi* (13) değeri yer almaktadır. Çoğunlukla hayvanlarla ilgilenen insan görselleriyle verilmiştir.

<p>• Which animals do you like?</p>		
<p>Görsel 61: Hayvan sevgisi (s. 142, 144, 148)</p>		

Hayvan sevgisi değerinin dışında sırasıyla *sorumluluk (8)*, *aile içi işbirliğine önem verme (4)*, *aile birliğine önem verme (4)*, *yardıms severlik (2)*, *nezaket (1)*, *okuma sevgisi (1)*, *doğa sevgisi (1)* değerleri verilmiştir.

	
<p>Görsel 62: Sorumluluk (s. 145)</p>	
<p>Hi! I am Tim. I am on our farm with my family. On the farm, everybody should work hard. I am collecting the eggs now. My sister, Linda, is watering</p>	 <p>Lisa : Can I water the vegetables? Dad : Sure.</p>
<p>(Merhaba ben Tim. Ailemle çiftliğimizdeyiz. Çiftlikte herkes sıkı çalışmalı. Ben şu anda yumurtaları topluyorum. Kız kardeşim Linda suluyor...)</p>	<p>(-Sebzeleri sulayabilir miyim? -Elbette.)</p>
<p>Görsel 63: Aile içi işbirliğine önem verme (s. 145, 149)</p>	

I am Steve. I am in our village with my family.

(Ben Steve. Ailemle birlikte köyümüzdeyiz.)

Görsel 64: Aile birliğine önem verme (s. 148,153)

Görsel 62’de tavukları besleyen ve bahçeyi sulayan çocuklar ile sorumluluk değeri, görsel 63’te eve dair sorumlulukların paylaşımını içeren cümlelerle aile içi işbirliğine önem verme değeri ve sebzeleri görsel 64’te birlikte vakit geçiren aile resmi ve ailesiyle köye giden bir çocuğun cümlesiyle aile birliğine önem verme değeri yansıtılmıştır.

5)..... Would you like to help her?

Of course, mom.

(-..... Ona yardım etmek ister misin?)

-Tabi ki anne.)

Here you are.

Thanks.

(-Buyrun.

-Teşekkürler.)

Görsel 65: Yardımseverlik (s. 144)

Görsel 66: Nezaket (s. 155)

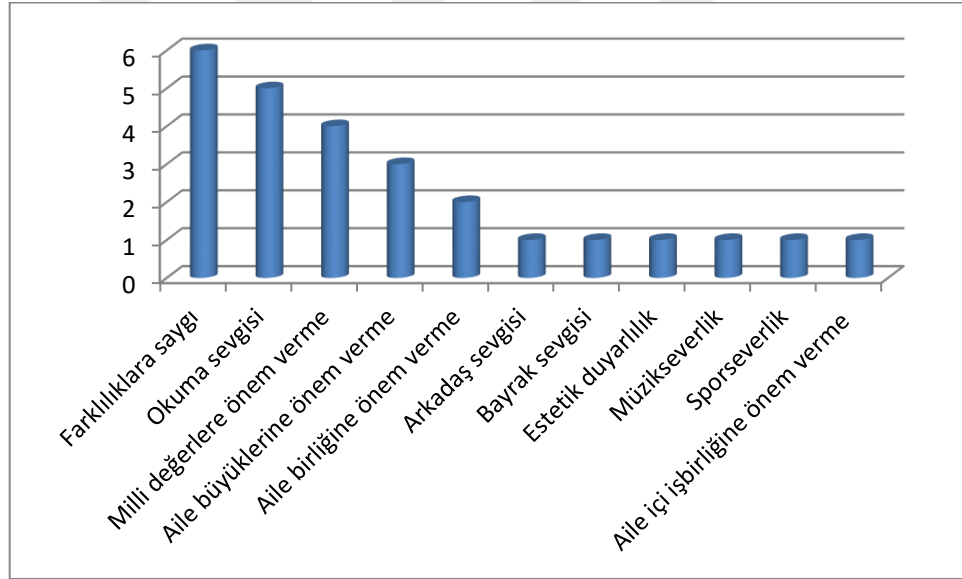
Görsel 67: Okuma sevgisi (s. 147)

Görsel 68: Doğa sevgisi (s. 147)

Görsel 65’te yardımseverlik değeri yardım teklifi içeren ve kabul ile karşılık verilen cümlelerle, görsel 66’da nezaket değeri teşekkür etme ifadesi ile, görsel 67’de okuma sevgisi değeri kitap okuyan bir çocuk görseli ile ve görsel 68’de doğa sevgisi değeri doğada birlikte keyifle vakit geçiren bir aile resmiyle verilmiştir.

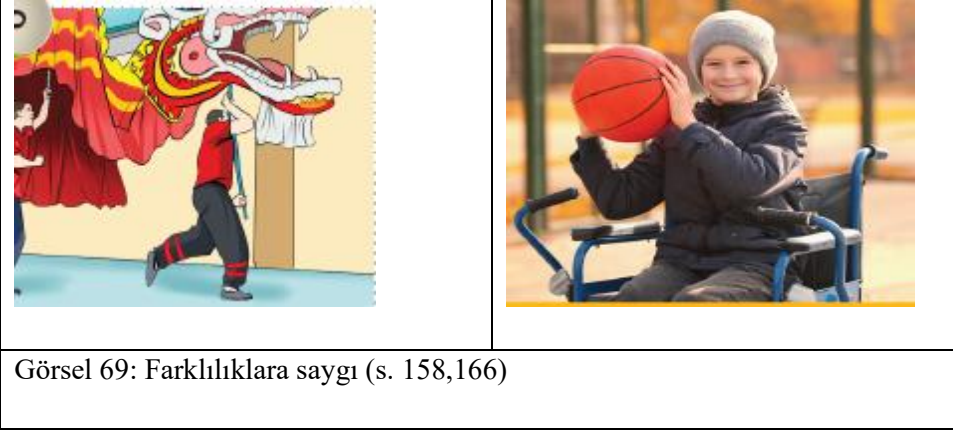
4.1.10 Festivaller (*Festivals*)

Festivaller (*Festivals*) ünitesi öğrencilerin basit sorular sorma (*making simple inquiries*), geçmiş olaylar hakkında konuşma (*talking about past events*) ve bir işleyişin aşamaları hakkında konuşma (*talking about the stages of a procedure*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 14 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 6. Sınıf İngilizce kitabı “Demokrasi” (*Democracy*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

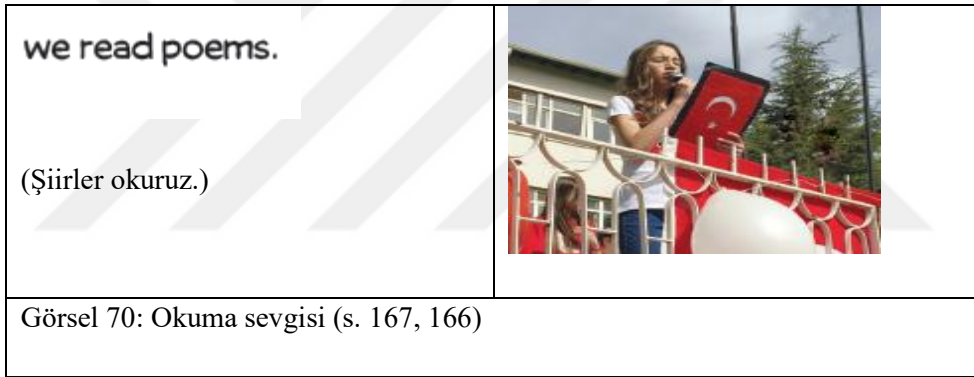

Grafik 12. Festivaller (*Festivals*) de yer alan değerler

Grafik 12’de görüldüğü üzere bu üniteye *farklılıklara saygı* (6), *okuma sevgisi* (5), *milli değerlere önem verme* (4), *aile büyüklerine önem verme* (1), *aile birliğine önem verme* (1), *arkadaş sevgisi* (1), *bayrak sevgisi* (1), *estetik duyarlılık* (1), *müzikseverlik* (1), *sporseverlik* (1), *aile birliğine önem verme* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Üniteye en çok *farklılıklara saygı* (13) değerine yer verilmiştir.

Farklılıklara saygı sırasıyla *okuma sevgisi (5)*, *milli değerlere önem verme (4)*, *aile büyüklerine önem verme (1)*, *aile birliğine önem verme (1)*, *arkadaş sevgisi (1)*, *bayrak sevgisi (1)*, *estetik duyarlılık (1)*, *müzikseverlik (1)*, *sporseverlik (1)*, *aile birliğine önem verme (1)* değerleri verilmiştir.

Görsel 70’te hem şiir okuyan öğrenci resmi hem de şiirler okuruz ifadesi ile okuma sevgisi değerinin nasıl verildiğine örnekler verilmiştir.

Görsel 71’de sınıfı bayraklarla süsleyen öğrenciler ve bayram töreni alanından geçit yapan askeri bando takımı ile milli değerlere önem verme değeri yansıtılmıştır.

Görsel 72: Aile büyüklerine önem verme (s. 166)

Görsel 73: Aile birliğine önem verme (s. 158)

Görsel 74: Arkadaş sevgisi (s. 158)

Görsel 75: Bayrak sevgisi (s. 162)

Görsel 76: Estetik duyarlılık (s. 158)

Görsel 77: Müzikseverlik (s. 166)

	
<p>Görsel 78: Sporseverlik (s. 166)</p>	<p>Görsel 79: Aile içi işbirliğine önem verme (s. 158)</p>

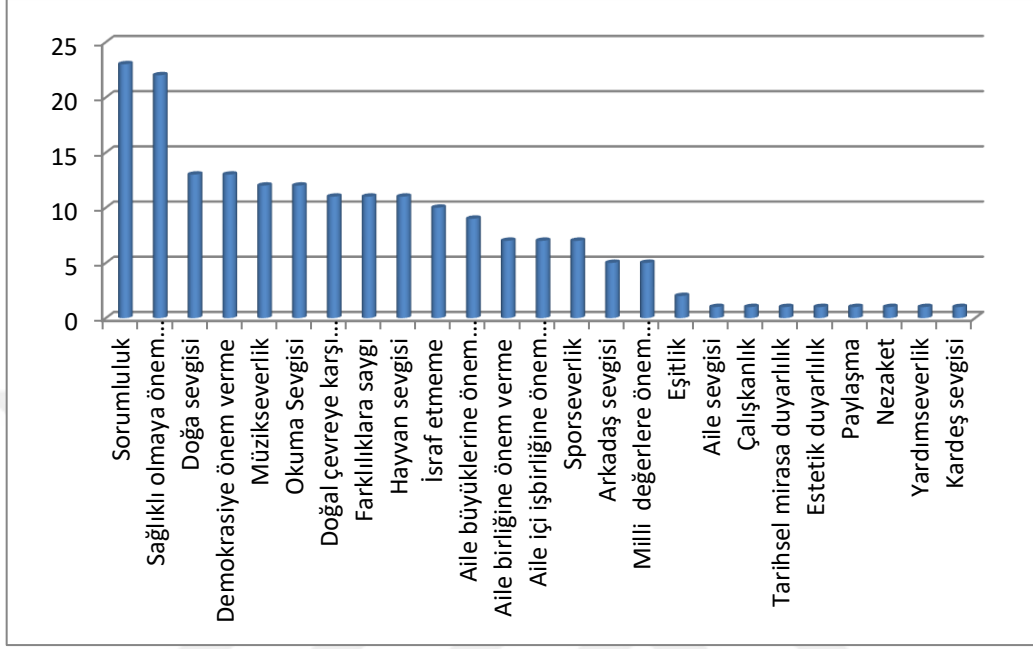
Görsel 72’de ninesinin elini öpen bir çocuk görseli ile aile büyüklerine önem verme değeri, görsel 73’te bayramda bir araya gelen aile fertlerinin görseliyle aile birliğine önem verme değeri, görsel 74’te arkadaşına hediye veren bir çocuk görseli ile arkadaş sevgisi değeri, görsel 75’te bayrak asan çocuk ile bayrak sevgisi değeri, görsel 76’da odadaki dekoratif çiçek ile estetik duyarlılık değeri, görsel 77’de piyano eşliğinde şarkı söyleyen çocuklarla müzikseverlik değeri, görsel 78’de basketbol oynayan bedensel engelli çocuk ile sporseverlik değeri ve görsel 79’da birlikte temizlik yapan aile resmi ile aile içi işbirliğine önem verme değeri verilmiştir.

4.2 Altıncı Sınıf İngilizce Ders Kitabında Yer Alan Değerler

6. Sınıf İngilizce ders ve çalışma kitaplarında Yaşam (Life), Lezzetli Kahvaltı (Yummy Breakfast), Şehir Merkezi (Downtown), Hava ve Duygular (Weather And Emotions), Lunaparkta (At The Fair), Meslekler (Occupations), Tatiller (Vacations), Kitap Kurtları (Bookworms), Gezegeni Kurtarmak (Saving the Planet) ve Demokrasi (Democracy) üniteleri yer almaktadır.

Kitabın bütününe bakıldığında, *sorumluluk (23)*, *sağlıklı olmaya önem verme (22)*, *doğa sevgisi (13)*, *demokrasiye önem verme (13)*, *müzikseverlik (12)*, *okuma sevgisi (12)*, *doğal çevreye karşı duyarlılık (11)*, *farklılıklara saygı (11)*, *hayvan sevgisi (11)*, *israf etmeme (10)*, *aile büyüklerine önem verme (9)*, *aile birliğine önem verme (7)*, *aile içi işbirliğine önem verme (7)*, *sporseverlik (7)*, *arkadaş sevgisi (5)*, *milli değerlere önem verme (5)*, *eşitlik (2)*, *aile sevgisi (1)*, *çalışkanlık (1)*, *tarihsel mirasa duyarlılık (1)*, *estetik duyarlılık (1)*, *paylaşma (1)*, *nezaket (1)*, *yardımseverlik (1)* ve *kardeş sevgisi (1)* değerlerine yer

verildiği görülmüştür. Aşağıdaki grafikte 6. Sınıf İngilizce ders kitabında aktarılan değerlerin tamamı görülmektedir.

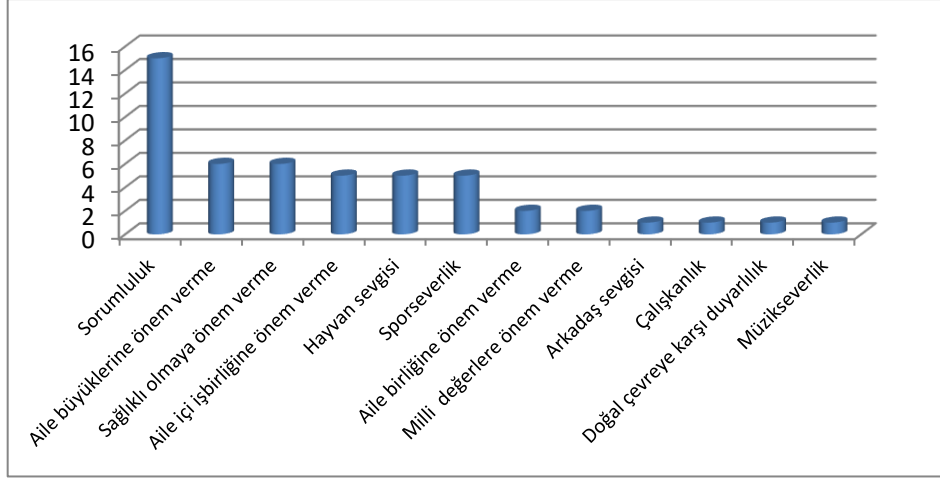

Grafik 13. 6. Sınıf İngilizce ders kitabında yer alan değerler

6. Sınıf İngilizce ders kitabında yer alan değerler üniteler bazında analiz edilerek aşağıda sunulmuştur.

4.2.1 Yaşam (Life)

Yaşam (*Life*) ünitesi öğrencilerin insanların düzenli olarak yaptıklarını anlatabilme (*describing what people do regularly*), basit sorular sorabilme (*making simple inquiries*), saatleri, günleri ve tarihleri söyleyebilme (*telling the time, days and dates*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünite. İncelenen kitaplarda 17 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Grafik 14'te, 6. sınıf İngilizce kitabı "Yaşam" (*Life*) ünitesinde yer alan değerlere yer verilmiştir.

Grafik 14. Yaşam (*Life*) ünitesinde yer alan değerler

Grafik 14 incelendiğinde; bu ünite *sorumluluk* (15), *aile büyüklerine önem verme* (6), *sağlıklı olmaya önem verme* (6), *aile içi işbirliğine önem verme* (5), *hayvan sevgisi* (5), *sporseverlik* (5), *aile birliğine önem verme* (2), *milli değerlere önem verme* (2), *arkadaş sevgisi* (1), *çalışkanlık* (1), *doğal çevreye karşı duyarlılık* (1), *müzikseverlik* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu ünite en çok *sorumluluk* (15) değeri yer almaktadır. Bu değer, çeşitli görsellerle örtük bir şekilde verilmekle birlikte daha çok ders çalışan bir çocuk görseliyle yansıtılmıştır. Görsel 1’de *sorumluluk* değerine vurgu yapan görsel ve yazılara örnekler verilmiştir.

Ders kitabında *sorumluluk* değerinden sonra ise *sağlıklı olmaya önem verme* (6), *aile içi işbirliğine önem verme* (5), *hayvan sevgisi* (5) ve *sporseverlik* (5) değerleri birbirine yakın sıklıklarla yer almaktadır. Bu duruma yönelik örnekler Görsel 2, 3, 4,5, 6 ve 7’de yer almaktadır.

	Talk about Sally's weekend. → Help my mother 03:10 p.m. (Anneme yardım 03:10)	
Görsel 2. Aile büyüklerine önem verme (s.10)	Görsel 3. Aile içi işbirliğine önem verme (s.14)	Görsel 4. Hayvan sevgisi (s.13)

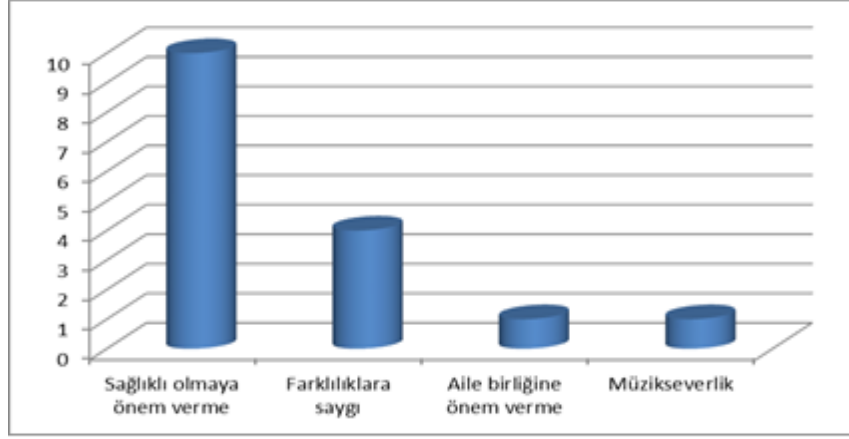
Görsel 2'de küçük bir çocuk aile büyüğüne sarılmıştır. Görsel 3'te ise çocuğun annesine yardım edeceği saat verilmiştir. Son olarak görsel 4'te ise bir köpeğe şefkat gösteren bir kız resmi mevcuttur.

		What do you do at four o'clock after school? I play football. (-Okuldan sonra dörtte ne yaparsın? -Futbol oynarım)
Görsel 5. Doğal çevreye karşı duyarlılık (s.12)	Görsel 6. Milli değerlere önem verme (s.10)	Görsel 7. Sporseverlik (s.21)

Görsel 5 görüldüğü üzere çöplerini çöpe atan bir kız yer alırken, Görsel 6'da Türk milli folklorunu oynayan öğrenciler bulunmaktadır. Ayrıca görsel 7'de bir spor dalı olan futboldan bahsedilmektedir.

4.2.2 Lezzetli kahvaltı (*Yummy breakfast*)

Lezzetli Kahvaltı (*Yummy Breakfast*) ünitesi öğrencilerin kabul etme ve reddetme (*accepting and refusing*), insanların düzenli olarak neler yaptıklarını tarif etme (*describing what people do regularly*), hoşlandıkları ve hoşlanmadıkları şeyleri ifade etme (*expressing likes and dislikes*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 19 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. 6. Sınıf İngilizce kitabı "Lezzetli Kahvaltı" (*Yummy Breakfast*) ünitesinde yer alan değerlere, grafik 15'te yer verilmiştir.

Grafik 15. Lezzetli kahvaltı (*Yummy breakfast*) ünitesinde yer alan değerler

Grafik 15 incelendiğinde; bu ünite *sağlıklı olmaya önem verme (10)*, *farklılıklara saygı (4)*, *aile birliğine önem verme (1)*, *müzikseverlik (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu ünite en çok *sağlıklı olmaya önem verme (10)* değeri yer almaktadır. Bu değer çeşitli görseller örtük bir şekilde çoğunlukla sağlıklı besin görselleriyle yansıtılmıştır.

Görsel 8 de yer alan görsellerde, sağlıklı yiyecek ve abur cubur seçiminden bahsedilerek örtük bir şekilde sağlıklı olmaya önem verme değerine vurgu yapıldığı görülmektedir.

	<p>Nutritious Food</p> <ul style="list-style-type: none"> <p>Junk Food</p> <ul style="list-style-type: none"> <p>(Besleyici gıdalar / Abur cubur)</p>	<p>Put the words in order.</p> <p>3. and/are/Cheese/very/olives/nutritious/.</p> <p>(Zeytin ve peynir çok besleyicidir.)</p>
<p>Görsel 8. Sağlıklı olmaya önem verme (s.28, s.32, s.44)</p>		

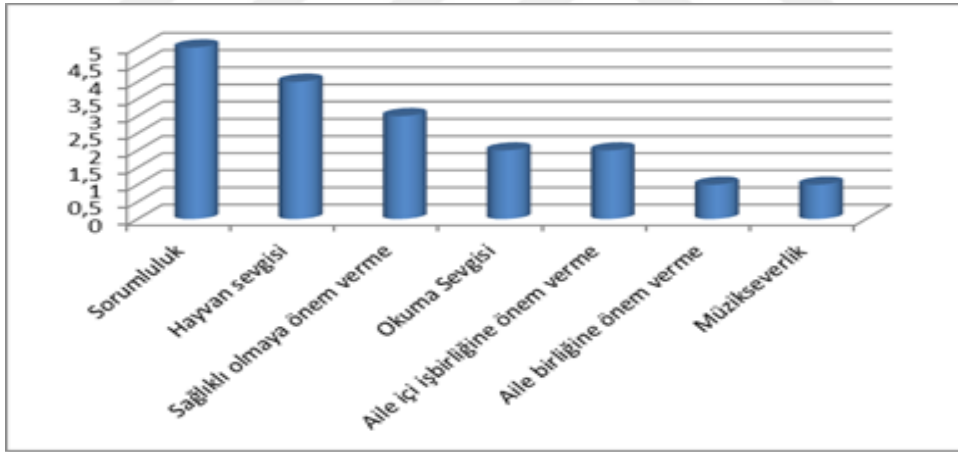
Görsel 8’de yer alan görsellerde, sağlıklı yiyecek ve abur cubur seçiminden bahsedilerek örtük bir şekilde sağlıklı olmaya önem verme değerine vurgu yapıldığı görülmektedir.

		
Görsel 9. Farklılıklara Saygı (s.33 ve 36)	Görsel 10. Aile birliğine önem verme (s.27)	Görsel 11. Müzikseverlik (s.34)

Görsel 9’da engelli bir çocuk görseline yer verilirken, görsel 10’da bir ailenin birlikte sofrada yemek yemesine ve görsel 11’de öğrenilenleri şarkı ile tekrarına vurgu yapılmıştır.

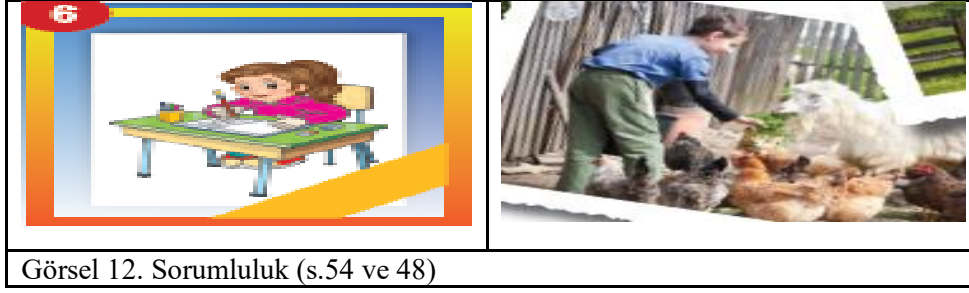
4.2.3 Şehir Merkezi (*Downtown*)

Şehir Merkezi (*Downtown*) ünitesi öğrencilerin yerleri tarif etme (*describing places*), insanların şu anda neler yaptıklarını tarif etme (*describing what people are doing now*), kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitapta 17 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. 6. Sınıf İngilizce kitabı “Şehir Merkezi” (*Downtown*) ünitesinde yer alan değerlere grafik 16’da yer verilmiştir.

Grafik 16. Şehir Merkezi (*Downtown*) Ünitesinde Yer Alan Değerler

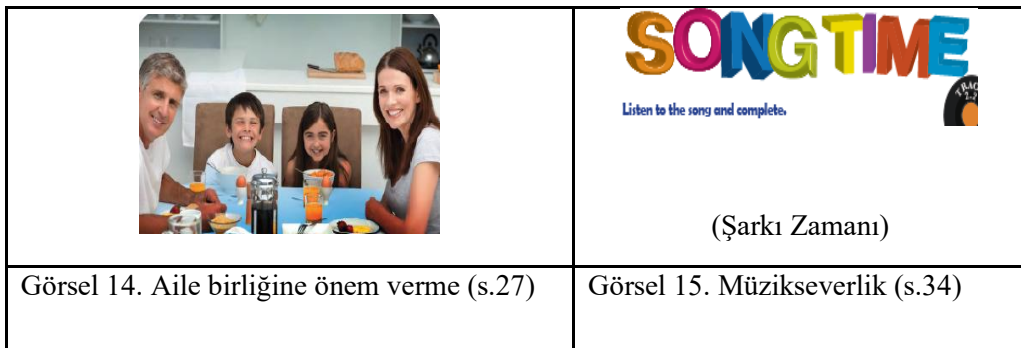
Grafik 16 incelendiğinde; bu ünite *sorumluluk* (5), *hayvan sevgisi* (4), *sağlıklı olmaya önem verme* (3), *okuma sevgisi* (2), *aile içi işbirliğine önem verme* (2), *aile birliğine önem verme* (1), *müzikseverlik* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu ünite en çok sorumluluk (5) ve hayvan sevgisi (4) değerleri yer almaktadır. Bu değer çeşitli görsellerle örtük bir şekilde çoğunlukla sorumluluğunu yerine getiren çocuk görselleriyle yansıtılmıştır. Görsel 12’de bu durumu gösteren örneklere yer verilmiştir.

Sorumluluk değerinden sonra ise sırasıyla *hayvan sevgisi (4)* ve *sağlıklı olmaya önem verme (3)* okuma sevgisi (2), aile birliğine önem verme (1) ve müzikseverlik (1) değerleri verilmiştir. Görsel 13 incelendiğinde hayvanları beslemeye vurgu yapıldığı görülecektir. Görsel 13 incelendiğinde hayvanları beslemeye vurgu yapıldığı görülecektir.

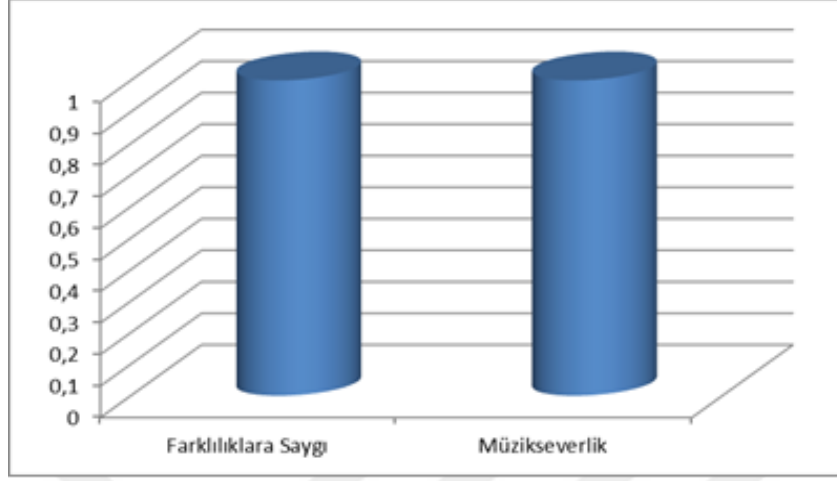
Öte yandan görsel 14'te bir ailenin birlikte sofrada yemek yemesine ve görsel 15'te de öğrenilenleri şarkı ile tekrarı yapıldığına yer verilmiştir.

4.2.4 Hava ve duygular (*Weather and emotions*)

Hava ve duygular (*weather and emotions*) ünitesi öğrencilerin hava durumunu tarif etme (*describing the weather*), duyguları ifade etme (*expressing emotions*) ve basit sorular sorabilme (*making simple inquiries*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir.

İncelenen kitapta 17 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Grafik 17’de, 6. Sınıf İngilizce kitabı “Hava ve duygular” (*Weather and emotions*) ünitesinde yer alan değerlere yer verilmiştir.

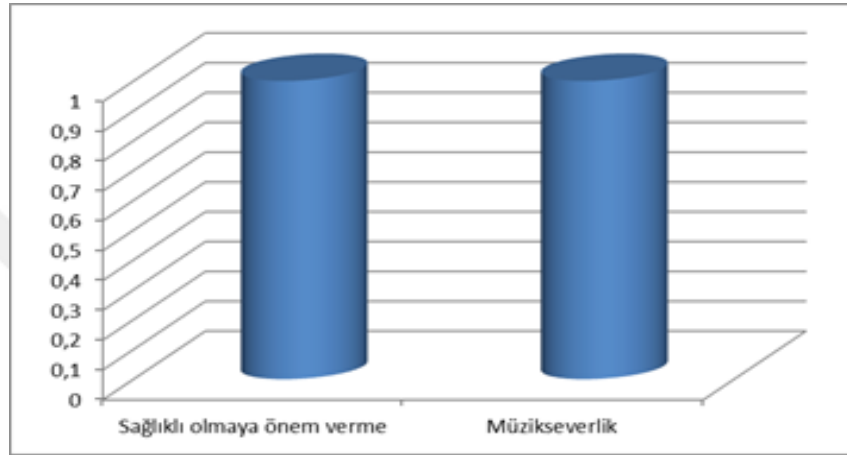
Grafik 17. Hava ve duygular (*Weather and emotions*) ünitesinde yer alan değerler

Grafikte 17’de görüldüğü üzere bu ünite sadece *farklılıklara saygı (1)* ve *müzikseverlik (1)* değerlerine yer verilmiştir. Farklılıklara saygı değerini ele alan görsel 16’da İtalyan arkadaşı Cemre’ye, Roma’daki hava durumunu anlatıp ve Cemre’nin yaşadığı şehirdeki havanın nasıl olduğunu soruyor. Böylelikle farklı iki ülke çocuğunun iletişimine yer verilmiştir. Öte yandan yine öğrenilenlerin tekrarı için bir müzik kullanıldığı görsel 17’de görülmektedir.

<p>Dear Cemre, Date: 17. December</p> <p>I'm your pen friend from Rome, Italy. Rome is a small but crowded city. It is usually and in winter. I feel on these days. But it's and in summer and I feel.....</p> <p>The weather is fabulous in spring. The temperature is above 18 degrees Celsius.</p> <p>What's the weather like in your city?</p> <p>(İtalyan arkadaşı Cemre’ye Roma’daki hava durumunu anlatıyor ve Cemre’nin yaşadığı şehirdeki havayı soruyor.)</p>	<p>SONGTIME</p> <p>Listen to the song and complete.</p> <p>(Şarkı zamanı)</p>
<p>Görsel 16. Farklılıklara saygı (s.71)</p>	<p>Görsel 17. Müzikseverlik (s.77)</p>

4.2.5 Lunaparkta (*At the fair*)

Lunaparkta (*At the fair*) ünitesi öğrencilerin hava durumunu tarif etme (*describing the weather*), duyguları ifade etme (*expressing feelings*), yerleri tarif etme (*describing places*), hoşlanılan ve hoşlanılmayan şeyleri ifade etme (*expressing likes and dislikes*) ve kişisel fikirleri ifade etme (*stating personal opinions*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünite. İncelenen kitapta 17 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Grafik 18’de, 6. Sınıf İngilizce kitabı “Lunaparkta” (*At the Fair*) ünitesinde yer alan değerlere yer verilmiştir.

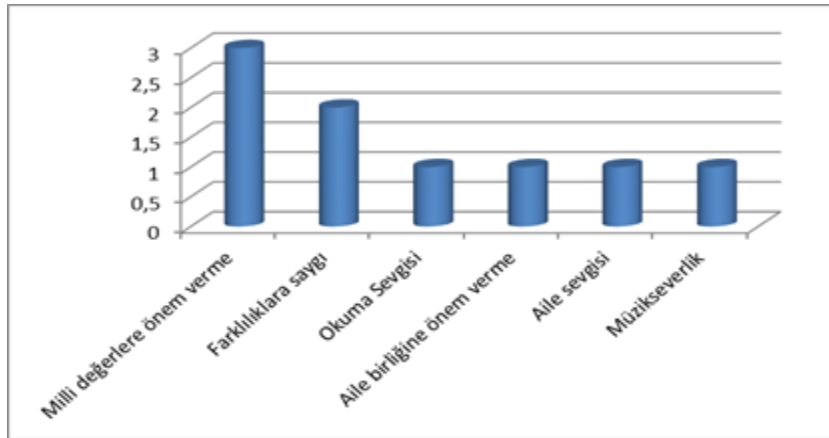
Grafik 18. Lunaparkta (*At the fair*) ünitesinde yer alan değerler

Grafik 18 incelendiğinde bu ünite sadece *sağlıklı olmaya önem verme(1)* ve *müzikseverlik (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. Değerlere çok fazla yer verilmediği bu ünite “-Köy hakkında ne düşünüyorsun? -Etkileyici olduğunu düşünüyorum. Köylerde doğal ve besleyici yiyecekler bulabilirsin. -Katılıyorum. Ayrıca, temiz hava da var.” diyaloguyla sağlıklı olmaya önem verme değerinden bahsedilmektedir. Öte yandan diğer ünitelerde olduğu gibi bu ünite de şarkı zamanı etkinliği ile öğrencilerin müzikle öğrendiklerini tekrarlatmak amaçlanmıştır.

<p>Put the sentences in order in each dialogue.</p> <p>☐ I think they are amazing. You can find natural and nutritious food in villages.</p> <p>☒ What do you think about villages?</p> <p>☐ I agree. You can have fresh air, too.</p> <p>(-Köy hakkında ne düşünüyorsun?)</p> <p>-Etkileyici olduğunu düşünüyorum. Köylerde doğal ve besleyici yiyecekler bulabilirsin.</p> <p>-Katılıyorum. Ayrıca, temiz hava da var.)</p>	<p>SONG TIME</p> <p>Listen to the song and complete.</p> <p>(Şarkı Zamanı)</p>
Görsel 18. Sağlıklı olmaya önem verme (s.97)	Görsel 19. Müzikseverlik (s.93)

4.2.6 Meslekler (*Occupations*)

Meslekler (*Occupations*) ünitesi öğrencilerin geçmiş meslekler hakkında konuşma (*talking about past occupations*), kişisel sorular sorma (*asking personal questions*), zamanı, günleri ve tarihleri söyleme (*telling the time, days and dates*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 19 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Grafik 19’da, 6. Sınıf İngilizce kitabı “Meslekler” (*Occupations*) ünitesinde yer alan değerlere yer verilmiştir.

Grafik 19. Meslekler (*Occupations*) ünitesinde yer alan değerler

Grafik 19 incelendiğinde; bu ünite *milli değerlere önem verme* (3), *farklılıklara saygı* (2), *okuma sevgisi* (1), *aile birliğine önem verme* (1), *aile sevgisi* (1), *müzikseverlik* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu ünite en çok *milli değerlere önem verme* (3) değeri yer almaktadır. Bu değer çoğunlukla Türk büyüklerinden bahsedilerek yansıtılmıştır.

Milli değerlere önem verme değerinin dışında *farklılıklara saygı (2) okuma sevgisi (1), aile birliğine önem verme (1), aile sevgisi (1), müzikseverlik (1)* değerlerine yer verilmiştir.

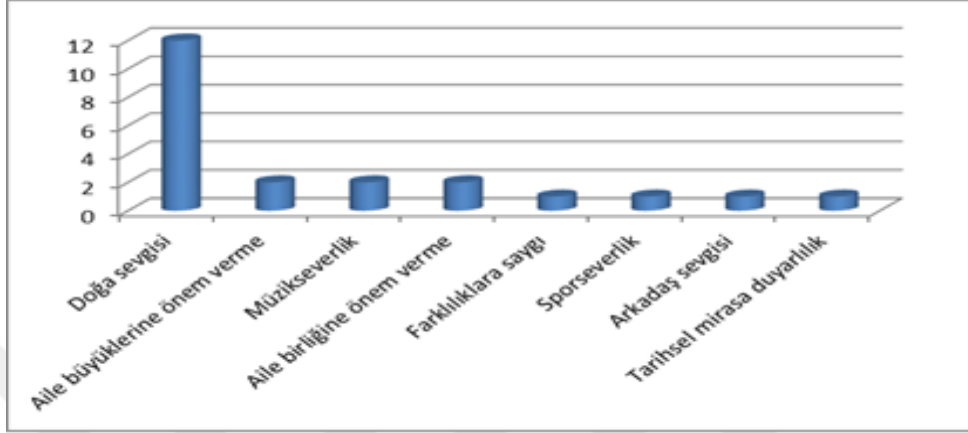
Bu ünite; görsel 21’de farklı meslek gruplarını bir araya getirerek “farklılıklara saygı” değerini, görsel 22’de kitap okuyan çocuk görseliyle “okuma sevgisi”ni, görsel 23’te kalabalık bir aile resmine yer vererek “aile birliğine önem verme” değerini, görsel 24’te “ailemi çok seviyorum” yazısıyla “aile sevgisi”ni ve diğer ünitelerde olduğu gibi şarkı ile öğrenilenlerin tekrarını sağlayarak “müzikseverlik” değerini örtük bir şekilde ele almıştır.

<p>Görsel 21. Farklılıklara saygı (s.101)</p>	<p>Görsel 22. Okuma Sevgisi (s.113)</p>	
	<p>I love my family very much.</p> <p>(Ailemi çok seviyorum)</p>	<p>SONGTIME</p> <p>Listen to the song and complete.</p> <p>(Şarkı Zamanı)</p>
<p>Görsel 23. Aile birliğine önem verme (s.111)</p>	<p>Görsel 24. Aile sevgisi (s.111)</p>	<p>Görsel 25. Müzikseverlik (s.114)</p>

4.2.7 Okuldan sonra (After school)

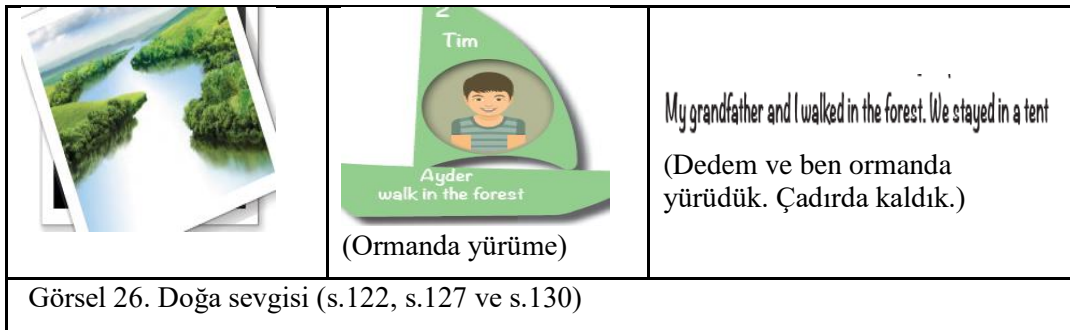
Okuldan sonra (After school) ünitesi öğrencilerin geçmiş olaylar hakkında konuşma (talking about past events), basit sorular sorma (making simple inquiries) kazanımlarına

ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 17 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Grafik 20’de 6. Sınıf İngilizce kitabı “Okuldan sonra” (*After school*) ünitesinde yer alan değere yer verilmiştir.

Grafik 20. Okuldan sonra (*After school*) ünitesinde yer alan değerler

Grafikte 20’de görüldüğü üzere bu ünite de *doğa sevgisi* (12), *aile büyüklerine önem verme* (2), *müzikseverlik* (2), *aile birliğine önem verme* (2), *farklılıklara saygı* (1), *sporseverlik* (1), *arkadaş sevgisi*(1), *tarihsel mirasa duyarlılık* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu ünite de en çok *doğa sevgisi* (12) değeri yer almaktadır ve çoğunlukla doğada yapılan etkinlik görselleri ve yazılarıyla verilmiştir.

Doğa sevgisi değeri dışında *aile büyüklerine önem verme* (2), *müzikseverlik* (2), *aile birliğine önem verme* (2), *farklılıklara saygı* (1), *sporseverlik* (1), *arkadaş sevgisi*(1), *tarihsel mirasa duyarlılık* (1) değerleri verilmiştir.

<p>Hi, everybody! I'm Demir. I'm a student at a primary school. I visited my grandparents last summer holiday. They live in a village. There are high mountains and a big forest around</p> <p>(Herkeseye selam! Ben Demir. İlkokulda okuyorum. Geçen yaz tatilinde dede ve ninemi ziyaret ettim.)</p>	<p>Hi, I'm Emel. Last summer my family and I were in Fethiye. We stayed in</p> <p>(Merhaba ben Emel. Geçen yaz ailemle birlikte Fethiye'deydik.)</p>
Görsel 27. Aile büyüklerine önem verme (s.130)	Görsel 28. Aile birliğine önem verme (s.124)

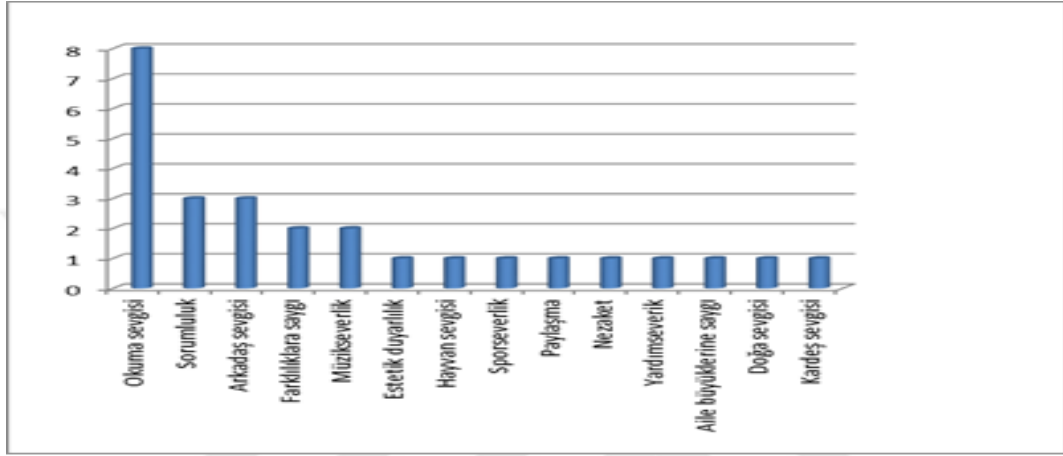
Görsel 27'de yer alan yazıda aile büyüklerine ziyaretten bahsederken, görsel 28'de aileyle birlikte vakit geçirmekten söz edilmektedir. Görsel 29'da tarihsel bir yapıya yer verilirken, görsel 30'da farklı ülkelerin sahip olduğu değerlerin görseline yer verilmiştir. Ayrıca Görsel 30'da arkadaş ziyaretinden bahseden bir yazıya yer verilerek "arkadaş sevgisi" değeri örtük bir şekilde ele alınmıştır.

		<p>Hello, my name is Ata. Last year, I visited my friend, Anıl in Erzurum. He is</p> <p>(Merhaba, benim adım Ata. Geçen yaz Erzurum'da arkadaşım Anıl'ı ziyaret ettim.)</p>
Görsel 29. Tarihsel mirasa duyarlılık (s.132)	Görsel 30. Farklılıklara saygı (s.121)	Görsel 31. Arkadaş sevgisi (s.130)
<p>4. My brother plays volleyball with his friends yesterday.</p> <p>(Erkek kardeşim dün arkadaşlarıyla basketbol oynadı.)</p>		
Görsel 32. Sporseverlik (s.135)	Görsel 33. Müzikseverlik (s.136)	

Öte yandan Görsel 32'de basketbol sporundan bahsedilerek "sporseverlik değeri", görsel 33'te piyano, gitar çalmaktan bahsedilerek "müzikseverlik" değerine yer verilmiştir.

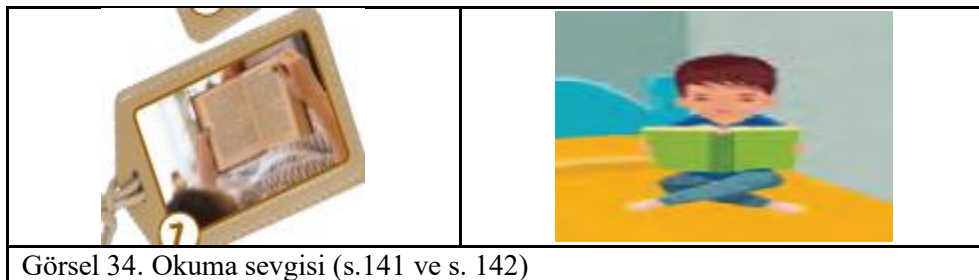
4.2.8 Kitap kurtları (*Bookworms*)

Kitap kurtları (*Bookworms*) ünitesi öğrencilerin geçmiş olaylar hakkında konuşma (*talking about past events*), kişilerin ve eşyaların konumu hakkında konuşma (*talking about locations of things and people*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 19 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Grafik 21’de, 6. Sınıf İngilizce kitabı “Kitap kurtları” (*Bookworms*) ünitesinde yer alan değerlere yer verilmiştir.

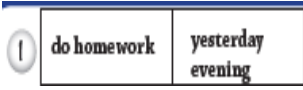

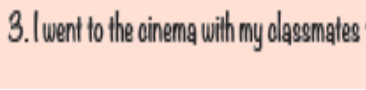

Grafik 21. Kitap kurtları (*Bookworms*) ünitesinde yer alan değerler

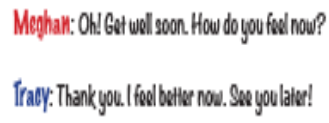
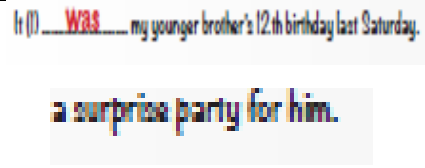
Grafik 21 incelendiğinde; bu ünite *okuma sevgisi* (12), *sorumluluk* (3), *arkadaş sevgisi* (3), *farklılıklara saygı* (2), *müzikseverlik* (2), *estetik duyarlılık* (1), *hayvan sevgisi* (1), *sporseverlik* (1), *paylaşma* (1), *nezaket* (1), *yardıms severlik* (1), *aile büyüklerine saygı* (1), *doğa sevgisi* (1), *kardeş sevgisi* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Ünitenin başlığından da anlaşılacağı üzere bu ünite en çok *okuma sevgisi* (8) değeri yer almaktadır. Bu değer, bu ünite işlenen değerlerin büyük kısmını oluşturmaktadır ve çoğunlukla okumakta olan kişi görselleri veya okuma konusunda konuşmalar yapan kişilerin sözleriyle verilmiştir.

Okuma sevgisi değeri haricinde *sorumluluk (3)*, *arkadaş sevgisi (3)*, *farklılıklara saygı (2)* *müzikseverlik (2)*, *estetik duyarlılık (1)*, *hayvan sevgisi (1)*, *sporseverlik (1)*, *paylaşma (1)*, *nezaket (1)*, *yardıms severlik (1)*, *aile büyüklerine saygı (1)*, *doğa sevgisi (1)*, *kardeş sevgisi (1)* değerleri verilmiştir.

	 (ödev yapmak-dün akşam)		 (Sınıf arkadaşlarımla sinemaya gittik.)
Görsel 35. Farklılıklara Saygı (s.139)	Görsel 36. Sorumluluk(s.147)	Görsel 37. Estetik duyarlılık (s.144)	Görsel 38. Arkadaş sevgisi (s.155)

Farklı milletten çocukların yer aldığı görsel 35 ile “farklılıklara saygı” değeri, öğrenci için bir sorumluluk olan ödevde vurgu yapan görsel 36 ile “sorumluluk değeri, düzenden bahseden görsel 37 ile “estetik duyarlılık” değeri ve sınıf arkadaşlarıyla etkinlik yapmaktan bahseden görsel 38 ile “arkadaş sevgisi” değeri ele alınmıştır.

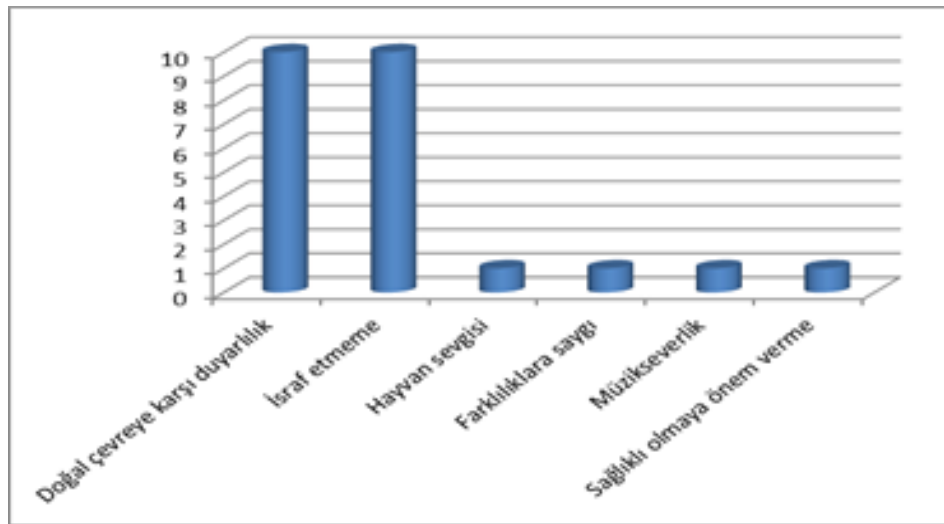
 (Sonra Sue'yu aradım ve bana patenlerini ödünç verdi.)	 (-Geçmiş olsun. Şimdi nasıl hissediyorsun? -Teşekkürler. Şimdi daha iyi hissediyorum. Sonra görüşürüz.)	 (Geçen cumartesi kardeşimin on ikinci yaş günüyü. Onun için sürpriz bir parti yaptık.)
Görsel 39. Paylaşma (s.154)	Görsel 40. Nezaket (s.151)	Görsel 41. Kardeş sevgisi (s.156)

<p>I had an interesting course yesterday.</p> <p>(Dün buz pateni kursum vardı.)</p>	<p>SONGTIME</p> <p>Listen to the song and sing all together.</p> <p>(Şarkı Zamanı)</p>	
Görsel 42. Sporseverlik (s.151)	Görsel 43. Müzikseverlik (s.150)	Görsel 44. Hayvan sevgisi (s.146)

Bu üniteye yer alan paylaşma değeri ödünç verme eylemiyle (bkz. Görsel 39), nezaket değeri nezaket içeren diyaloglarla (bkz. görsel 40), kardeş sevgisi değeri kardeşe yapılan bir sürpriz eylemiyle (bkz. Görsel 41), sporseverlik değeri buz pateni yapma eylemiyle (bkz. Görsel 42), hayvan sevgisi değeri köpeğe yiyecek verme eylemiyle (bkz. Görsel 44) ve son olarak diğer ünitelerde olduğu gibi müzikseverlik değeri şarkı zamanı etkinliğiyle (bkz. Görsel 43) verilmeye çalışılmıştır.

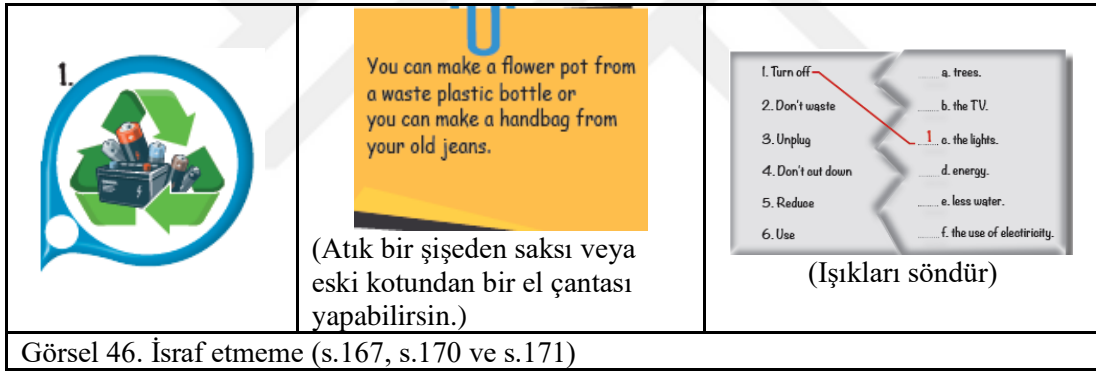
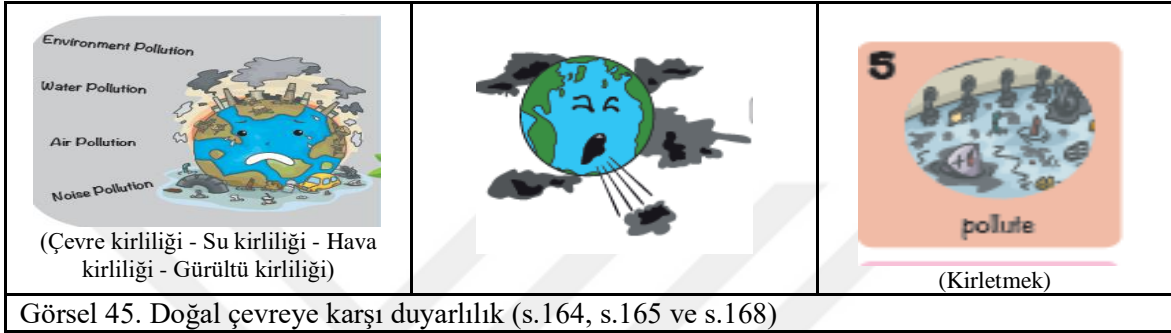
4.2.9 Gezegeni kurtarma (*Saving the planet*)

Gezegeni kurtarma (*Saving the planet*) ünitesi öğrencilerin basit yönergeler verme ve cevaplama (*giving and responding to simple instructions*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünite. İncelenen kitaplarda 15 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Grafik 22’de, 6. Sınıf İngilizce kitabı “Gezegeni kurtarma” (*Saving the planet*) ünitesinde yer alan değerlere yer verilmiştir.

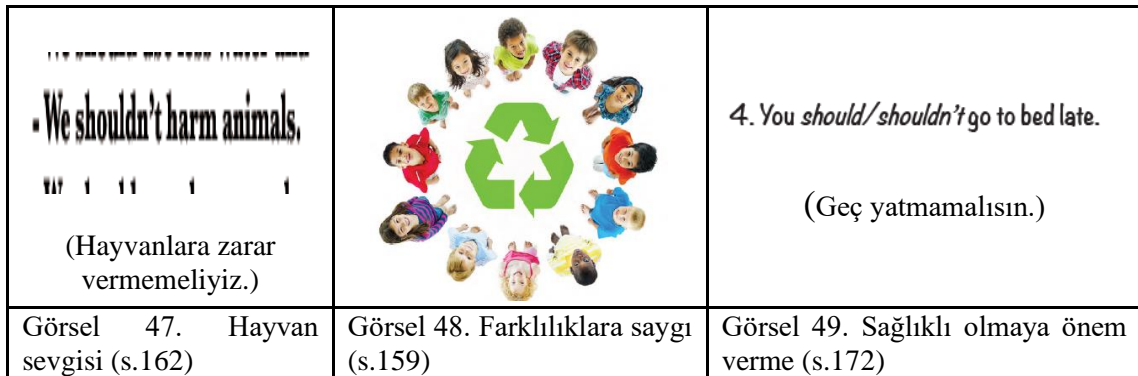

Grafik 22. Gezegeni kurtarma (*Saving the planet*) ünitesinde yer alan değerler

Grafikte 22’de görüldüğü üzere bu ünite *doğal çevreye karşı duyarlılık (10)*, *israf etmeme (10)*, *hayvan sevgisi (1)*, *farklılıklara saygı(1)*, *müzikseverlik (1)*, *sağlık olmaya önem verme (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. Ünitenin adından da tahmin edilebileceği gibi bu ünite en çok *doğal çevreye karşı duyarlılık(8)* ve *israf etmeme(10)* değerleri yer almaktadır. Doğal çevreye karşı duyarlılık değeri, görseller ve tavsiyelerle verilmiştir. İsrاف etmeme değeri ise çoğunlukla geri dönüşüm konusu ile verilmiştir.

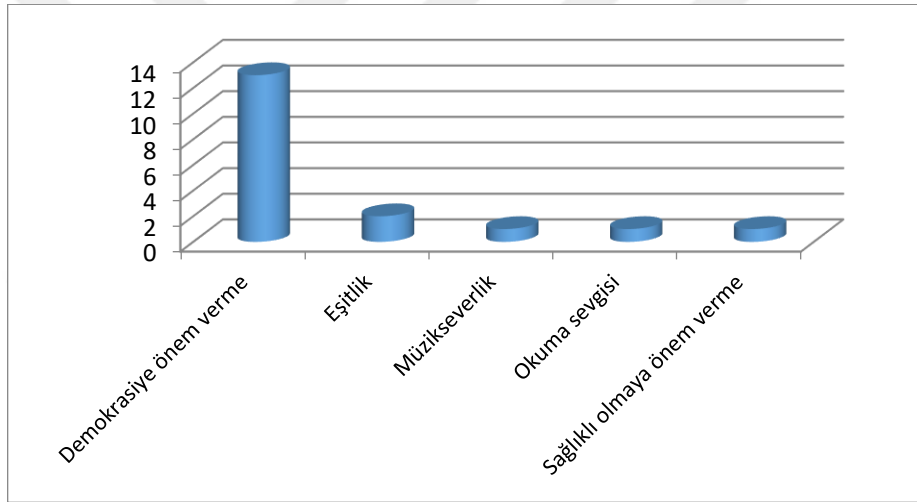
Doğal çevreye karşı duyarlılık ve israf etmeme değerlerinin dışında *hayvan sevgisi (1)*, *farklılıklara saygı(1)*, *müzikseverlik (1)*, *sağlık olmaya önem verme (1)* değerleri verilmiştir.

Görsel 47’de “Hayvanlara zarar vermemeliyiz.” yazısı yer almaktadır. Ayrıca görsel 48 de farklı ülkelerden çocuklara ve görsel 49’da geç yatmayarak sağlığın korunabileceğine örtük bir şekilde vurgu yapılmıştır.

4.2.10 Demokrasi (Democracy)

Demokrasi (*Democracy*) ünitesi öğrencilerin basit sorular sorma (*making simple inquiries*), geçmiş olaylar hakkında konuşma (*talking about past events*) ve bir işleyişin aşamaları hakkında konuşma (*talking about the stages of a procedure*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 14 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Grafik 23’de 6. Sınıf İngilizce kitabı “Demokrasi” (*Democracy*) ünitesinde yer alan değerlere yer verilmiştir.

Grafik 23. Demokrasi (*Democracy*) ünitesinde yer alan değerler

Grafik 23’de görüldüğü üzere bu üniteye *demokrasiye önem verme (13)*, *eşitlik (2)*, *okuma sevgisi (1)*, *müzikseverlik (1)*, *sağlık olmaya önem verme (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. Ünitenin demokrasi konusunu ele aldığından en çok *demokrasiye önem verme (13)* değerine yer verilmiştir.

<p>Do you have elections at your school?</p> <p>■■■ ■■■ ■■■ ■■■</p> <p>(Okulunuzda seçimler yapılıyor mu?)</p>	 <p>(Oy)</p>	<p>Talk about democracy.</p> <p>■■■ ■■■ ■■■ ■■■</p> <p>(Demokrasi hakkında konuş.)</p>
<p>Görsel 50. Demokrasiye önem verme (s.176, s.179, s.185)</p>		

Demokrasiye önem verme değeri dışında *eşitlik (2)*, *okuma sevgisi (1)*, *müzikseverlik (1)*, *sağlık olmaya önem verme (1)* değerleri verilmiştir.

<p>We are all equal. We are all free. We are all different. We are all the same.</p> <p>(Hepimiz eşitiz, özgürüz, farklıyız, aynıyız.)</p>	<p>She thinks we must eat more nutritious food.</p> <p>■■■ ■■■ ■■■ ■■■</p> <p>(Daha besleyici gıdalar yememiz gerektiğini düşünüyor.)</p>
<p>Görsel 51. Eşitlik (s.184)</p>	<p>Görsel 52. Sağlıklı olmaya önem verme (s.159)</p>

Görsel 51’de görüldüğü üzere eşitlik değerinden “Hepimiz eşitiz, özgürüz, farklıyız, aynıyız.” şeklinde bahsedilmektedir. Ayrıca “Daha besleyici gıdalar yememiz gerektiğini düşünüyor.” Söylemiyle de sağlıklı olmaya önem verme değerinden bahsedildiği anlaşılmaktadır.

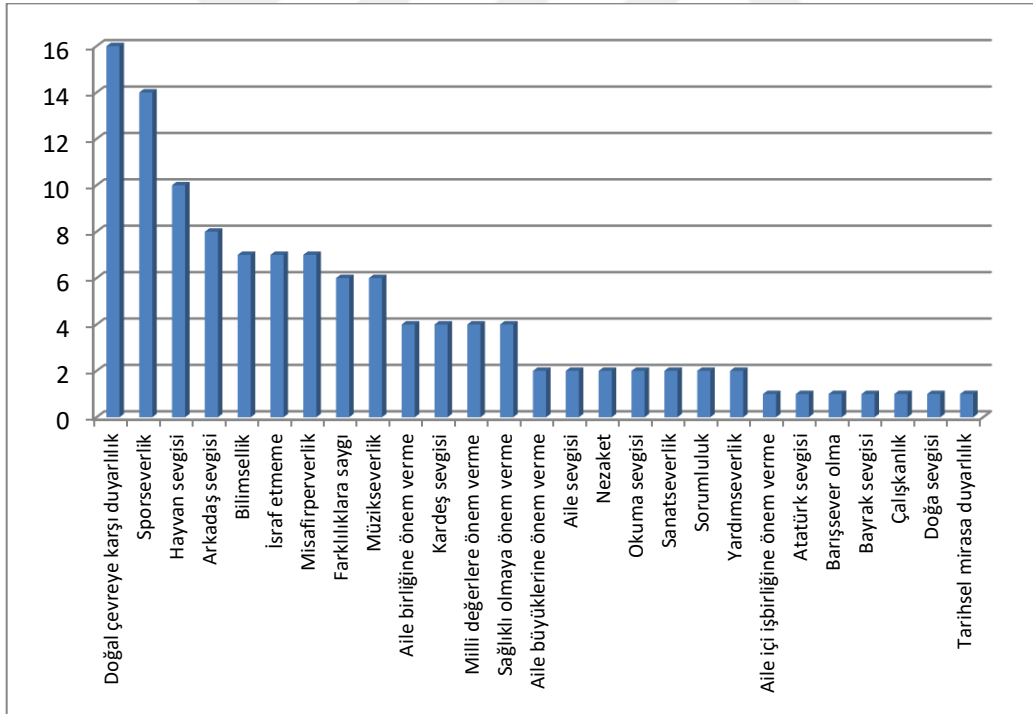
4.3 Yedinci Sınıf İngilizce Ders Kitabında Yer Alan Değerler

7. Sınıf İngilizce ders kitabında Görünüş ve Kişilik (*Appearance and Personality*), Spor (*Sports*), Biyografiler (*Biographies*), Vahşi Hayvanlar (*Wild Animals*), Televizyon

(Television), Kutlamalar (*Celebrations*), Hayaller (*Dreams*), Kamu Binaları (*Public Buildings*), Çevre (*Environment*) ve Gezegenler (Planets) üniteleri yer almaktadır.

Kitabın bütününe bakıldığında, doğal çevreye karşı duyarlılık (16), sporseverlik (14), hayvan sevgisi (10), arkadaş sevgisi (8), bilimsellik (7), israf etmeme (7), misafirperverlik (7), farklılıklara saygı (6), müzikseverlik (6), aile birliğine önem verme (4), kardeş sevgisi (4), milli değerlere önem verme (4), sağlıklı olmaya önem verme (4), aile büyüklerine önem verme (2), aile sevgisi (2), nezaket (2), okuma sevgisi (2), sanatseverlik (2), sorumluluk (2), yardımseverlik (2), aile içi işbirliğine önem verme (1), Atatürk sevgisi (1), barışsever olma (1), bayrak sevgisi (1), çalışkanlık (1), doğa sevgisi (1) ve tarihsel mirasa duyarlılık (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir.

Aşağıdaki grafikte 7. Sınıf İngilizce ders kitabında aktarılan değerlerin tamamı görülmektedir.

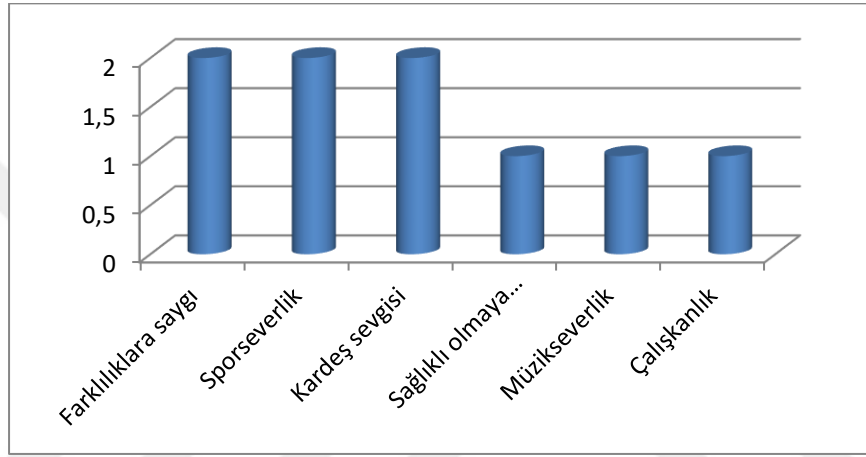

Grafik 24. 7. Sınıf İngilizce ders kitabında yer alan değerler

7. Sınıf İngilizce ders kitabında yer alan değerler üniteler bazında analiz edilerek gelen basamakta sunulmuştur.

4.3.1 Görünüş ve kişilik (Appearance and personality)

Görünüş ve kişilik (*Appearance and personality*) ünitesi öğrencilerin insanları ve karakterleri tarif etme (*describing characters and people*), basit kıyaslamalar yapma (*Making simple comparisons*), kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 7. Sınıf İngilizce kitabı “Görünüş ve kişilik” (*Appearance and personality*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 25. Görünüş ve kişilik (*Appearance and personality*) ünitesinde yer alan değerler

Grafik 25 incelendiğinde; bu ünite *farklılıklara saygı* (2), *sporseverlik* (2), *kardeş sevgisi* (2), *sağlıklı olmaya önem verme* (1), *müzikseverlik* (1), *çalışkanlık* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Bu ünite *değerler birbirine yakın sıklıklarla ve çoğunlukla örtük olarak verilmişlerdir.*

Görsel 1: Farklılıklara saygı (s. 11)

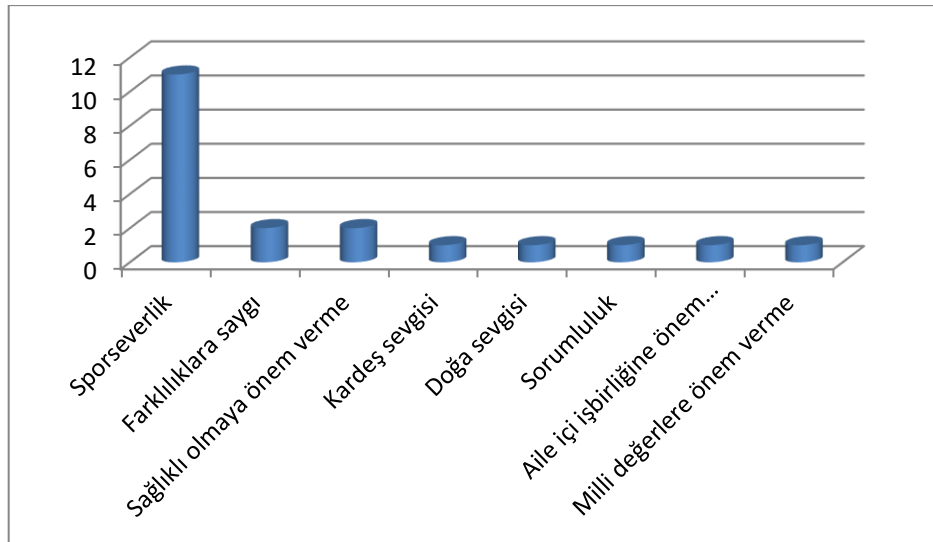

Görsel 2: Sporseverlik (s. 12)

<p>selfish but only for my bike. My favourite activity is riding a bike with my brother at weekends. I also enjoy surfing on the</p> <p>(Favori etkinliğim erkek kardeşimle hafta sonları bisiklet sürmektir.)</p>	<p>She tries to keep fit</p> <p>(Fit kalmaya çalışır.)</p>
<p>Görsel 3: Kardeş sevgisi (s. 14)</p>	<p>Görsel 4: Sağlıklı olmaya önem verme (s. 13)</p>
<p>I also like watching movies and listening to music</p> <p>(Film izlemeyi ve müzik dinlemeyi de severim.)</p>	<p>I always study a lot.</p> <p>(Her zaman çok çalışırım.)</p>
<p>Görsel 5: Müzikseverlik (s. 14)</p>	<p>Görsel 6: Çalışkanlık (s. 14)</p>

4.3.2 Sporlar (Sports)

Sporlar (Sports) ünitesi, rutinler ve günlük aktiviteler hakkında konuşma (*talking about routines and daily activities*), insanların düzenli olarak neler yaptığını ifade etme (*describing what people do regularly*), kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte, 7. Sınıf İngilizce kitabı “Sporlar” (Sports) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 26. Sporlar (Sports) ünitesinde yer alan değerler

Grafik 26 incelendiğinde; bu ünite de *sporseverlik (11)*, *farklılıklara saygı (2)*, *sağlıklı olmaya önem verme (2)*, *kardeş sevgisi (1)*, *doğa sevgisi (1)*, *sorumluluk (1)*, *aile içi işbirliğine önem verme (1)*, *milli değerlere önem verme (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. Ünite adından da tahmin edilebileceği üzere bu ünite de en sık *sporseverlik (11)* değeri yer almaktadır. Bu değer çoğunlukla spor yapan insan görselleri ile yansıtılmıştır.

	 <p>archery (Okçuluk)</p>	<p>Which sports do you want to join?</p> <p>(Hangi sporlara katılmak istersin?)</p>
<p>Görsel 7: Sporseverlik (s. 23, 25,26)</p>		

Ünite de sporseverlik değerinden sonra *farklılıklara saygı (2)*, *sağlıklı olmaya önem verme (2)*, *kardeş sevgisi (1)*, *doğa sevgisi (1)*, *sorumluluk (1)*, *aile içi işbirliğine önem verme (1)*, *milli değerlere önem verme (1)* değerleri yer almaktadır.

	<p>I want to be healthy and fit</p> <p>(Sağlıklı ve fit olmak istiyorum.)</p>
<p>Görsel 8: Farklılıklara saygı (s. 25)</p>	<p>Görsel 9: Sağlıklı olmaya önem verme (s. 26)</p>

<p>and we have lunch at a lovely restaurant. I usually watch TV or play computer games with my little brother _____. I _____ stay up late</p> <p>(Genellikle erkek kardeşimle TV izler veya bilgisayar oyunları oynarız.)</p>	
<p>Görsel 10: Kardeş sevgisi (s. 32)</p>	<p>Görsel 11: Doğa sevgisi (s. 24)</p>
<p>_____ at about 10.00 and try to be ready for the next day to do my homework.</p> <p>(Ertesi gün ödevimi yapmak için hazır olmaya çalışırım.)</p>	<p>I go shopping with my mum</p> <p>(Annemle alışverişe giderim.)</p>
<p>Görsel 12: Sorumluluk (s. 32)</p>	<p>Görsel 13: Aile içi işbirliğine önem verme (s. 32)</p>
 <p>(Yasemin Adar)</p>	
<p>Görsel 14: Milli değerlere önem verme (s. 31)</p>	

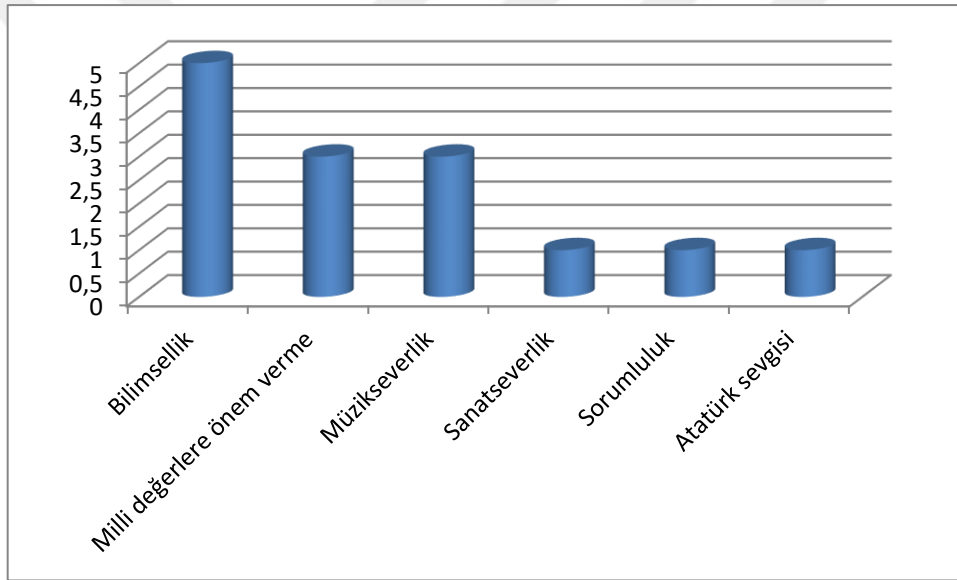
Görsel 8’de farklılıklara saygı farklı milletlerden çocuklar ile, görsel 9’da sağlıklı olmaya önem verme değeri sağlıklı ve fit olmak istediğinin yazı ile ifadesiyle belirtilmektedir.

Görsel 10’da kardeşiyle birlikte etkinlikler yaptığını ifade eden bir çocuğun cümlesi ile kardeş sevgisi değeri, görsel 11’de doğada, göl kenarında vakit geçiren bir insan fotoğrafı ile doğa sevgisi değeri, görsel 12’de ödevini yapmak için hazırlanan bir kişinin ifadeleriyle sorumluluk değeri verilmektedir.

Görsel 13'te annesiyle birlikte alışverişe gittiğini belirten bir çocuğun ifadesiyle aile içi işbirliğine önem verme değeri ve son olarak görsel 14'te başarı elde etmiş milli bir sporcu resmiyle milli değerlere önem verme değeri yansıtılmaktadır.

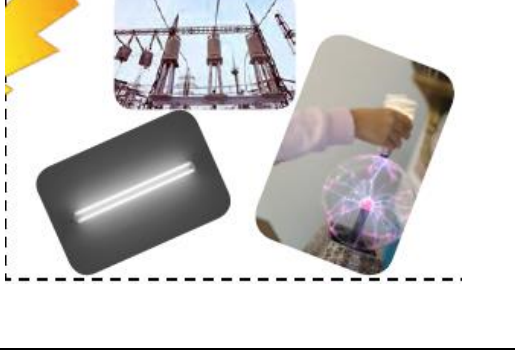
4.3.3 Biyografiler (*Biographies*)

Biyografiler (*Biographies*) ünitesi öğrencilerin geçmiş olaylar hakkında konuşma (*talking about past events*) ve basit sorular sorabilme (*making simple inquiries*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitapta 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 7. Sınıf İngilizce kitabı Biyografiler (*Biographies*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 27. Biyografiler (*Biographies*) da yer alan değerler

Grafik 27'de görüldüğü üzere bu ünite *bilimsellik* (5), *milli değerlere önem verme* (3), *müzikseverlik* (3), *sanatseverlik* (1), *sorumluluk* (1), *Atatürk sevgisi* (1) değerlerine yer verilmiştir. Ünite en sık vurgulanan *bilimsellik* (5) değeri bilimsel alanlarda kullanılan araç ve gereçlerine ait görseller ve bilim insanlarının hayatlarından kesitler ile verilmiştir.

	<p>Einstein won/ won the Nobel prize for Physics.</p> <p>Einstein Nobel fizik ödülünü kazandı.</p>
<p>Görsel 15: Bilimsellik (s. 37, 45)</p>	

Bilimsellik değerinden sonra *milli değerlere önem verme (3), müzikseverlik (3), sanatseverlik (1), sorumluluk (1), Atatürk sevgisi (1)* değerleri birbirlerine yakın sıklıklarda verilmiştir.

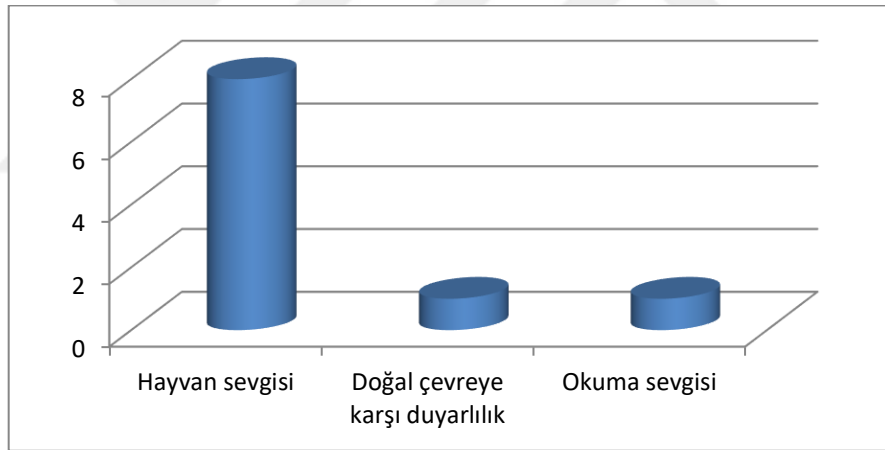
	<p>Atatürk/the Turkish Republic/ found</p> <p>(Atatürk Türkiye Cumhuriyeti'ni kurdu.)</p>
<p>Görsel 16: Milli değerlere önem verme (s.44)</p>	<p>Görsel 17: Atatürk sevgisi (s. 45)</p>
<p>Osman Hamdi founded/visited the School of Fine Arts.</p> <p>(Osman Hamdi Güzel Sanatlar Okulu'nu kurdu.)</p>	 <p>Wolfgang Amadeus Mozart</p>
<p>Görsel 18: Sanatseverlik (s. 40)</p>	<p>Görsel 19: Müzikseverlik (s. 43)</p>

Görsel 16’da milli tarihimize ait kişiliklerin görselleriyle milli değerlere önem verme değeri, görsel 17’de öğeleri karışık olarak verilmiş bir cümleyi düzenli hale getirme etkinliğinde Atatürk’ün cumhuriyeti kurduğu ifadesiyle Atatürk sevgisi değeri verilmiştir.

Görsel 18’de güzel sanatlar okulunun kuruluşunu anlatan cümle ile sanatseverlik değeri ve son olarak Mozart görseli ile müzikseverlik değeri yansıtılmıştır.

4.3.4 Vahşi hayvanlar (*Wild animals*)

Vahşi Hayvanlar (*Wild Animals*) ünitesi öğrencilerin, eylemlerin sıklığını ifade etme (*describing the frequency of actions*), basit önerilerde bulunma (*making simple suggestions*), geçmiş olaylar hakkında konuşma (*talking about past events*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitapta 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 5. Sınıf İngilizce kitabı “Oyunlar ve Hobiler” (*Games and Hobbies*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 28. Vahşi hayvanlar (*Wild animals*) da yer alan değerler

Grafik 28 incelendiğinde; bu üniteye *hayvan sevgisi* (8), *doğal çevreye karşı duyarlılık* (1), *okuma sevgisi* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu üniteye en çok hayvan sevgisi (8) değeri yer almaktadır. Bu değer çeşitli görsellerle örtük bir şekilde hayvanlarla ilgilenen insan görselleri ile yansıtılmıştır.

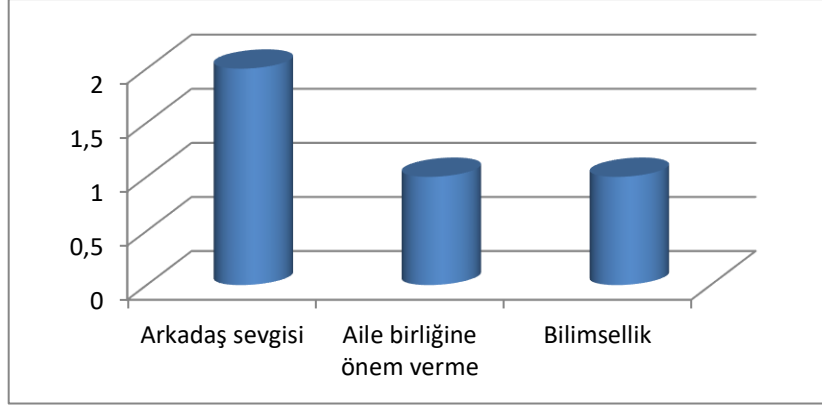
Hayvan sevgisi dışında ise *doğal çevreye karşı duyarlılık (1)*, *okuma sevgisi (1)* değerleri verilmiştir.

we shouldn't destroy the bamboo forests (Bambu ormanlarını yok etmemeliyiz.)	I'm reading a magazine (Bir dergi okuyorum.)
Görsel 21: Doğal çevreye karşı duyarlılık (s. 55)	Görsel 22: Okuma sevgisi (s. 50)

Görsel 21'de "bambu ormanlarını yok etmemeliyiz" ifadesi ile doğal çevreye karşı duyarlılık değeri ve görsel 22'de dergi okuduğunu söyleyen bir çocuğun cümlesiyle okuma sevgisi değeri yansıtılmıştır.

4.3.5 Televizyon (*Television*)

Televizyon (*Television*) ünitesi öğrencilerin, insanların düzenli olarak neler yaptığını ifade etme (*describing what people do regularly*), tercihleri ifade etme (*expressing the preferences*), kişisel görüşleri belirtme (*stating the personal opinions*) ve geçmiş olaylar hakkında konuşma (*talking about past events*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitapta 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 7. Sınıf İngilizce kitabı Televizyon (*Television*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 29. Televizyon (*Television*) da yer alan değerler

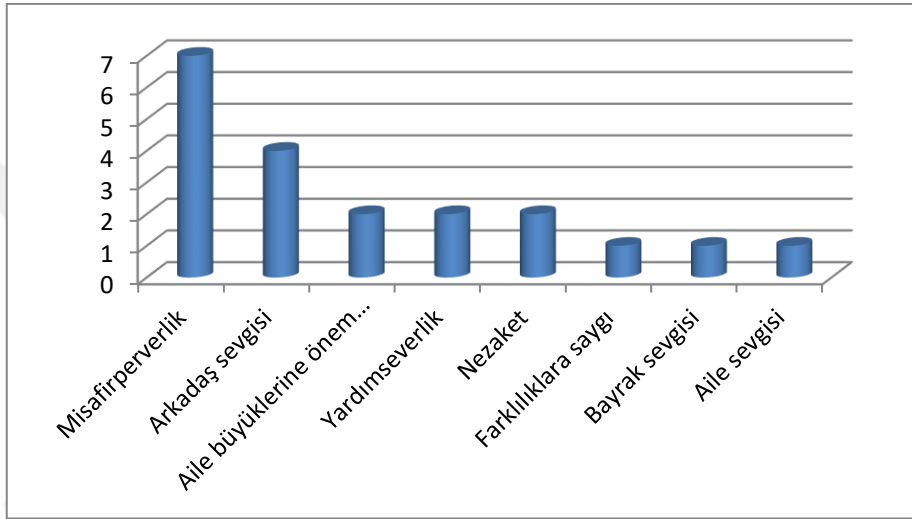
Grafik 29 incelendiğinde bu ünite de *arkadaş sevgisi* (2), *aile birliğine önem verme* (1) ve *bilimsellik* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Bu değerler görseller aracılığıyla örtük bir şekilde verilmiştir.

	
<p>Görsel 23: Arkadaş sevgisi (s.64)</p>	<p>Görsel 24: Aile birliğine önem verme (s. 62)</p>
	
<p>Görsel 25: Bilimsellik (s. 66)</p>	

Görsel 25'te bilimsellik değeri örtük olarak mikroskop ile inceleme yapma görseli ile verilmiştir.

4.3.6 Kutlamalar (*Celebrations*)

Kutlamalar (*Celebrations*) ünitesi öğrencilerin basit önerilerde bulunma (*making simple suggestions*), kabul etme ve reddetme (*accepting and refusing*) ve ihtiyaçları ve niceliği ifade etme (*expressing needs and quantity*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 7. Sınıf İngilizce kitabı Kutlamalar (*Celebrations*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 30. Kutlamalar (*Celebrations*) da yer alan değerler

Grafik 30 incelendiğinde; bu ünite *misafirperverlik* (7), *arkadaş sevgisi* (4), *aile büyüklerine önem verme* (2), *yardımseverlik* (2), *nezaket* (2), *farklılıklara saygı* (1), *bayrak sevgisi* (1) *aile sevgisi* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu ünite en çok *misafirperverlik* (7) değeri ve hemen ardından *arkadaş sevgisi* (4) değeri yer almaktadır. Bu değerler çoğunlukla arkadaşlarını evine davet etme şeklinde yansıtılmıştır

invite guests	we should invite all his close friends.
(Misafirleri davet)	(Onun tüm yakın arkadaşlarını davet etmeliyiz.)
Görsel 26: Misafirperverlik (s. 72,74)	

	
Görsel 27: Arkadaş sevgisi (s. 72, 77)	

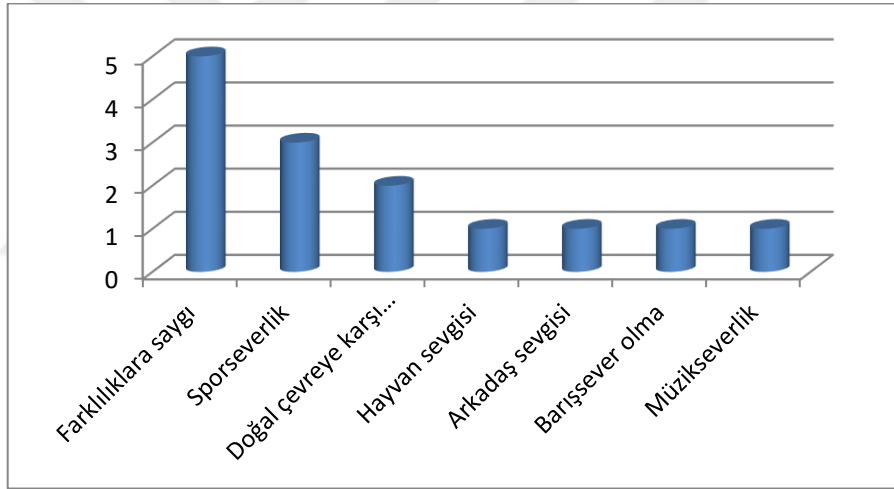
Misafirperverlik ve arkadaş sevgisi haricinde *aile büyüklerine önem verme (2)*, *yardımseverlik (2)*, *nezaket (2)*, *farklılıklara saygı (1)*, *bayrak sevgisi (1)* *aile sevgisi (1)* değerleri verilmiştir.

	Don't worry, I can help you (Endişelenme sana yardım edebilirim.)
Görsel 28: Aile büyüklerine önem verme (s. 72)	Görsel 29: Yardımseverlik (s. 74)
Thanks a lot, Amanda. (Çok teşekkürler Amanda)	
Görsel 30: Nezaket (s. 74)	Görsel 31: Bayrak sevgisi (s. 81)
What do we celebrate in our country? What do people from other countries celebrate different from us? (Diğer ülkelerdeki insanlar bizimkilerden farklı neler kutlarlar?)	
Görsel 32: Farklılıklara saygı (s. 80)	Görsel 33: Aile sevgisi (s. 76)

Görsel 28’de ninesinin elini öpen bir çocuk görseli ile aile büyüklerine önem verme değeri, görsel 29’da “Endişelenme, sana yardım edebilirim.” İfadesi ile yardımseverlik değeri, görsel 30’da teşekkür ifadesi ile nezaket değeri, görsel 31’de Türk bayrağı resmi ile bayrak sevgisi değeri, görsel 32’de diğer ülkelerdeki insanların kutladıkları durumları sorarken farklılıklara saygı değeri ve görsel 33’de annesine çiçek veren çocukların resmiyle aile sevgisi değeri yansıtılmıştır.

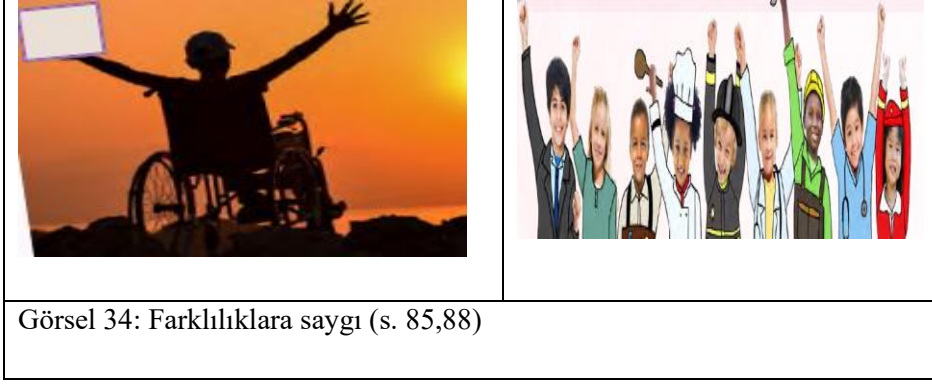
4.3.7 Hayaller (*Dreams*)

Hayaller (*Dreams*) ünitesi öğrencilerin tahminlerde bulunma (*making predictions*) kazanımına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitapta 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 7. Sınıf İngilizce kitabı Hayaller (*Dreams*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

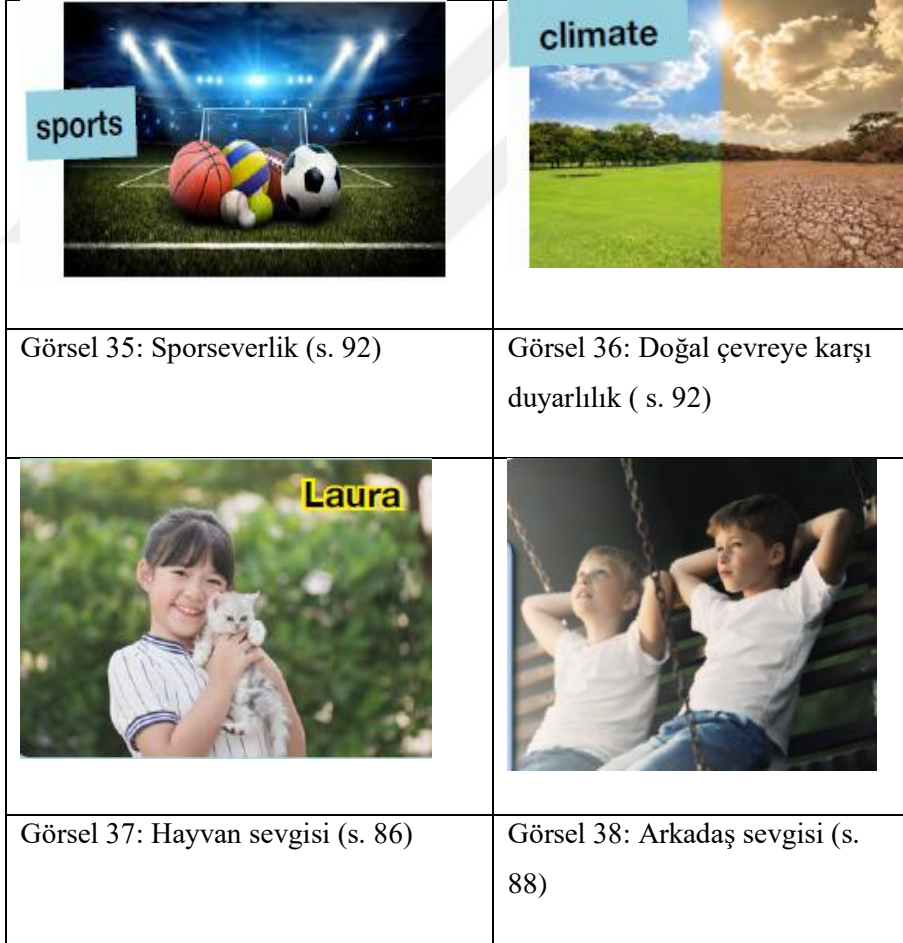

Grafik 31. Hayaller (*Dreams*) da yer alan değerler

Grafik 31’de görüldüğü üzere bu üniteye *farklılıklara saygı* (5), *sporseverlik* (3), *doğal çevreye karşı duyarlılık* (2), *hayvan sevgisi* (1), *arkadaş sevgisi* (1), *barışsever olma* (1) ve *müzikseverlik* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Görüldüğü üzere bu üniteye en çok *farklılıklara saygı* (5) değeri yer almaktadır ve çoğunlukla farklı milletlerden insanlara veya engelli bireylere ait görsellerle verilmiştir.

Farklılıklara saygı değeri dışında *sporseverlik* (3), *doğal çevreye karşı duyarlılık* (2), *hayvan sevgisi* (1), *arkadaş sevgisi* (1), *barışsever olma* (1) ve *müzikseverlik* (1) değerleri verilmiştir.

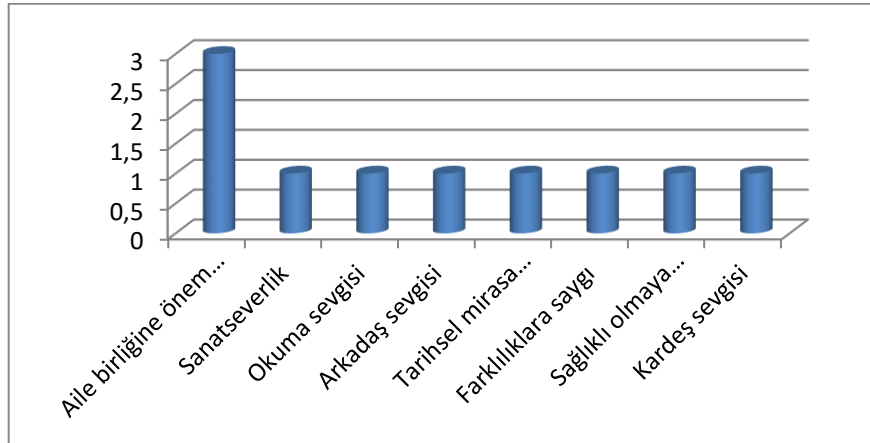
<p>There will be no more wars.</p> <p>(Artık savaşlar olmayacak.)</p>	
<p>Görsel 39: Barışsever olma (s. 93)</p>	<p>Görsel 40: Müzikseverlik (s. 86)</p>

Görsel 35’de farklı spor dallarına ait toplarla sporseverlik değeri, görsel 36’da iklim değişikliği ile kuraklaşan toprak görseli ile doğal çevreye karşı duyarlılık değeri, görsel 37’de kedisini seven bir çocuk resmi ile hayvan sevgisi ve görsel 38’de arkadaşıyla salıncakta oturan çocuk görseli ile arkadaş sevgisi verilmektedir.

Görsel 39’da “Artık savaşlar olmayacak.” İfadesi ile barışsever olma değeri ve son olarak birlikte gitar çalan iki arkadaşın resmiyle müzikseverlik değeri yansıtılmıştır.

4.3.8 Kamu binaları (*Public buildings*)

Kamu binaları (*Public buildings*) ünitesi öğrencilerin açıklamalarda bulunma (*giving explanations*) kazanımına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 7. Sınıf İngilizce kitabı Kamu binaları (*Public buildings*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

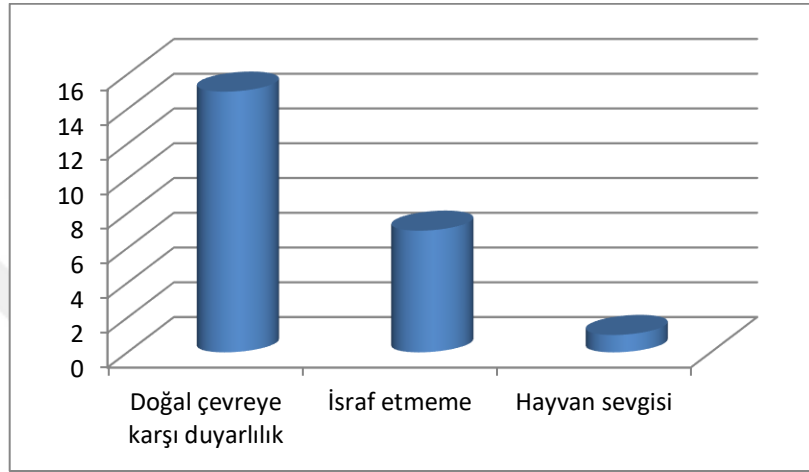
Grafik 32. Kamu binaları (*Public buildings*) da yer alan değerler

Grafik 32 incelendiğinde; bu ünite de *aile birliğine önem verme (3)*, *sanatseverlik (1)*, *okuma sevgisi (1)*, *arkadaş sevgisi (1)*, *tarihsel mirasa duyarlılık (1)*, *farklılıklara saygı (1)*, *sağlıklı olmaya önem verme (1)* ve *kardeş sevgisi (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. Bu ünite de en çok *aile birliğine önem verme (3)* değeri yer almaktadır. Diğer değerler de yakın sıklıklarda yansıtılmıştır.

<p>We sometimes go there as a family to enjoy weekends.</p> <p>(Bazen hafta sonu keyfi için oraya ailece gideriz.)</p>	<p>and art galleries. I want to visit the British museum to see old and modern art. I can ride on the</p> <p>(Eski ve yeni sanatları görmek için British Müzesi'ni ziyaret etmek istiyorum.)</p>
<p>Görsel 41: Aile birliğine önem verme (s. 98)</p>	<p>Görsel 42: Sanatseverlik (s. 103)</p>
<p>He went to _____ . Because he wanted to buy some books to read.</p> <p>(Okumak için birkaç kitap almak istedi.)</p>	<p>I usually meet my friends</p> <p>(Genellikle siz arkadaşlarımla buluşurum.)</p>
<p>Görsel 43: Okuma sevgisi (s. 105)</p>	<p>Görsel 44: Arkadaş sevgisi (s. 98)</p>
	
<p>Görsel 45: Tarihsel mirasa duyarlılık (s. 102)</p>	
<p>He went to _____ . Because he wanted to buy fresh fruit and vegetables.</p> <p>(Taze meyve ve sebze almak istedi)</p>	<p>Lisa will be with her sister a. to look after her.</p> <p>(Lisa kızkardeşine bakmak için onunla birlikte olacak.)</p>
<p>Görsel 46: Sağlıklı olmaya önem verme (s.105)</p>	<p>Görsel 47: Kardeş sevgisi (s. 100)</p>

4.3.9 Çevre (Environment)

Çevre (*Environment*) ünitesi öğrencilerin basit süreçleri tarif etme (*describing simple processes*), zorunlulukları ifade etme (*expressing obligations*) ve açıklamalarda bulunma (*giving explanations*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 7. Sınıf İngilizce kitabı Çevre (*Environment*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 33. Çevre (*Environment*) da yer alan değerler

Grafik 33’de görüldüğü üzere bu üniteye *doğal çevreye karşı duyarlılık* (15), *israf etmeme* (7), *hayvan sevgisi* (1) değerlerine yer verilmiştir. Üniteye çok *doğal çevreye karşı duyarlılık* (15) ve hemen sonrasında ise *israf etmeme* (7) değerleri yer almaktadır. Bu değerler çoğunlukla doğaya verilen zarar ve geri dönüşüm görselleri ile verilmiştir.

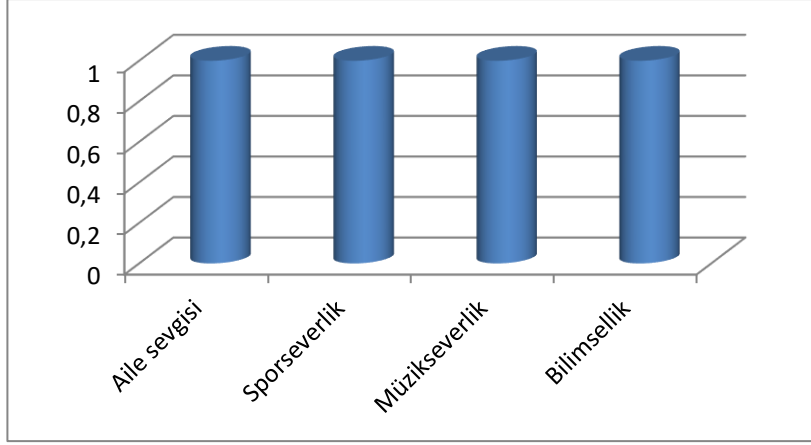

Doğal çevreye karşı duyarlılık ve israf etmeme değerleri dışında sadece *hayvan sevgisi (1)* değeri verilmiştir.

4.3.10 Gezegenler (*Planets*)

Gezegenler (*Planets*) ünitesi öğrencilerin basit sorular sorma (*making simple inquiries*), geçmiş olaylar hakkında konuşma (*talking about past events*) ve basit kıyaslamalar yapma (*making simple comparisons*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 7. Sınıf İngilizce kitabı “Gezegenler” (*Planets*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 34. Gezegenler (Planets) de yer alan değerler

Grafik 34’de görüldüğü üzere bu ünite de *aile sevgisi (1)*, *sporseverlik (1)*, *estetik duyarlılık (1)*, *müzikseverlik (1)* ve *bilimsellik (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. Ünite de ki tüm değerler aynı sıklıkta yazılar ile örtük olarak yansıtılmıştır.

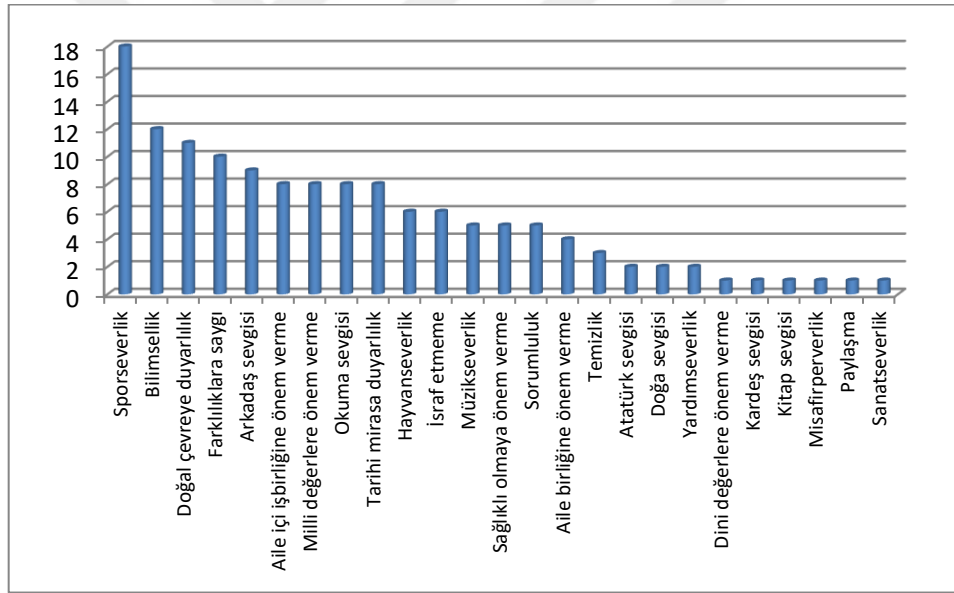
<p>making video-chat with family</p> <p>(Aileyle uzayda video görüşme yapma)</p> <p>Görsel 50:Aile sevgisi(s.128)</p>	<p>doing sports in zero gravity</p> <p>(Sıfır yerçekiminde spor yapma)</p> <p>Görsel51:Sporseverlik(s.128)</p>
<p>Listen to the song</p> <p>(Şarkıyı dinle)</p> <p>Görsel52:Müzikseverlik(s. 129)</p>	<p>Maybe scientists will discover</p> <p>(Belki de bilim adamları keşfedecekler.)</p> <p>Görsel53:Bilimsellik</p>

4.4 Sekizinci sınıf İngilizce ders kitabında yer alan değerler

8. Sınıf İngilizce ders kitabında Arkadaşlık (*Friendship*), Gençlik Hayatı (*Teen Life*), Mutfakta (*In the kitchen*), Telefonda (*On the phone*), İnternet (*The Internet*), Maceralar

(Adventures), Turizm (Tourism), Chores (Ev İşleri), Science (Bilim) ve Doğal Güçler (Natural Forces) üniteleri yer almaktadır.

Kitabın bütününe bakıldığında, *sporseverlik (18)*, *bilimsellik (12)*, *doğal çevreye karşı duyarlılık (11)*, *farklılıklara saygı (10)*, *arkadaş sevgisi (9)*, *aile içi işbirliğine önem verme (8)*, *milli değerlere önem verme (8)*, *okuma sevgisi (8)*, *tarihi mirasa duyarlılık (8)*, *hayvanseverlik (6)*, *israf etmeme (6)*, *müzikseverlik (5)*, *sağlıklı olmaya önem verme (5)*, *sorumluluk (5)*, *aile birliğine önem verme (4)*, *tamizlik (3)*, *Atatürk sevgisi (2)*, *doğa sevgisi (2)*, *yardıms severlik (2)*, *dini değerlere önem verme (1)*, *kardeş sevgisi (1)*, *kitap sevgisi (1)*, *misafirperverlik (1)*, *paylaşma (1)* ve *sanatseverlik (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. Aşağıdaki grafikte 8. Sınıf İngilizce ders kitabında aktarılan değerlerin tamamı görülmektedir.

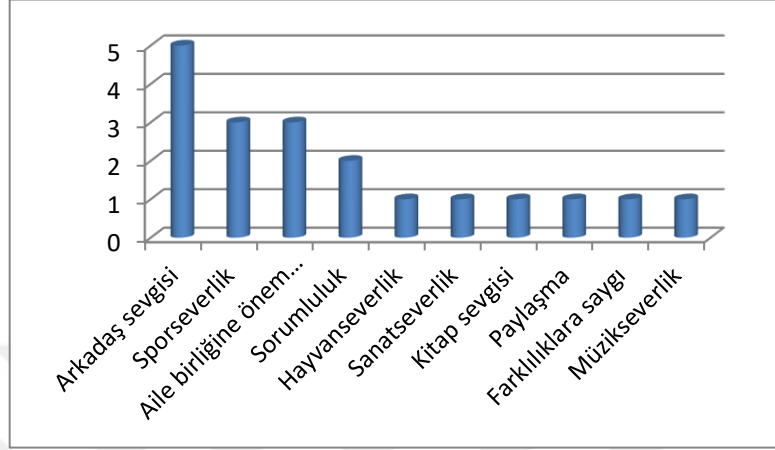
Grafik 35. 8. Sınıf İngilizce ders kitabında yer alan değerler

8. Sınıf İngilizce ders kitabında yer alan değerler üniteler bazında analiz edilerek aşağıda sunulmuştur.

4.4.1 Arkadaşlık (Friendship)

Arkadaşlık (Friendship) ünitesi öğrencilerin, kabul etme ve reddetme (*accepting and refusing*), özür dileme (*apologizing*), kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünitedir.

İncelenen kitaplarda 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 7. Sınıf İngilizce kitabı “Görünüş ve kişilik” (*Appearance and Personality*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 36. Arkadaşlık (*Friendship*) da yer alan değerler

Grafik 36 incelendiğinde; bu ünite de *arkadaş sevgisi* (5), *sporseverlik* (3), *aile birliğine önem verme* (3), *sağlıklı olmaya önem verme* (1), *hayvanseverlik* (1), *sanatseverlik* (1), *kitap sevgisi* (1), *paylaşma* (1), *farklılıklara saygı* (1), *müzikseverlik* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Ünite başlığından da anlaşılacağı gibi en sık verilen değer *arkadaş sevgisi* (5) değeridir.

<p><i>Some of our friends come into our lives and stay forever.</i></p> <p>(Bazı arkadaşlar hayatımıza girer ve sonsuza dek orada kalır.)</p>	
Görsel1:Arkadaş sevgisi (s.12,13)	

Arkadaş sevgisi değerinden sonra *sporseverlik (3)*, *aile birliğine önem verme (3)*, *sağlıklı olmaya önem verme (1)*, *hayvanseverlik (1)*, *sanatseverlik (1)*, *kitap sevgisi (1)*, *paylaşma (1)*, *farklılıklara saygı (1)*, *müzikseverlik (1)* değerlerinin verildiği görülmektedir.

	<p>No, thanks for the invitation. I have a plan with my family.</p> <p>(Hayır, davet için teşekkürler. Ailemle bir planım var.)</p>
Görsel2:Sporseverlik (s.12)	Görsel3:Aile birliğine önem verme (s.14)
	<p>I'm sorry, but I can't because I have to finish my project.</p> <p>(Üzgünüm ama yapamam çünkü projemi bitirmek zorundayım.)</p>
Görsel4:Hayvanseverlik (s.12)	Görsel 5:Sorumluluk (s.12)
	
Görsel6:Sanatseverlik (s.16)	Görsel7:Kitap sevgisi (s.16)

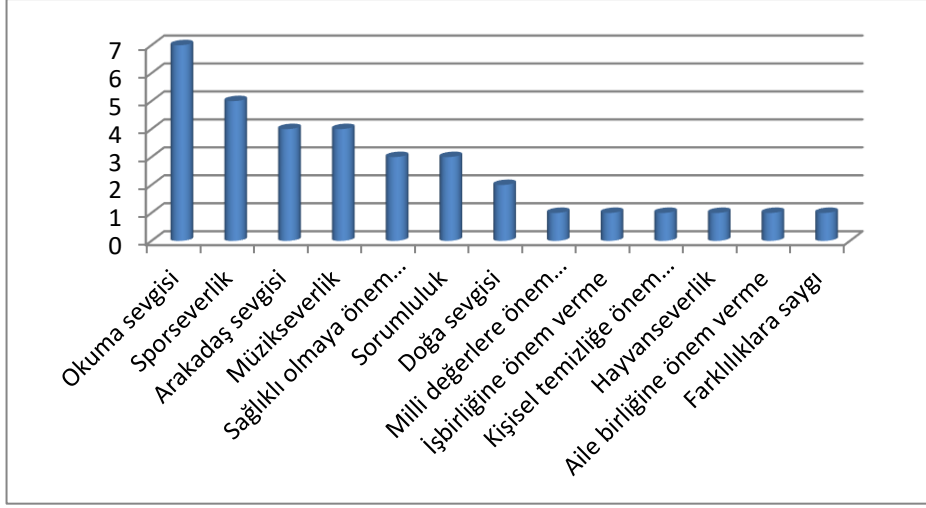
 <p>(Paylaşma)</p>	
Görsel 8:Paylaşma (s.18)	Görsel 9:Müzikseverlik (s.19)

Görsel 2’de birlikte basket oynayan çocuklar ile sporseverlik değeri, görsel 3’te ailesi ile olan bir planı sebebiyle bir daveti geri çeviren bir çocuğun cümlesiyle aile birliğine önem verme değeri, görsel 4’te köpeği ile yürüyüş yapan bir genç ile hayvanseverlik değeri, görsel 5’te projesini bitirmek zorunda olduğu için bir daveti reddeden bir çocuğun cümlesiyle sorumluluk değeri verilmektedir.

Görsel 6’da bir resim galerisi resmi ile sanatseverlik değeri, görsel 7’de kitap fuarı resmi ile kitap sevgisi değeri, görsel 8’de şemsiyesini arkadaşıyla paylaşan bir çocuk resmi ile paylaşma değeri ve son olarak görsel 9’da birlikte gitar çalıp şarkı söyleyen gençlerin resmiyle müzikseverlik değeri yansıtılmıştır.

4.4.2 Gençlik Hayatı (*Teen Life*)

Geçlik Hayatı (*Teen life*) ünitesi, öğrencilerin, hoşlandıkları ve hoşlanmadıkları şeyleri ve düzenli aktivitelerini ifade etme (*expressing likes and dislikes and regular activities*), tercihlerini ifade etme (*expressing preferences*) ve kişisel görüşlerini belirtme (*stating personal opinions*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte, 8. Sınıf İngilizce kitabı “Gençlik Hayatı” (*Teen Life*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 37. Gençlik Hayatı (*Teen Life*) da yer alan değerler

Grafik 37 incelendiğinde; bu üniteye *okuma sevgisi* (11), *sporseverlik* (5), *arkadaş sevgisi* (4), *müzikseverlik* (4), *sağlıklı olmaya önem verme* (3), *sorumluluk* (3), *doğa sevgisi* (2), *milli değerlere önem verme* (1) *işbirliğine önem verme* (1), *kişisel temizliğe önem verme* (1), *hayvanseverlik* (1), *aile birliğine önem verme* (1), *farklılıklara saygı* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir. Üniteye en sık yer verilen değer *okuma sevgisi* (7) değeridir. Bu değer çoğunlukla kitap örtük olarak etkinlik içi cümlelerle yansıtılmıştır

<p>We like reading</p> <p>(Biz okumayı severiz.)</p>	<p>What do you do in the evenings?</p> <p>- I usually read a book.</p> <p>(-Akşamları ne yaparsın? -Genellikle kitap okurum)</p>
<p>Görsel 10:Okuma sevgisi (s.25 ve 26)</p>	

Üniteye yer verilen en sık ikinci değer ise *sporseverlik* (5) değeridir. Yazı ve görseller aracılığıyla yansıtılmıştır.

<p>● I play basketball every weekend.</p> <p>(Her hafta sonu basketbol oynarım.)</p>	<p>5</p>
<p>Görsel11:Sporseverlik (s.26 ve 31)</p>	

Arkadaş sevgisi (4) ve müzikseverlik (4) değerleri aynı sıklıklarda verilmiştir. Arkadaş sevgisi değeri daha çok yazı ile müzikseverlik değeri ise görsellerle yansıtılmıştır.

<p>a. I meet with my friends three times a month.</p> <p>(Ayda üç kez arkadaşlarımla buluşurum.)</p>	<p>he likes spending time with his friends.</p> <p>(Arkadaşlarıyla vakit geçirmekten hoşlanır.)</p>
<p>Görsel12:Arkadaş sevgisi (s.28 ve 33)</p>	
<p>10</p> 	
<p>Görsel13:Müzikseverlik (s.24 ve 33)</p>	

Sağlıklı olmaya önem verme (3), sorumluluk (3), doğa sevgisi (2), milli değerlere önem verme (1) işbirliğine önem verme (1), kişisel temizliğe önem verme (1), hayvanseverlik (1), aile birliğine önem verme (1), farklılıklara saygı (1) değerleri de yine birbirine yakın sıklıklarla verilmiştir.

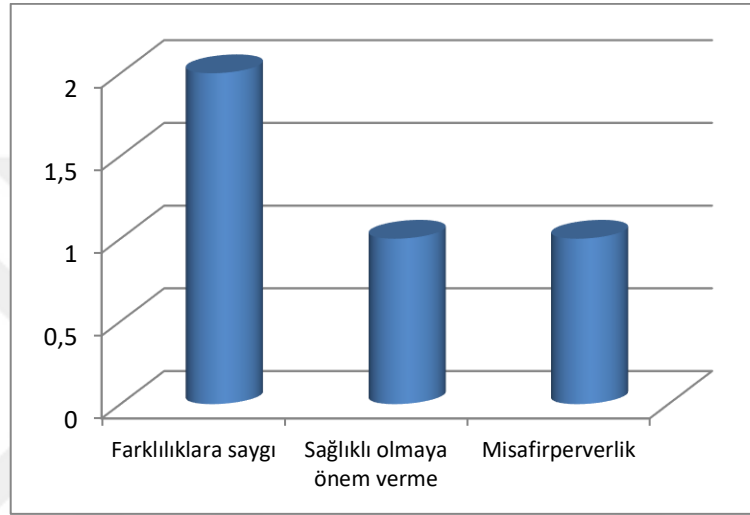
<p>He has a very busy day. He always gets up early on weekdays. He has a shower and then brushes his teeth. He has breakfast and pre-</p> <p>(Duş alır ve dişlerini fırçalar.)</p>	<p>● He does his homework regularly.</p> <p>(Düzenli olarak ödevlerini yapar.)</p>
Görsel14:Sağlıklı olmaya önem verme (s.28)	Görsel15 Sorumluluk (s.26)
<p>Camping is a very relaxing activity.</p> <p>(Kamp yapmak çok rahatlatıcı bir aktivitedir.)</p>	 <p>(Aşık Veysel)</p>
Görsel16:Doğa sevgisi (s. 25)	Görsel17:Milli değerlere önem verme (s.24)
<p>We share our duties.</p> <p>(Görevleri paylaşıyoruz.)</p>	<p>I take my dog for a walk</p> <p>(Köpeğimi yürüyüşe götürürüm.)</p>
Görsel18: İşbirliğine önem verme (s.25)	Görsel19:Hayvanseverlik (s.27)
<p>I have breakfast with my family.</p> <p>(Ailemle kahvaltı yaparım.)</p>	
Görsel20:Aile birliğine önem verme (s.31)	

Görsel 14’te duş alma ve dişlerini fırçalama ifadesi ile sağlıklı olmaya önem verme değeri, görsel 15’te düzenli olarak ödevlerini yaptığını ifade eden cümle ile sorumluluk değeri, görsel 16’da kamp yapmanın rahatlatıcı bir etkinlik olduğunu ifade eden cümle ile doğa sevgisi değeri ve görsel 17’de Aşık Veysel resmi ile milli değerlere önem verme değeri verilmiştir.

Görsel 18’de “Görevleri paylaşıyoruz.” İfadesi ile işbirliğine önem verme değeri, görsel 19’da işbirliğine önem verme değeri ile hayvanseverlik değeri ve görsel 20’de ailesiyle kahvaltı yaptığını ifade eden cümle ile aile birliğine önem verme değeri yansıtılmıştır.

4.4.3 Mutfakta (*In the kitchen*)

Mutfakta (*In the kitchen*) ünitesi öğrencilerin, basit süreçleri tarif etme (*describing simple processes*), tercihlerini ifade etme (*expressing preferences*) basit sorular sorabilme (*making simple inquiries*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitapta 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 8. Sınıf İngilizce kitabı Mutfakta (*In the kitchen*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 38. Mutfakta (*In the kitchen*) da yer alan değerler

Grafik 38’de görüldüğü üzere bu ünite de *farklılıklara saygı* (2), *sağlıklı olmaya önem verme* (1), *misafirperverlik* (1) değerlerine yer verilmiştir. Ünite de en sık vurgulanan *farklılıklara saygı* (2) değeri farklı ülkelere ait yemek türleriyle, *sağlıklı olmaya önem verme* (1) ve *misafirperverlik* (1) değerleri de yine yemek konsepti içerisinde yansıtılmıştır.

 <p>Sushi ... Samosa ...</p> <p>Taco ... Manti ...</p>	<p>1. Why do you prefer vegetable soup? (...)</p> <p>c. Because it is healthy.</p> <p>(-Niçin sebze çorbası tercih ediyorsun?)</p> <p>(-Çünkü o sağlıklıdır.)</p>
<p>Görsel21:Farklılıklara saygı (s.36)</p>	<p>Görsel 22:Sağlıklı olmaya önem verme (s.46)</p>
<p>Most of the people have a sweet tooth. Especially cakes, chocolates and cookies go well with a cup of coffee. They are always ready for my guests on the table. Today, I want to share my favorite recipe of cookie. It is easy to</p> <p>(Masamda her zaman misafirlerim için hazırdırlar.)</p>	
<p>Görsel23: Misafirperverlik (s.40)</p>	

4.4.4 Telefonda (*On the phone*)

Telefonda (*On the phone*) ünitesi öğrencilerin, telefon görüşmelerini takip etme (*Following phone conversations*) ve konuşma esnasında alınan kararları belirtme (*Stating decisions taken at the time of speaking*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitapta 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 8. Sınıf İngilizce kitabı “Telefonda” (*On the phone*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

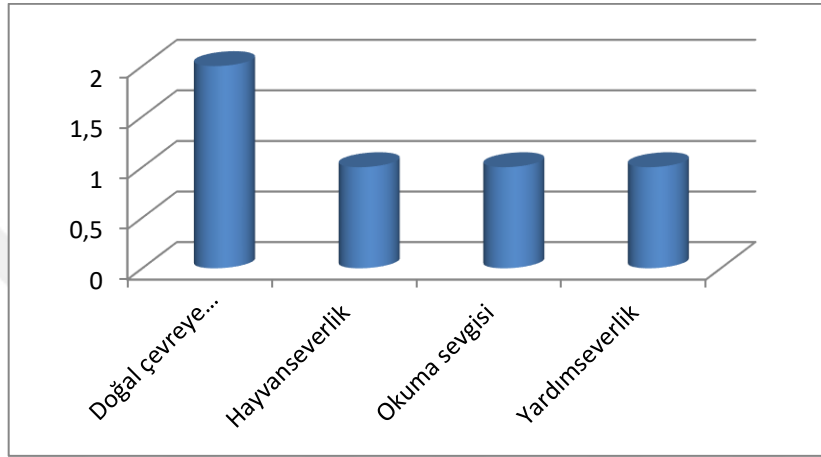
Grafik 39. Telefonda” (On the phone) da yer alan değerler

Grafik 39’da görüldüğü gibi bu ünite de *sporseverlik (1)*, *farklılıklara saygı (1)* ve *sağlıklı olmaya önem verme (1)* değerlerine yer verilmiştir. Verilen değerler aynı sıklıkta görsel ve yazı aracılığıyla yansıtılmıştır.

	<p>Your neighbours and you decide to be healthier. You call the call</p> <p>(Sen ve komşuların daha sağlıklı olmaya karar verdiniz.)</p>
<p>Görsel24:Farklılıklara saygı – Sporseverlik (s.49)</p>	<p>Görsel25:Sağlıklı olmaya önem verme (s.54)</p>
<p>your neighbourhood. You want to get help for the homeless people. So you call the call</p> <p>(Evsiz insanlar için yardım almak istiyorsun.)</p>	
<p>Görsel26:Yardımseverlik (s.54)</p>	

4.4.5 İnternet (*The internet*)

İnternet (*The internet*) ünitesi öğrencilerin, kabul etme ve reddetme (*accepting and refusing*), bahaneler ileri sürme (*making excuses*), açıklığa kavuşturmak için sorular sorma (*asking for clarification*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitapta 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 8. Sınıf İngilizce kitabı İnternet (*The internet*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

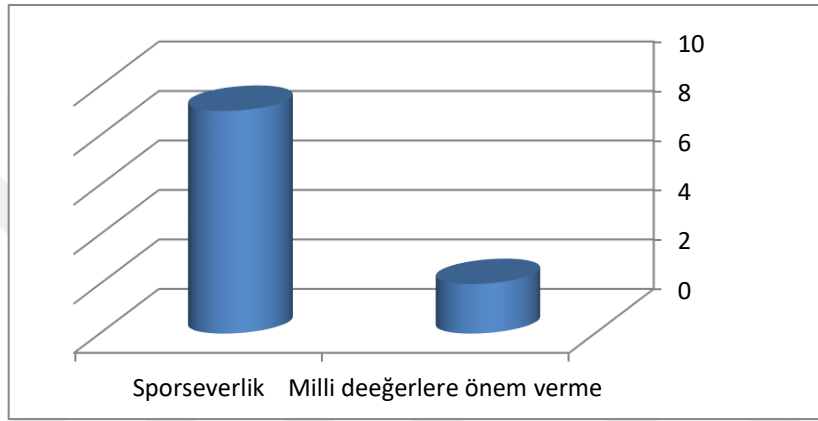
Grafik 40. İnternet (*The internet*) da yer alan değerler

Grafik 40’da görüldüğü üzere bu üniteye *doğal çevreye karşı duyarlılık (2)*, *hayvanseverlik (1)*, *okuma sevgisi (1)* ve *yardımseverlik (1)* değerlerine yer verilmiştir. Bu değerler çoğunlukla yazı şeklinde örtük olarak yansıtılmıştır.

<p>I post / update videos about pollution, homeless people and street animals.</p>	<p>My mother uses the Internet for reading e-books. What</p>
<p>(Kirlilik, evsiz insanlar ve sokak hayvanları hakkında videolar paylaşıyorum.)</p>	<p>(Annem interneti e-kitaplar okumak için kullanır.)</p>
<p>Görsel27:Doğal çevreye duyarlılık - Hayvanseverlik – Yardımseverlik (s.60)</p>	<p>Görsel28:Okuma sevgisi (s.61)</p>

4.4.6 Maceralar (*Adventures*)

Maceralar (*Adventures*) ünitesi öğrencilerin, tercihlerini ifade etme (*expressing preferences*), kabul etme ve reddetme (*accepting and refusing*), açıklamalar yapma ve sebep belirtme (*giving explanations and reasons*), kıyaslamalar yapma (*making comparisons*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 8. Sınıf İngilizce kitabı Maceralar (*Adventures*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 41. Maceralar” (*Adventures*) da yer alan değerler

Grafik 41’de *sporseverlik* (9) ve *milli değerlere önem verme* (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir.

Ünitede en sık verilen sporseverlik (9) değeri farklı sporlar yapan kişilerin görselleriyle yansıtılmıştır.

Milli değerlere 3nem verme değeri ise Hezarfen Ahmet elebi g3rseli ile yansıtılmıştır.

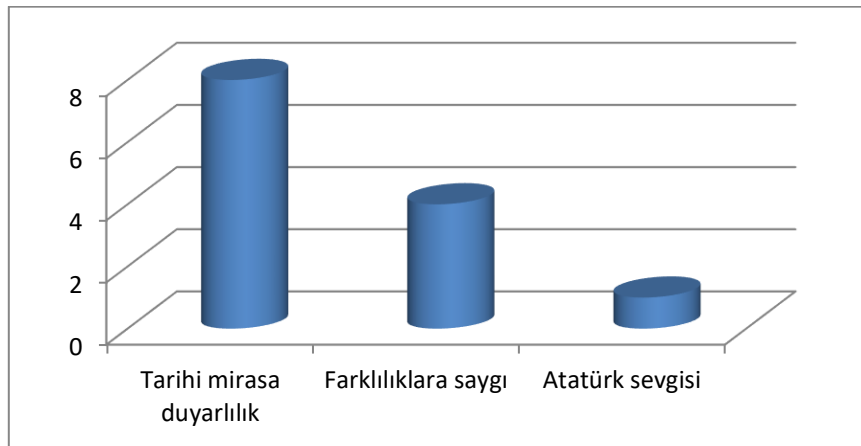

(Hezarfen Ahmed Çelebi)

G3rsel 30:Milli değerlere 3nem
verme (s.77)

4.4.7 Turizm (*Tourism*)

Turizm (*Tourism*) 3nitesi 3đrencilerin, yerleri tarif etme (*describing places*), tarihlerini ifade etme (*expressing preferences*), deneyimler hakkında konuşma (*talking about experiences*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir 3nitedir. İncelenen kitapta 12 sayfa bu 3nite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 8. Sınıf İngilizce kitabı Turizm (*Tourism*) 3nitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 42. Turizm (*Tourism*) da yer alan değerler

Grafik 42 incelendiğinde *tarihi mirasa duyarlılık (8)*, *farklılıklara saygı (4)* ve *Atatürk sevgisi (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. En sık yansıtılan *tarihi mirasa duyarlılık (8)* değeri çoğunlukla tarihi yapı görselleriyle yansıtılmıştır.

Farklılıklara saygı (4) değeri ise farklı ülkelerden önemli merkezlerin görselleri ile yansıtılmıştır.

I have been to Ankara. I've visited the Mausoleum of Atatürk,

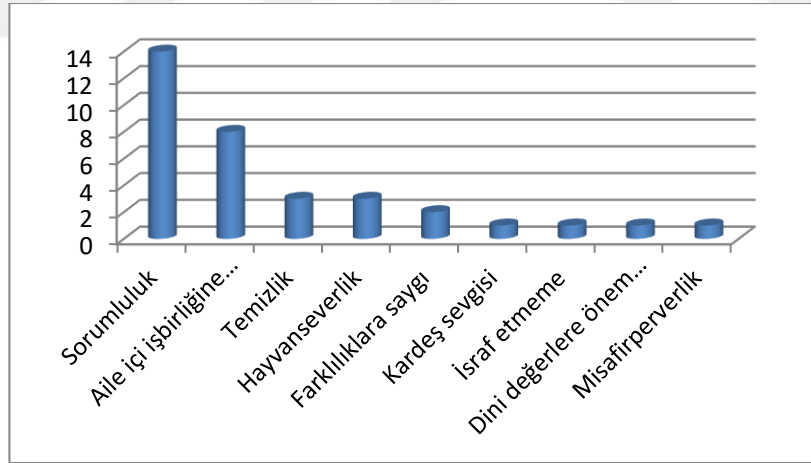
(Ankara'da bulundum. Anıtkabir'i ziyaret ettim)

Görsel 33:Atatürk sevgisi (s.85)

Atatürk sevgisi (1) değeri ise Anıtkabir'i ziyaret eden bir gencin sözleriyle yansıtılmıştır.

4.4.8 Ev işleri (Chores)

Ev işleri (*Chores*) ünitesi öğrencilerin, hoşlandıkları ve hoşlanmadıkları şeyleri ifade etme (*expressing likes and dislikes*), zorunluluk ve sorumlulukları ifade etme (*expressing obligation and responsibilities*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 8. Sınıf İngilizce kitabı Ev işleri (*Chores*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 43. Ev İşleri (*Chores*) da yer alan değerler

Grafik 43 incelendiğinde *sorumluluk (14)*, *aile içi işbirliğine önem verme (8)*, *temizlik (3)*, *hayvanseverlik (3)*, *farklılıklara saygı (2)*, *kardeş sevgisi (1)*, *israf etmeme (1)*, *dini değerlere önem verme (1)*, *misafirperverlik (1)* değerlerine yer verildiği görülmektedir. *Sorumluluk (14)* değeri en sık yansıtılan değerdir. Bu değer ev hayatına dair çeşitli sorumluluklar konseptinde verilmiştir.

	<p>What are your responsibilities at home?</p>	
<p>Görsel 34:Sorumluluk (s.96, 98,103)</p>		

Aile içi işbirliğine önem verme (8) değeri ev işlerine dair göre paylaşımları şeklinde yansıtılmıştır.

<p>we share household chores at home. (Evde, ev işlerini paylaşıyoruz.)</p>	
<p>Görsel 35:Aile içi işbirliğine önem verme (s.98, 103)</p>	

Temizlik (3), hayvanseverlik (3), farklılıklara saygı (2), kardeş sevgisi (1), israf etmeme (1), dini değerlere önem verme (1), misafirperverlik (1) değerleri de yakın sıklıklarla verilmiştir.

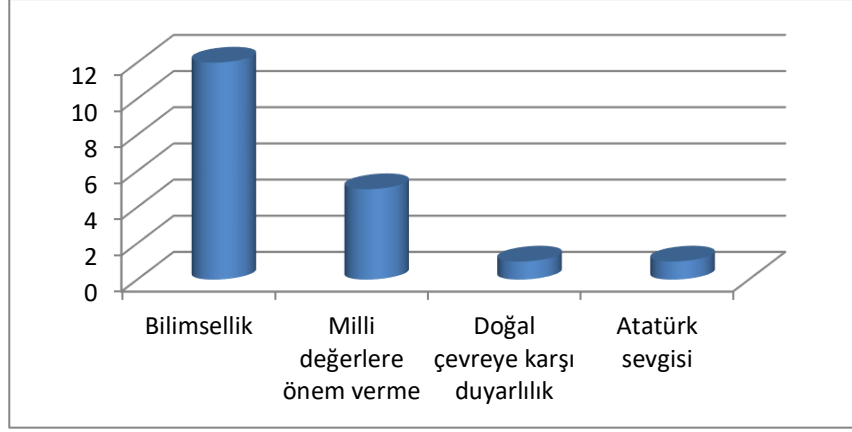
<p>Ayşe is helping us, too. We are very happy and ready for welcoming our guests. The</p> <p>(Çok mutluyuz ve misafirlerimizi ağırlamak için hazırız.)</p>	
<p>Görsel 36:Misafirperverlik (s.97)</p>	<p>Görsel 37:Temizlik (s.100)</p>

	
Görsel 38:Hayvanseverlik (s.101)	Görsel 39:Farklılıklara saygı (s.104)
	<p><u>Today is Sacrifice Feast Eve.</u></p> <p>(Bugün Kurban Bayramı Arifesi)</p>
Görsel 40:İsraf etmeme (s.104)	Görsel 41:Dini unsurlara önem verme (s.97)

Görsel 36’da misafirlerini hazırlamak için hazır olduklarını söyleyen bir çocuğun cümleleriyle misafirperverlik değeri, görsel 37’de birlikte çöp toplayan gençlerin resmiyle temizlik değeri, görsel 38’de mama yiyen bir kedi resmiyle hayvanseverlik değeri ve görsel 39’da ev işleri yapan engelli bir birey resmi ile farklılıklara saygı değeri yansıtılmıştır.

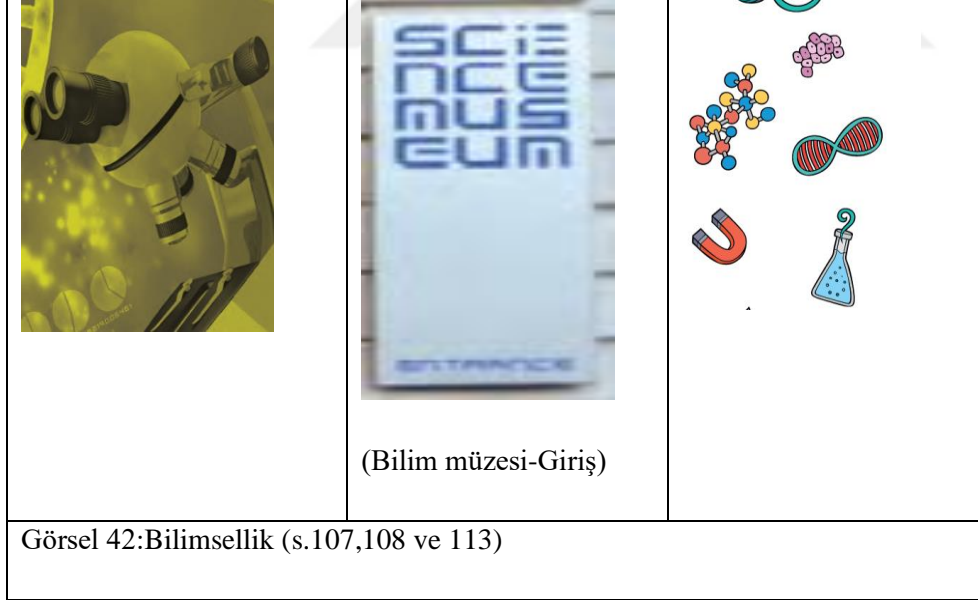
4.4.9 Bilim (Science)

Bilim (*Science*) ünitesi öğrencilerin, şu anda olan eylemleri tarif etme (*describing the actions happening currently*) ve geçmiş olaylar hakkında konuşma (*talking about past events*) kazanımlarına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitapta 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 8. Sınıf İngilizce kitabı Bilim (*Science*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 44. Bilim (Science) da yer alan değerler

Grafik 44’de görüleceği üzere *bilimsellik (12)*, *milli değerlere önem verme (5)*, *doğal çevreye karşı duyarlılık (1)*, *Atatürk sevgisi (1)* değerlerine yer verilmiştir. Ünite de en sık yer verilen değer *bilimsellik (12)* değeridir. Bu değer bilime dair çeşitli görsellerle yansıtılmıştır.

Milli değerlere önem verme (5) değeri ise ünlü Türk karakterlerin görselleriyle aktarılmıştır.

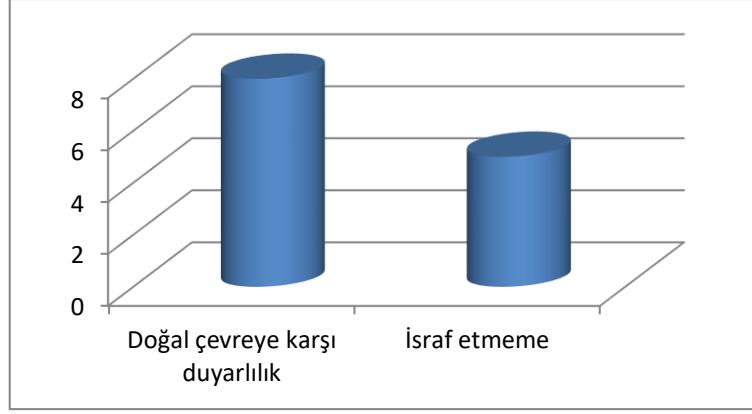
 <p>Fatih Sultan Mehmet</p>	 <p>(Aziz Sançar)</p>
<p>Görsel 43:Milli değerlere önem verme (s.108 ve 109)</p>	

	 <p>Mustafa Kemal Atatürk</p>
<p>Görsel 44:Doğal çevreye karşı duyarlılık (s.114)</p>	<p>Görsel 45:Atatürk sevgisi (s.108)</p>

Görsel 44’te güneş panelleri resmiyle doğal çevreye karşı duyarlılık ve görsel 45’te Atatürk resmi ile Atatürk sevgisi değeri yansıtılmıştır.

4.4.10 Doğal güçler (Natural forces)

Doğal güçler (*Natural forces*) ünitesi öğrencilerin gelecek hakkında tahminlerde bulunma (*making predictions about future*) kazanımına ulaşmasını amaçlayan bir ünedir. İncelenen kitaplarda 12 sayfa bu ünite için ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte 8. Sınıf İngilizce kitabı “Doğal güçler” (*Natural forces*) ünitesinde yer alan değerlerin grafiğine yer verilmiştir.

Grafik 45. Doğal güçler (*Natural forces*)de yer alan değerler

Grafik 45'te görüldüğü gibi bu ünite *doğal çevreye karşı duyarlılık (8) ve israf etmeme (5)* değerlerine yer verilmiştir.

<p>I think there'll be erosion because we destroy forests.</p>	
<p>(Bence erozyon olacak çünkü ormanları yok ediyoruz.)</p>	
<p>Görsel 46:Doğal çevreye karşı duyarlılık (s.120 ve 124)</p>	

Görsel 46 'da doğal çevreye karşı duyarlılık değerinin ormanlarla ilgili hassasiyet içeren bir cümle ve bir görsel ile verildiği görülmektedir.

<p>I always recycle trash.</p>	<p>schools should educate students to use less water.</p>
<p>(Atıklarımı her zaman geri dönüştürürüm.)</p>	<p>(Okullar öğrencilere daha az su kullanmaları için eğitim vermeliler.)</p>
<p>Görsel 47:İsraf etmeme (s.123, 125)</p>	

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu kısmında yapılan uygulamalar kapsamında elde edilen bulgular araştırmanın problemleri ve kuramsal çerçeve ekseninde değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçlardan hareketle öneriler getirilmiştir.

5.1. Sonuç

Araştırma sonucunda, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında 5. Sınıf, 6. Sınıf, 7. Sınıf ve 8. Sınıflarda okutulan ders kitaplarının tamamında değerlerin tüm ünitelerde işlendiği görülmüştür. Sınıflar bazında ise;

1. 5. Sınıf İngilizce ders kitaplarında, *sorumluluk (24), sporseverlik (23), sağlıklı olmaya önem verme (22), farklılıklara saygı (18), doğa sevgisi (16), okuma sevgisi (14), nezaket (13), arkadaş sevgisi (12), aile birliğine önem verme (11), müzikseverlik (10), temizlik (8), aile içi işbirliğine önem verme (7), milli değerlere önem verme (7), aile büyüklerine önem verme (5), dini değerlere önem verme (4), estetik duyarlılık (4), misafirperverlik (3), yardımseverlik (3), bayrak sevgisi (2), okul sevgisi (2), paylaşma (2), Atatürk sevgisi (1), dürüstlük (1), kardeş sevgisi (1), sanatseverlik (1) ve tarihsel mirasa duyarlılık (1) değerlerine,*
2. 6. Sınıf İngilizce ders kitaplarında, *sorumluluk (23), sağlıklı olmaya önem verme (22), doğa sevgisi (13), demokrasiye önem verme (13), müzikseverlik (12), okuma sevgisi (12), doğal çevreye karşı duyarlılık (11), farklılıklara saygı (11), hayvan sevgisi (11), israf etmeme (10), aile büyüklerine önem verme (9), aile birliğine önem verme (7), aile içi işbirliğine önem verme (7), sporseverlik (7), arkadaş sevgisi (5), milli değerlere önem verme (5), eşitlik (2), aile sevgisi (1), çalışkanlık (1), tarihsel mirasa duyarlılık (1), estetik duyarlılık (1), paylaşma (1), nezaket (1), yardımseverlik (1) ve kardeş sevgisi (1) değerlerine,*
3. 7. Sınıf İngilizce ders kitaplarında, *doğal çevreye karşı duyarlılık (16), sporseverlik (14), hayvan sevgisi (10), arkadaş sevgisi (8), bilimsellik (7), israf etmeme (7), misafirperverlik (7), farklılıklara saygı (6), müzikseverlik (6), aile birliğine önem verme (4), kardeş sevgisi (4), milli değerlere önem verme (4),*

sağlıklı olmaya önem verme (4), aile büyüklerine önem verme (2), aile sevgisi (2), nezaket (2), okuma sevgisi (2), sanatseverlik (2), sorumluluk (2), yardımseverlik (2), aile içi işbirliğine önem verme (1), Atatürk sevgisi (1), barışsever olma (1), bayrak sevgisi (1), çalışkanlık (1), doğa sevgisi (1) ve tarihsel mirasa duyarlılık (1) değerlerine,

4. 8. Sınıf İngilizce ders kitaplarında, *sporseverlik (18), bilimsellik (12), doğal çevreye karşı duyarlılık (11), farklılıklara saygı (10), arkadaş sevgisi (9), aile içi işbirliğine önem verme (8), milli değerlere önem verme (8), okuma sevgisi (8), tarihi mirasa duyarlılık (8), hayvanseverlik (6), israf etmeme (6), müzikseverlik (5), sağlıklı olmaya önem verme (5), sorumluluk (5), aile birliğine önem verme (4), temizlik (3), Atatürk sevgisi (2), doğa sevgisi (2), yardımseverlik (2), dini değerlere önem verme (1), kardeş sevgisi (1), kitap sevgisi (1), misafirperverlik (1), paylaşma (1) ve sanatseverlik (1) değerlerine yer verildiği görülmüştür.*

Kitapların tamamı incelendiğinde ise *Sporseverlik (62), Sorumluluk (54), Sağlıklı olmaya önem verme(53), Farklılıklara saygı (45), Hayvanseverlik (42), Doğal çevreye karşı duyarlılık (38), Okuma sevgisi (36), Müzikseverlik (33), Doğa sevgisi (32), Aile birliğine önem verme (26), Arkadaş sevgisi (24), Milli değerlere önem verme (24), Aile içi işbirliğine önem verme(23), İsraf etmeme (23), Bilimsellik (19), Nezaket (16), Demokrasiye önem verme (13), Misafirperverlik (11), Tarihsel mirasa duyarlılık (11), Temizlik (11), Yardımseverlik (8), Kardeş sevgisi (7), Dini değerlere önem verme (5), Estetik duyarlılık (5), Atatürk Sevgisi (4), Paylaşma (4), Sanatseverlik (4), Aile sevgisi (3), Bayrak sevgisi (3), Çalışkanlık (2), Eşitlik (2), Okul sevgisi (2), Barışsever olma (1), Dürüstlük (1), Kitap sevgisi (1) değerlerine yer verildiği görülmektedir.*

Bu değerlerin öğrenciler tarafından örtük olarak edinilmesinin hedeflendiği tespit edilmiştir. Çok az sayıda değer doğrudan telkin yoluyla verildiği görülmüştür.

Kitapların tamamındaki ünitelerde değerlerin belli bir sıra gözetmeksizin karışık olarak verildiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte belirlenen ünitelerdeki konuların değer aktarımına uygunluğu gözetilerek seçildiği söylenebilir. Kitaplardaki değerlerin, çoğunlukla görseller ve metinler yoluyla verildiği görülmüştür.

Kitaplarda bulunan değerlerin 2018 yılında yayınlanan İngilizce öğretim programlarında değerler eğitime ilişkin hedefleri kısmen karşıladığı görülmüştür. Özellikle programda

öğrencilerin edinmesi öngörülen adaletli olma, sabırlı olma, diğerkam olma gibi değerlerin kitaplarda yer bulamadığı tespit edilmiştir.

5.2 Tartışma

Ülkelerin, diğer milletlerle olan ilişkilerini, tüm alanlarda daha ileri götürebilmek için yabancı dil bilen insanlara ihtiyacı bulunmaktadır (Tok ve Arıbaş, 2008). Ülkemizde bu ihtiyacın giderilmesine yönelik öğrencilere ilkökul 2. Sınıftan başlayarak, lise bitimine kadar devam eden toplam 11 yıllık zorunlu yabancı dil dersi okutulmaktadır. Ülkemizde yabancı dil olarak çoğunlukla İngilizce okutulmaktadır. Birinci zorunlu yabancı dilin yanında pek çok okulda Almanca, Arapça, Fransızca, İtalyanca ve İspanyolca dilleri de seçmeli yabancı dil dersi olarak verilmektedir.

İlkokuldan başlayarak lise bitimine dek 11 yıl boyunca verilen zorunlu bir ders olması ve liselere geçiş sınavında toplam 10 adet soru ile öğrenci başarısını ölçmede bir kriter olarak kullanılması da İngilizce dersini eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere oturtmaktadır. Öğrencilere değer aktarımını hedefleyen bir program içerisinde, okul türü farketmeksizin, 2. Sınıftan başlayıp 12. Sınıfa kadar devam eden İngilizce dersi, değerlerin öğrencilerin gelişimsel özelliklerine uygun olarak uzun yıllar boyunca sistematik bir şekilde verilmesi fırsatını önümüze koymaktadır.

Doğanay, Seggie ve Caner (2012, s.80) eğitim sisteminde değerler eğitiminin zorunlu olduğunu ve mutlaka üzerinde durulması gerektiğini belirtip, değer eğitiminin öğrencileri zihinsel ve ruhsal cihette olgunlaştırıp, özgürleşmelerine imkan sağladığını belirtmişlerdir (akt. Bayındır, 2018).

Değerler eğitiminin, özellikle 2017 yılında yayınlanan eğitim programı taslağı ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın gündeminde öncelikli bir hedef olarak yer aldığı görülmektedir. Bu taslaktan sonra yürürlüğe giren 2018 tarihli programda değerler eğitimi daha önceki programlara oranla oldukça yoğun bir şekilde ele alınmıştır. Bu programın, değerler eğitimine odaklanması bakımından önceki programlardan farklı olduğu programın içeriğinde de belirtilmiştir. Özellikle arkadaş sevgisi, adaletli olma, dürüstlük, öz-denetimli olma, sabırlı olma, saygılı olma, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve diğerkamlık değerlerine aktarılması hedeflenen anahtar değerler olarak vurgulanmıştır (M.E.B, 2018).

Değerlerle örülü ve değer aktarımını hedef alan bir programın ders materyali anlamında birincil kaynağı olan ve yeni programın yayınlanması sonrası, belirlenmiş olan yeni

hedefler çerçevesinde hazırlanmış olan kitaplarda değer aktarımlarının izini sürmek, yeni programın bu konudaki hedeflerine ne denli ulaşabildiğini de görme imkânı sağlamaktadır. Bu bağlamda çalışmada 5.Sınıf, 6. Sınıf, 7. Sınıf ve 8. Sınıf kitaplarının tamamına bakıldığında, sporseverlik değerinin aktarım sıklığının, diğer tüm değer sıklıklarından daha fazla olduğu görülmüştür.

Spora önem verme/sporseverlik değeri, sporla ilgilenen öğrencilerin yaptıkları sporların vücut kompozisyonları üzerinde olumlu etkiler oluşturduğu görülmüş ve motorik alan testlerinde ilerleme kaydetmeleri (Şimşek, 2018) için önemli bir değerdir. Sporun fiziksel bakımdan böylesi olumlu sonuçlar doğuruyor olması sporseverlik değerinin en sık vurgulanan değer olmasını anlamlı kılmaktadır. Nitekim, sağlıklı bir beden gelişimi sağlıklı bir toplumunda temel taşıyı oluşturmaktadır. Spor, kişilerin yaşamlarına olumlu katkılar yaparken, toplumun da sağlıklı bir forma gelmesinde, diğer sosyal kurumlarla bağlantı oluşturarak, toplumun bütünlüğü, modernleşmesi, tanınması ve ilerlemesine katkı sağlayan bir olgudur (Yetim, 2000). Hedef öğrenci kitlesinin gelişim çağındaki bireyler oldukları göz önünde bulundurulduğunda sporseverlik değerinin 5. Sınıf, 6. Sınıf, 7. Sınıf ve 8. Sınıf düzeylerinde en sık işlenen değer olmasının faydalı olduğu düşünülmektedir.

Sporseverlik değerinin, aktarılma sıklığı yönünden hemen arkasında gelen sorumluluk değerinin de (54) yine 2018 yılında yayınlanan İngilizce dersi programında hedeflenen temel değerlerden olduğu göze çarpmaktadır.

Tucker (1999), sorumluluğun, çocukların ebeveynlerinden, eğitim-öğretim kurumlarından, yaşlılarından ve toplumdan edindiği bir değer ve aynı zamanda çocukların hayatları süresince başarılı olmalarına fayda sağlayan bir yaşam becerisi olduğunu ifade etmiştir (akt. Yontar ve Yurtal, 2009). Ortaokul İngilizce kitaplarının, sosyal bir varlık olan ve yaşam boyu kendisini geliştirmesi gereken insanın, bir ortak yaşam becerisi olarak görülen sorumluluk değerini edinmesini öncelikli hedeflerinin içine almış olması önemli görülmektedir. Ayrıca, sorumluluk değerinin aktarımının çoğunlukla okul derslerine ve ev işlerine yönelik durumlarda verilmesi, afaki durumlar ile değil, bilakis öğrencilerin enfüsü dünyalarında kendilerine pay çıkarabilmelerine olanak sağlamaktadır.

Sıklık bakımından sorumluluk değerinin hemen ardından sağlıklı olmaya önem verme (53) değerinin geldiği görülmektedir. Bridge'e (2003) göre kişinin mutlu ve kendisiyle barışık olması için en önemli unsurlardan biri sağlıklı olmasıdır. Kişinin sağlığının yerinde olmaması hali, hayatının her evresinde hem kendisini hem de çevresinde yaşayanları

olumsuz olarak etkilenmektedir. Bu sebeple, sağlığın kıymetinin bilinmesi önemlidir (akt. Tahiroğlu ve etin, 2012). Bu bağlamda, incelenen kitaplarda, sağlıklı olmaya önem verme değerinin gelişim çağında olan öğrencilere verilen en sık değerlerden olması, olumlu karşılanmaktadır.

Sağlıklı olmaya önem verme değerini sıklık bakımından takip eden diğer değer ise farklılıklara saygı (45) değeridir. Ekmişoğlu (2007), ocukların farklılıklar konusunda büyüklerinden edinmiş oldukları önyargıların bir takım ayrımcılıklar ile neticelenebileceğini belirtmiş ve bu sebeple bu önyargılarla en iyi mücadele yönteminin eğitim sürecinde verilecek farklılıklara saygı eğitimi olduğunu ifade etmiştir (akt. Topcubaşı ve Polat, 2017). Çocuklar, özellikle çevrelerinin de etkisiyle farklı olanı dışlamaya müsait bir yapıdadırlar. Özellikle bedensel farklılıkları olan arkadaşlarını rahatsız edici isimler ile çağırma, aşağılama gibi durumlar okullarda sık karşılaşılan sorunlardır. İncelenen kitaplarda başta bedensel engellerin getirmiş olduğu farklılıklar olmak üzere, ülke, millet, ten rengi gibi farklılıkların sık bir şekilde etkinliklerin içerisine özellikle görseller yoluyla yerleştirilmiş olması, çocukların var olan veya oluşması olası önyargılarını ortadan kaldırmaya yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Hayvanseverlik (42) değerinin yine sıklık bakımından en çok verilen değerlerden biri olduğu görülmektedir. Bessei (2006), insanları hayvanlardan faydalananlar ve hayvanları koruyanlar olmak üzere iki gruba ayırmıştır (akt. Savaş, Yurtman ve Tl, 2009). İnsanlar, yeryüzü misafirhanesinde kendilerine eşlik eden hayvanlara karşı sorumluluklar taşımaktadırlar. Bu bilincin öğrencilere aktarılması amacını güden etkinliklerin sayısının çok olması da olumlu görülmektedir.

Yukarıda belirtilen değerler, incelenen kitaplarda 40 ve üzeri sıklıkta paylaşılmış olan değerlerdir. Bu değerlerin hemen arkasından 30 ve üzeri sıklıkta paylaşılan doğal çevreye karşı duyarlılık (38), okuma sevgisi (36), müzikseverlik (33) ve doğa sevgisi (32) değerleri görülmektedir.

30 zeri sıklıkta paylaşılmış olan değerler ile Milli Eğitim Bakanlığı tarafından İngilizce dersi programında yer alan hedef değerler arasında uyuramazlık görülmemektedir. Ayrıca bu değerlerin kullanım sıklık sayısı hedeflenen değerler arasında bu değerlerin öncelikli görüldüğünü göstermektedir.

20 ve üzeri sıklıkta paylaşılan Aile birliğine önem verme (26), Arkadaş sevgisi (24), Milli değerlere önem verme (24), Aile içi işbirliğine önem verme (23), İsraf etmeme (23) değerlerinin sıklığı programda belirlenmiş hedefler doğrultusunda yeterli görülmektedir.

İncelenen ortaokul İngilizce ders kitaplarında 2019 tarihli İngilizce dersi öğretim programında öğrencilere aktarılması öngörülen değerlerin çoğunlukla amaca uygun olduğu görülmüştür. Lakin programda aktarılması öngörülen bazı değerlerin ders kitaplarında yeterince yer bulamadığı göze çarpmıştır. Bu değerler detaylı bir şekilde öneriler kısmında paylaşılmıştır.

5.3 Öneriler

Bu çalışmanın sonucunda şu öneriler getirilebilir:

- İngilizce ders kitaplarının incelenmesi neticesinde elde edilen veriler, aktarılması hedeflenen değer sıklıklarının birbirine yakın olmasının daha olumlu sonuçlar elde edilmesine fayda sağlayabileceği düşünülmektedir. Bunun yanında İngilizce öğretim programında aktarılması hedeflenen fakat ders kitaplarında hiç değinilmeyen değerlerin eklenmesi ve yetersiz sıklıkta yer alan değerlerin sıklığının artırılması programdaki hedeflerin gerçekleşmesine fayda sağlayabilir.
- Değerlerin aktarımında öğrencilerin yaşları ve yaşlarının getirmiş olduğu eğilimleri göz önüne alınıp daha ilgi çekici görseller kullanılabilir. Nitekim uluslararası ölçekte İngilizce eğitim kitapları yayınlayan önde gelen yayınevlerinin kitaplarında kullandıkları görsellerin emsal alınmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.
- Değer aktarımının sadece örtük değil nadir sıklıklarda da olsa direkt olarak verilmesi de faydalı olacaktır. Programda aktarılması planlanan fakat kitaplarda yeterince yer bulamayan adaletli olma, sabırlı olma ve diğerkam olma gibi değerlerine de daha fazla yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, O. (2004). *Türk milli eğitim sisteminin duyuşsal amaçlarının ilköğretim u. kademedeki gerçekteleşme derecesinin değeriendirilmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akbaş, O. (2008). Değer eğitimi akımlarına genel bir bakış. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(16), 9-27. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/302506>
- Alpar, M. (2013). Yabancı dil öğretiminde kültürel unsurların önemi. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 9(1), 95-106. Erişim adresi: <https://www.jlls.org/index.php/jlls/article/view/140/139>
- Altunışık, A., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2007). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri SPSS uygulamalı* (5. Baskı) Sakarya: Sakarya Yayıncılık
- Aydın, M. Z. (2008). *Ailede çocuğun ahlak eğitimi* (6. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aydın, M. Z. ve Gürler, Ş. A. (2012). *Okulda değerler eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bardi, A. ve Schwartz, S. H. (2003). Values and behavior: strength and structure of relations. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29(10), 1207-1220. doi: 10.1177/0146167203254602
- Baydır, E. (2008). *İngilizce öğretmenlerinin 2017 taslak ingilizce öğretim programında yer alan değerler eğitimi ve uygulamalarına yönelik görüşleri*. (Yüksek Lisans Tezi) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Candan, D, Ergen, G. (2014). 3. Sınıf hayat bilgisi ders kitaplarının temel evrensel değerleri içermesi bakımından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 134-161. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/usaksosbil/issue/21639/232578>.
- Christensen, L. B, Johnson, R. B. ve Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri desen ve analiz*. (Çev. Ed. Ahmet Aypay). Ankara: Anı Yayıncılık

- Coşkun Keskin, S. (2007). *Sosyal bilgiler derslerinde empati becerilerine dayalı öğretim tekniklerinin kullanılması*. (Yayımlanmamış doktora tezi.) Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çekin, A. (2012). Değer açısından ilköğretim din kültürü ve ahlak bilgisi dersi kazanımları: bir içerik analizi. *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 12(2), 105-119. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/daad/issue/4489/61850>
- Çengelci, T., Hancı, B. ve Karaduman, H. (2013). Okul ortamında değerler eğitimi konusunda öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(25), 33-56. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/>
- Doğan, B. ve Gülüşen, A. (2011). Türkçe ders kitaplarındaki (6-8) metinlerin değerler bakımından incelenmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 75-102. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/kilissbd/article/view/1057000019/5000111943>
- Demircan, F., Akıskalı, G., Berket, A. ve Günay, F. (2018). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulları için İngilizce 6 ders kitabı* (1. Baskı) Ankara: MEB Devlet Kitapları.
- Demircioğlu, İ. ve Tokdemir, M. (2008). Değerlerin oluşturulma sürecinde tarih eğitimi: amaç, işlev ve içerik. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(15), 69-88. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/302515>
- Er, K. O. (2006). Yabancı dil öğretim programlarında kültürün etkileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 39(1), 1-14. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/509115>
- Eroğlu, E. ve Köktan, Y. (2008). *Araştırma metod ve teknikleri (ders notları)* (2. Baskı) Sakarya: Sakarya Yayıncılık
- Göçer, A. (2012). Dil-kültür ilişkisi ve etkileşimi üzerine. *Türk Dili*, 729, 50-57. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/68252>
- Gökçe, O. (2006). *İçerik analizi kuramsal ve pratik bilgiler*. Ankara: Siyasal Kitabevi
- Güngör, E. (1993). *Değerler psikolojisi üzerinde araştırmalar: ahlak psikolojisi, ahlaki değerler ve ahlaki gelişme*. Amsterdam: Ötüken Yayıncılık.
- Kaygana, M., Yapıcı, Ş. ve Aytan, T. (2013). Türkçe ders kitaplarında değer eğitimi. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASS)*, 6(7), 657-669. doi: 10.9761/JASSS1619.

- Keskin, Y. (2008). *Türkiye’de sosyal bilgiler öğretim programlarında değerler eğitimi: tarihsel gelişim, 1998 ve 2004 programlarının etkililiğinin araştırılması*. (Yayımlanmamış doktora tezi) Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Keskin, Y. (2015). Tarih dersi öğretim programı ve ders kitaplarında değerler eğitimi, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(7), 659-674. doi: 10.7827/TurkishStudies.8234
- Keskin, Y. (2016). Değerlere genel bir bakış: tanımı, özellikleri, işlevi ve sınıflandırması. M. Köylü (Ed.), *Teoriden Pratiğe Değerler Eğitimi*, 19-52. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kırmızı, F. S. (2014). 4. sınıf Türkçe ders kitabı metinlerinde yer alan değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12(27), 217-259. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/302396>
- Kuş, Z. , Merey, Z. , Karatekin, K. (2013). İlköğretim 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11(26), 183-214. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/ded/issue/29173/312412>
- Kuşdil, M. E. ve Kağıtçıbaşı, Ç. (2000). Türk öğretmenlerin değerler yönelimi ve Schwartz değer kuramı. *Türk Psikoloji Dergisi*, 15(45), 59-76. Erişim adresi: <https://www.ejmanager.com/my/tpy/?lng=Turkish>
- Lickona, T. (1991). *Educating for character: How our schools can teach respect and responsibility*. New York: Bantam Books.
- Lovat, T., Toomey, R., ve Clement, N. (2010). *International research handbook on values education and student well being*. Dordrecht: Springer.
- Meydan, H. (2014). Okulda değerler eğitiminin yeri ve değerler eğitimi yaklaşımları üzerine bir değerlendirme. *BEÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(1), 93-108. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/40229>
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). 2018. İngilizce dersi öğretim programı. Erişim adresi: <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/201812411191321-%C4%B0NG%C4%B0L%C4%B0ZCE%20%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%20PROGRAMI%20Klas%C3%B6rmeb%C3%BC.pdf>

- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). 2019. Öğretim programları. Erişim adresi: [http://mufredat.meb.gov.tr/ Programlar.aspx](http://mufredat.meb.gov.tr/Programlar.aspx)
- Önder, S. (2018). *Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin sosyal medyada yansıttıkları değerler*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Özensel, E. (2003). Sosyolojik bir olgu olarak değer. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(3), 217-240. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/302607>
- Rokeach, M. (1973). *The Nature of Human Values*. New York: Free Press.
- Schwartz, S. H. (1996). Value priorities and behavior: applying of theory of integrated value systems. Seligman ve diğerleri (Yay. haz.), *The Psychology of Values: The Ontario Symposium*, 8, 1-24. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Seefeldt, C., Castle, S. ve Falconer, R.C. (2015). *Okul öncesi / ilköğretim çocukları için sosyal bilgiler eğitimi* (Çev. Ed. S. Coşkun Keskin). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Selçuk, Z. (2008). *Eğitim Psikolojisi* (15. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Sezer, Ö. (2005). *İlköğretim I. kademe Türkçe ders kitaplarında değerlerin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Somuncu, S. (2008). *İlköğretim 7. sınıf Türkçe ders kitabındaki edebî metinlerin temel evrensel değerleri içermesi bakımından incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Şimşek, N. (2013). Hayat bilgisinde kişisel nitelik (değer) öğretimi. *The Journal of Academic Social Science Studies (JASS)*, 6(1), 1325-1346. Erişim adresi: http://www.jasstudies.com/Makaleler/1762026619_%C5%9Eim%C5%9FekNihat_S_1325-1346.pdf
- Şimşek, Y. (2018). *Spor yapan ve yapmayan öğrencilerin vücut kompozisyonları ve bazı fiziksel parametrelerin farklarının değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi) T.C. İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.
- Tahiroğlu ve Çetin (2012). İlköğretim 4. Sınıf sosyal bilgiler dersinde sağlıklı olmaya önem verme değerinin öğretimine ilişkin öğrenci tutumları. *Kuram ve*

Uygulamada Eğitim Bilimleri Educational Sciences: Theory and Practice – 12 (2)
[Ek Özel Sayı/Supplementary Special Issue] Bahar/Spring 1633-1651. Erişim
adresi:

https://www.academia.edu/30323405/%C4%B0lk%C3%B6%C4%9Fretim_4._S%C4%B1n%C4%B1f_Sosyal_Bilgiler_Dersinde_Sa%C4%9Fl%C4%B1kl%C4%B1_Olmaya_%C3%96nem_Verme_De%C4%9Ferinin_%C3%96%C4%9Fretimi_ne_%C4%B0li%C5%9Fkin_%C3%96%C4%9Fren%C4%B1_Tutumlar%C4%B1

Tok, H. ve Arıbaş, S. (2008). Avrupa birliğine uyum sürecinde yabancı dil öğretimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 205–227. Erişim adresi:
<http://efdergi.inonu.edu.tr/article/view/5000004241>

Topcubaşı ve Polat (2017). Farklılıklara saygı eğitim programının öğrencilerin farklılıklara saygı düzeyine etkisi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi 2018*, 8(2), 387-417. doi:10.23863/kalem.2019.109

Urfalı, F. (1998). *Türkiye’de yabancı dil eğitimi ve yabancılaşma olgusu*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi) Marmara Üniversitesi Ortadoğu ve İslam Ülkeleri Enstitüsü, İstanbul.

Ünsal, Y. ve Güneş, B. (2002). Bir kitap inceleme çalışması örneği olarak m.e.b ilköğretim 4. sınıf fen bilgisi ders kitabına fizik konuları yönünden eleştirel bir bakış. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 107-120. Erişim adresi:
<http://gefad.gazi.edu.tr/article/view/5000078876/5000073093>

Yazıcı, K. (2006). Değerler eğitimine genel bir bakış. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 19, 499-522. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/156875>

Yetim, A. (2000). Sporun sosyal görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 63-72. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/284137>

Yiğit, M. F., ve Tarman, B. (2013). Değerler eğitiminin ilköğretim 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarındaki yeri ve önemi. *Journal of Social Studies Education Research*, 4(2), 79-102. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/download/article-file/437212>

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. Baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yontar ve Yurtal (2009). Sorumluluk kazandırmada öğretmenler tarafından kullanılan yaptırımların incelenmesi. *Eğitim ve Bilim 2009*, 34(153), 144-156. Erişim adresi: <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/580>

EKLER

Ek 1. 6. Sınıf İngilizce ders kitabı değer işleme belgesi örneği

ÜNİTE	SAYFA NO	ÖĞRENME ALANI	HANGİ DEĞER	NASIL VERİLDİĞİ	AÇIKLAMA
Life	10-11	Daily Routine	Aile büyüklerine önem verme	Görsel(1 numaralı) ve yazı	Eşleştirme etkinliğinde görsel ve yazı ile verilmiştir (visit grandmother)
	10-11	Daily routine	-Aile içi işbirliğine önem verme -Sorumluluk	Görsel(8 ve 5 numaralı) ve yazı	Eşleştirme etkinliğinde görsel ve yazı ile verilmiştir. (baba ile tamir işi yapıyor)
	10-11	Daily routine	Milli değerlere önem verme	Görsel(2 numaralı) ve yazı	Eşleştirme etkinliğinde görsel ve yazı ile verilmiştir (Halk oyunu oynayan çocuklar)
	10-11	Daily routine	-Hayvan sevgisi -Sorumluluk	Görsel(4 numaralı) ve yazı	Eşleştirme etkinliğinde görsel ile verilmiştir. (Kedisiyle ilgilenen kız)
	10-11	Daily routine	Sağlıklı olmaya önem verme	Görsel (her iki sayfada)	Eşleştirme etkinliğinde konu olan iki çocuk elma yiyor.
	12	Daily routine	Aile büyüklerine önem verme	Dinleme	Büyükannesini ziyaret edeceğini ve onların işlerini göreceğini söylüyor.
	12	Daily routine	Sorumluluk	Dinleme	Ödevlerini yapacağını belirtiyor
	12	Daily routine	<u>Doğal çevreye karşı duyarlılık</u>	Dinleme	Atıkları geri dönüşüme atıyor.
	13	Daily routine	Sağlıklı olmaya önem verme	Görsel ve yazı	Sabah erken uyandığı belirtiliyor.
	13	Daily routine	-Hayvan sevgisi -Sorumluluk	Görsel ve yazı	Köpeği ile ilgilendiği belirtiliyor
	13	Daily routine	Sağlıklı olmaya önem verme	Görsel ve yazı	Sağlıklı yiyeceklerle beslediği belirtiliyor
	13	Daily routine	Aile büyüklerine önem verme	Görsel ve yazı	Büyükannesini ziyaret ettiği belirtiliyor

ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİSİ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı soyadı : Halil İbrahim ASLAN

Uyruğu : T.C.

Doğum tarihi : 27.03.1985

Doğum yeri : Edirne

Medeni hali : Evli

Telefon : 05304678519

e-posta : aslanhalilibrahim@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Eğitim Birimi	Yıl
Yüksek Lisans	Sakarya Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri	2014-
Lisans	Uludağ Üniversitesi/ İngilizce Öğretmenliği	2005-2008
Lise	Edirne Anadolu Öğretmen Lisesi	2000-2003

İŞ DENEYİMİ

İngilizce Öğretmeni 2008-